

22 ก.ย. 2529

สภาทนายความและอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

อัยยรรพ สิริสุทนต์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

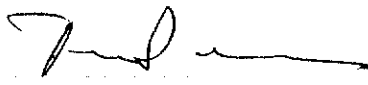
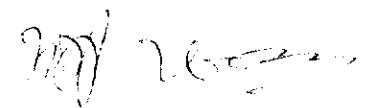
กุมภาพันธ์ 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

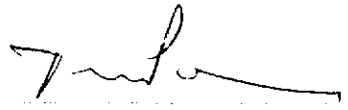
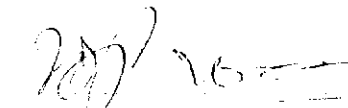
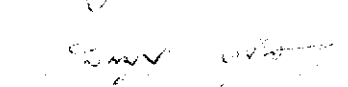
160575

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันนี้และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

 ประธาน
 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
 กรรมการ
 กรรมการ

ประกาศคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถอย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์
ไพรัตน์ นวลแสง และช่วยศาสตราจารย์วิบูลย์ หอมเย็น ประธานและกรรมการควบคุม
ปริญญานิพนธ์ ซึ่งให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดมาตลอด รวมทั้ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบูรณ์ อุปถัมภ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเห็นที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ บุญมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม
ศรีสะอาด และอาจารย์ ดร.สุเทพ ทองประดิษฐ์ ที่กรุณาช่วยตรวจ ให้คำแนะนำ และแก้ไข
แบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมศักดิ์ เทสเนอย หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน คุณพัฒนา
สงวนกล่ำวิเศษ หัวหน้ากองคลัง คุณสังวาลย์ คล้ายกระแสน์ หัวหน้ากองแผนงาน และหัวหน้า
งานการเงินและบัญชีทุกวิทยาเขต ที่กรุณาช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่กรุณาช่วยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมให้

ขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
ขอขอบคุณคุณศิริพร มุกสิก คุณไพบลีย์ อัมพะรัง ที่กรุณาช่วยพิมพ์ และคุณสมัย สุตสุนทรที่กรุณา
ช่วยโรเนียว

ขอขอบคุณ คุณมาลี ศิริสุทธิ คุณอุณิมา ศิริสุทธิ ที่สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา
คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ หากจะพึงมี ขอให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา
บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลายที่เคยให้ความอุปการะต่อผู้วิจัย

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ

สารบัญ

บทที่	หน้า		
1		บทนำ	1
		ภูมิหลัง	1
		ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
		ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
		สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	6
		ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
		นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2		เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
		ความหมายของงบประมาณ	10
		ความสำคัญของงบประมาณแผ่นดิน	11
		หลักการงบประมาณแผ่นดิน	13
		นโยบายงบประมาณแผ่นดิน	16
		ระบบงบประมาณแผ่นดิน	16
		วิธีการงบประมาณแผ่นดินของประเทศไทย	24
		หลักเกณฑ์การวิเคราะห์งบประมาณเพื่อจัดสรรให้ส่วนราชการและ รัฐวิสาหกิจ	30
		วิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	35
		งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3		วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
		ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
		เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
		การวิเคราะห์ข้อมูล	55
		สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ส่วนที่หนึ่งทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	107
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	107
การวิเคราะห์ข้อมูล	108
สรุปและอภิปรายผล	108
ขอเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก	131

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรร ปีงบประมาณ 2525	60
2	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรร ปีงบประมาณ 2526	61
3	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรร ปีงบประมาณ 2527	62
4	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรร ปีงบประมาณ 2525 - 2527	63
5	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 ปีงบประมาณ 2525	65
6	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 ปีงบประมาณ 2526	67
7	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 ปีงบประมาณ 2527	69
8	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 ปีงบประมาณ 2525 - 2527 ..	71
9	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525 ..	73

10	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2526	75
11	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2527	77
12	เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525-2527	79
13	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตรายจริงในแต่ละงวด ปีงบประมาณ 2525	81
14	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตรายจริงในแต่ละงวด ปีงบประมาณ 2526	83
15	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตรายจริงในแต่ละงวด ปีงบประมาณ 2527	85
16	แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตรายจริงในแต่ละงวด ปีงบประมาณ 2525 - 2527	87
17	เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตตั้งไว้กับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525	89
18	เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตตั้งไว้กับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2526	90
19	เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตตั้งไว้กับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2527	91
20	เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตตั้งไว้กับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525-2527 ...	92
21	เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงกับประมาณการรายได้ที่มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ ปีงบประมาณ 2525	93

22	เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงกับประมาณการรายได้มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ ปีงบประมาณ 2526	94
23	เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงกับประมาณการรายได้มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ ปีงบประมาณ 2527	95
24	เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงกับประมาณการรายได้มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ ปีงบประมาณ 2525 - 2527	96
25	คะแนนเฉลี่ยทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อ สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการงบประมาณแผ่นดิน	97
26	คะแนนเฉลี่ยทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อ สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดิน	101
27	เปรียบเทียบทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อ สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน	105
28	เปรียบเทียบทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อ สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดิน	105

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงวงจรงบประมาณ	34

บทนำ

การงบประมาณ (Budgeting) เป็นกระบวนการบริหารกระบวนการที่ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารหรือการจัดการใด ๆ ก็ตาม นอกจากจะต้องใช้คนและวัสดุแล้ว เงินก็เป็นปัจจัยที่ขาดเสียมิได้ การจัดหาเงิน การเก็บรักษาเงิน และการใช้จ่ายเงินจะต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่รัดกุม การงบประมาณเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดขึ้นและควบคุมในการบริหารดำเนินไปอย่างมีระเบียบและราบรื่น (อุทัย หิรัญโต 2526 : 268) ถ้าจะเปรียบหน่วยงานต่าง ๆ เป็นร่างกาย งบประมาณก็เปรียบเสมือนโลหิตที่ไหลเวียนอยู่ทั่วร่างกายของร่างกายให้สามารถทำงานและดำรงอยู่ได้ (เกษม สุวรรณกุล 2518 : 20) ถ้าจะพิจารณาการเมือง พลโทชาญ อังสุโชติ (พลโทชาญ อังสุโชติ 2522 : 27-28) อดีตผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณได้ให้ทัศนะไว้ว่า

...กระบวนการงบประมาณเป็นปรากฏการณ์ของพฤติกรรมมนุษย์ในวงการรัฐบาลหรืออีกนัยหนึ่งงบประมาณก็คือ การเมือง (Politics) อย่างหนึ่ง ถ้าหากเรากล่าวว่าการเมืองคือการขัดแย้งกันระหว่างผู้ที่ต้องการให้สิ่งหนึ่งชอบ (Preferences) ปรากฏในนโยบายแห่งชาติแล้ว ผลของการขัดแย้งหรือต่อสู้กันนั้นก็จะมีปรากฏในงบประมาณนั่นเอง...ถ้าหากเราจะพิจารณาว่าการเมืองคือกระบวนการซึ่งรัฐบาลพยายามระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อบำบัดความต้องการแล้ว งบประมาณก็คือศูนย์รวมของความพยายามเหล่านั้น...ในความหมายอย่างรวม ๆ งบประมาณก็คือ หัวใจของกระบวนการทางการเมืองนั่นเอง (The budget lies at the heart of the political process)

ในกระบวนการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ นั้น การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีบทบาทสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาวอย่างแบบสหภาพ ซึ่งสาระสำคัญของกลไกของงบประมาณจะเป็นเรื่องของการจัดระบบงานด้านบริหารซึ่งมุ่งหนักในด้านการกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายระดับสูงสุดของแต่ละปีไว้โดยมุ่งพยายามในอันที่จะกระจายรายจ่ายของภาครัฐบาลในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการวางแผนระยะยาว

และในขณะเดียวกันดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยยังยั้งภาวะเงินเฟ้อ และจัดปัญหาภาวะเศรษฐกิจชะงักงัน (สฐี สิ่งสนเทศ 2522 : 4) สำหรับในการบริหารประเทศของรัฐบาล งบประมาณแผ่นดินเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการบริหารงานเป็นการประกาศนโยบายของรัฐ ให้รายละเอียดในการทำงานของรัฐบาลอย่างครบถ้วน แนวนโยบายของรัฐจะเป็นอย่างไร รัฐจะใช้ทรัพยากรและชนิดเป็นจำนวนเท่าใด ประชาชนจะได้อะไรจากรัฐบาลบ้าง ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ในทางทฤษฎีแล้ว เป็นสิ่งที่อาจทราบได้จากเอกสารงบประมาณแผ่นดิน นอกจากนั้นเอกสารงบประมาณยังเป็นกลไกสำคัญในการกำกับการดำเนินนโยบายการคลังของแผ่นดิน ตลอดจนเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับการดำเนินงานของข้าราชการให้ได้ผลคุ้มค่ากับจำนวนเงินที่เสียไปอย่างมากที่สุด (บทบรรณาธิการ 2522 : 1) ด้วยความสำคัญของงบประมาณแผ่นดินที่มีต่อการบริหารประเทศ กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 132 ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินต้องตราเป็นพระราชบัญญัติซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติด้วย (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 95 ตอนที่ 146 วันที่ 22 ธันวาคม 2521) จึงนับได้ว่าเป็นกฎหมายที่สำคัญที่สุดฉบับหนึ่งของรัฐบาล ดัง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช 2513 : 1) อดีตนายกรัฐมนตรี ได้ให้ทัศนะไว้ว่า "...พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นกฎหมายที่สำคัญที่สุดฉบับหนึ่งที่กำหนดจำนวนเงินและให้อำนาจรัฐบาลใช้จ่ายแต่ละปี ทั้งยังแสดงให้เห็นประจักษ์ถึงแนวนโยบายและพฤติกรรมในการบริหารประเทศของรัฐบาลอีกด้วย..." ถ้าหากฝ่ายนิติบัญญัติไม่อนุมัติงบประมาณที่รัฐบาลเสนอ โดยมารายทแล้วรัฐบาลชุดนั้นจะต้องลาออกไปหรือไม่ก็ยุบสภา เพราะเท่ากับว่าประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ให้ความไว้วางใจรัฐบาลในการบริหารประเทศ

จากหลาย ๆ ทัศนะดังที่ได้อธิบายมาแล้วจะเห็นได้ว่า งบประมาณมีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นองค์การขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่หรือแม้แต่ตัวบุคคลก็ตาม ก็ล้วนแต่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณหรือเงินไว้สำหรับใช้จ่ายทั้งนั้น อาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานใด ๆ ก็ตาม หากขาดเสียซึ่งงบประมาณแล้ว แผนงาน งานหรือโครงการต่าง ๆ จะจัดทำไว้ได้เยี่ยมสักเพียงใดก็ตาม ก็ย่อมจะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ได้รับการยกฐานะจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 มี

ภาระกิจหลักได้แก่ ทำหน้าที่ให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยให้บริการวิชาการ แก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 91 ตอนที่ 112 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2517) ปัจจุบันประกอบด้วยวิทยาเขตต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 8 แห่ง ได้แก่วิทยาเขต ประสานมิตร ปทุมวัน พลศึกษา บางเขน พิษณุโลก มหาสารคาม บางแสน และสงขลา นับเป็น มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีวิทยาเขตมากที่สุดในประเทศไทยในปัจจุบัน มีสำนักงานบริหารกลางอยู่วิทยาเขต ประสานมิตร ซอย 23 ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ 11 ผู้บริหาร คือ อธิการบดี รองอธิการบดี 4คนที่ ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก ประจำอยู่ในส่วนกลางแห่งนี้ ยกเว้นผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา ประจำที่วิทยาเขตสงขลาและคณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ประจำที่วิทยาเขตบางแสน สำหรับวิทยาเขต อีก 7 แห่ง ได้แก่วิทยาเขตปทุมวัน พลศึกษา บางเขน พิษณุโลก มหาสารคาม บางแสน และสงขลา นั้น แต่ละแห่งมีรองอธิการบดีวิทยาเขต รองคณบดี เป็นผู้บริหาร ขึ้นตรงต่อ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ในส่วนกลาง(ฝ่ายวางแผนและพัฒนา 2522 : 4)

การที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะดำเนินงานเพื่อให้ภาระกิจหลักดังกล่าวบรรลุผลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถแล้ว จำต้องมีระบบงบประมาณที่มี ประสิทธิภาพด้วย ถ้าผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญและเอาใจใส่ต่องบ ประมาณซึ่งเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการบริหารงานแล้ว ก็พอที่จะคาดคะเนได้ว่า การดำเนินการ ต่าง ๆ ตามภาระกิจของมหาวิทยาลัย ย่อมจะดำเนินคล่องไปได้อย่างแน่นอน แต่โดยสภาพ ความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการงบประมาณหลาย ประการ เช่น การขาดแคลนงบประมาณหนักยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพราะสำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณ ให้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยังคงยึดฐานเงินงบประมาณของวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นเกณฑ์ แต่มหาวิทยาลัยต้องขยายขอบข่ายของงานกว้างขวางกว่าเดิมมาก(ชาติรี เมืองนาโพธิ์ 2526 : 200) การได้รับเงินงบประมาณแผ่นดินต่ำกว่าแผนอยู่ตลอดเวลา(ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์ 2526 : 4) การ เสนอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ค่อยยึดตามแผนฯ ตัวอย่างเช่น ตามแผนพัฒนาฯระยะที่ 5 นั้น วงเงินสำหรับปีงบประมาณ 2527 กำหนดไว้ 305 ล้านบาท แต่เมื่อรวมทุกหน่วยงานของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้วเป็นจำนวนเงินถึง 800 ล้านบาทเศษ ซึ่งจำเป็นต้องตัดทอนลงให้ เป็นไปตามแผนฯ (เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร 2526 : 25) จากการวิจัยเรื่องการบริหารมหาวิทยาลัย หลายวิทยาเขตของ ทองอินทร์ วงศ์โสธร วิจิตร สีนสิริ และ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์

(ทองอินทร์ วงศ์โสธร วิจิตร สิ้นสิริ และ ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ 2526 : 23) พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีปัญหาด้านงบประมาณมากเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 19.80) รองลงมา จากปัญหาความล่าช้าในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 22.77) ประเด็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย หลายวิทยาเขตน่าจะเป็นปัญหาการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่ได้สัดส่วนระหว่างวิทยาเขต (ผลสรุปการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มที่ 3 การสัมมนาเรื่องการบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต 19 - 20 กุมภาพันธ์ 2525) (พบวงมหาวิทยาลัย 2526 : 342)

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณ จากการสนทนากับผู้บริหารบางท่าน อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการงบประมาณอื่น ๆ อีก เช่น

1. การขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่คำขอตั้งงบประมาณขาดรายละเอียดข้อมูลสนับสนุน ขาดเหตุผลที่ดีพอ
2. หน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่ขาดการวางแผนงบประมาณที่ดี การขอตั้งงบประมาณ มักจะใช้วิธีการเพิ่มยอดเงินจากงบประมาณของปีที่ผ่านมา หรือมี เช่นนั้นก็จะใช้วิธีถักทอเงินเอาเองโดยมิได้มีการวางแผนการปฏิบัติงานใด ๆ
3. ขาดการกลั่นกรองและจัดลำดับความสำคัญในคำขอ งบประมาณ การขาดความสนใจอย่างจริงจังในเรื่องดังกล่าว ทำให้คำขอของงบประมาณนั้น ๆ มีลักษณะเป็น "เบี้ยหัวแตก" อันเป็นผลทำให้ขาดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และขาดการระดมสรรพกำลังไปใช้ในด้านที่จำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การจัดทำงบประมาณเงินรายได้ยังไม่เป็นไปเพื่อการเรียนการสอนเท่าที่ควร มีการโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณอยู่บ่อย ๆ
5. การขอเงินประจำงวดเป็นไปอย่างล่าช้า ไม่มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานโดยสรุปของแต่ละงานหรือโครงการในแต่ละแผนงานไปให้สำนักงานงบประมาณพร้อมกับการขอเงินประจำงวดที่ 1
6. การใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับเงินประจำงวดแล้วเป็นไปอย่างล่าช้า หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ค่อยจะมีแผนการใช้จ่ายเงินไวล่วงหน้า หรือถ้ามีก็มักจะไม่ปฏิบัติตามแผน โดยเฉพาะหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง นับว่ามีปัญหามาก ทำให้การเบิกจ่ายเงินไม่เสร็จสิ้นในปีงบประมาณ

7. รายงานการเงินต่าง ๆ ผู้บริหารให้ความสนใจน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่เป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ว่าดำเนินงานก้าวหน้าไปแค่ไหนเพียงไร

8. การตรวจสอบการเงินการบัญชีภายในหน่วยงานยังไม่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้บริหารเท่าที่ควร

ปัญหาทั้งหลายดังที่กล่าวมาแล้ว ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมากพอสมควร โดยเฉพาะปัญหาการได้รับงบประมาณต่ำกว่าแผนอยู่ตลอดเวลา นับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของงบประมาณที่มีต่อการบริหารงานขององค์การ และเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่ควรศึกษาประกอบกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นมหาวิทยาลัยที่มีโครงสร้างแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ทราบสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับ เงินงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ ตลอดจนทัศนคติของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการงบประมาณ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526

2. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในแต่ละปีกับวงเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 ในปีงบประมาณ 2525, 2526

3. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับรายจ่ายจริง

4. เพื่อศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตจ่ายจริงในแต่ละงวดในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

5. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับรายจ่ายจริง

6. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต กับประมาณการรายได้ที่ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

7. เพื่อศึกษาทัศนะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบัน เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

8. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบัน เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้ ทำให้ทราบสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับงบประมาณและวิธีการงบประมาณ ในปัจจุบัน ซึ่งย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในการที่จะนำไปเป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงกระบวนการเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณในแต่ละปี ทั้งเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้มหาวิทยาลัย ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานประจำปีในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นไปได้ของงบประมาณที่จะได้รับ ต่อไป

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปมีทัศนะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปมีทัศนะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาในการศึกษาค้นคว้านี้มุ่งศึกษาเฉพาะเรื่องต่อไปนี้

1. งบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 8 วิทยาเขตได้รับจัดสรรและรายจ่ายจริงในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

2. งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 8 วิทยาเขตได้ตั้งไว้และ
 รายจ่ายจริงในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

3. งบประมาณการเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 8 วิทยาเขตได้ประมาณไว้
 และรายได้จริงในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

4. ทัศนะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการ
 จัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 วิโรฒที่ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองคณบดี
 คณบดี รองอธิการบดี อธิการบดี หรือผู้รักษาการในตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าว จำนวน 65 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ดำรงตำแหน่ง
 รองผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองคณบดี คณบดี รองอธิการบดี
 อธิการบดี ที่สุ่มมาจากประชากรโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 52 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

ประสบการณ์ในการบริหาร

1. ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี
2. ประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่

ทัศนะที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการ
 บริหารงบประมาณแผ่นดิน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. วิทยาเขต หมายถึง วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งประกอบด้วย 8 วิทยาเขต คือ ประสานมิตร ปทุมวัน บางเขน พลศึกษา พิษณุโลก มหาสารคาม บางแสน และ สงขลา
3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองคณบดี คณบดี รองอธิการบดี อธิการบดี หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าว
4. ประสิทธิภาพในการบริหารงาน หมายถึง จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งและหรือเคย ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองคณบดี คณบดี รองอธิการบดี อธิการบดี ซึ่งในที่นี้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ
 - 4.1. ประสิทธิภาพในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี
 - 4.2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป
5. สภาพงบประมาณ หมายถึง สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับเงินงบประมาณแผ่นดินและเงิน งบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
6. วิธีการงบประมาณ หมายถึง การจัดทำงบประมาณ และการบริหารงบประมาณ
7. งบประมาณแผ่นดิน หมายถึง เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับจัดสรรให้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
8. วงเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนฯ หมายถึง ประมาณการจำนวนเงินที่รัฐกำหนดไว้ เพื่อจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นรายปีตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)
9. งบประมาณเงินรายได้ หมายถึง เงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประเภท ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และเงินผลประโยชน์ ที่นำมาจัดทำเป็นงบประมาณไว้สำหรับใช้จ่ายในแต่ละ ปีงบประมาณ
10. ปีงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่งถึงวันที่ 30

กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

11. งวด หมายถึง ระยะเวลาในแต่ละปีงบประมาณ ดังนี้

งวดที่ 1 ตุลาคม - มกราคม

งวดที่ 2 กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม

งวดที่ 3 มิถุนายน - กันยายน

12. ทัศนะของผู้บริหาร หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารที่ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในนั้นได้แก่ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

13. การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน หมายถึง การดำเนินงานตั้งแต่กองแผนงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจกให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจัดทำรายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดทำรายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ การรวบรวมคำขอตั้งงบประมาณ การจัดสรรยอดเงินงบประมาณให้อยู่ภายในวงเงินตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณเป็นรูปเล่มส่ง สำนักงบประมาณ จนกระทั่งถึงการจัดสรรงบประมาณที่รัฐสภาอนุมัติแล้วให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด

14. การบริหารงบประมาณแผ่นดิน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยขอส่งสำนักงบประมาณ การขออนุมัติเงินประจำงวด การก่อหนี้ผูกพัน การเบิกจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี การจัดทำงบเดือน การรายงานการเงินประจำเดือน การตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

15. เงินประจำงวด หมายถึง ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง

16. งบดำเนินการ หมายถึง งบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน หมวดรายจ่ายอื่น

17. งบลงทุน หมายถึง งบประมาณรายจ่ายหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินงานของรัฐ องค์การธุรกิจเอกชน หรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตาม การงบประมาณถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง เพราะมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ การวิเคราะห์ การวางแผน การจัดทำงบงาน ตลอดจนถึงการควบคุมเพื่อให้งานดำเนินไปโดยเรียบร้อยตามแผนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ งบประมาณจะเป็นสิ่งซึ่งแนวความคิดในการบริหารงานตลอดจนวิธีการดำเนินงาน งบประมาณจะมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับวัตถุประสงค์ นโยบาย วัตถุประสงค์ดำเนินงาน และโครงสร้างของหน่วยงาน งบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสมมีเหตุผลจะเป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความหมายของงบประมาณ

คำว่า งบประมาณหรืองบประมาณเดิม ซึ่งในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Budget นั้น มีผู้กล่าวว่า มีที่มาจากภาษาฝรั่งเศสโบราณว่า Bougette ในประเทศอังกฤษแต่เดิมนั้นคำว่า Budget หมายถึงกระดาษใบใหญ่ซึ่งมีขนาดสี่เหลี่ยม (ต่อมาคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง) ของกษัตริย์ที่บรรจุเอกสารต่าง ๆ ที่แสดงถึงความต้องการของประเทศ และทรัพยากรที่มีอยู่ไปแถลงต่อรัฐสภา และต่อมา ๆ ความหมายของคำว่า Budget ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนจากตัวกระดาษมาหมายถึงเอกสารต่าง ๆ ที่บรรจุในกระดาษนั้น (ไพศาล พืชมงคล 2517 : 19) ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 กล่าวว่า งบประมาณคือ บัญชีหรือจำนวนเงินที่รวมกะกำหนดรายรับรายจ่ายเงิน ซึ่งเป็นความหมายที่แคบอยู่ ในตัวบทกฎหมายก็ไม่ได้วิเคราะห์ให้เห็นไว้อย่างชัดเจน สำหรับความหมายในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 อธิบายเพียงคำว่า งบประมาณรายจ่าย เท่านั้น ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือหักออกที่ผูกพันไว้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 76 ตอนที่ 98 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2502) ส่วนพจนานุกรม อรรถาธิบาย (พจนานุกรม อรรถาธิบาย 2504 : 16)

ให้ความหมายไว้ว่า "งบประมาณ คือแผนใหญ่ทางการคลังของรัฐบาล อันประกอบด้วย ก. รายได้ซึ่งคาดว่าจะเก็บได้ วิธีการที่จะหาเงินมาใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ข. รายจ่ายซึ่งกำหนดว่าจะจ่าย บัญชีกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะกระทำ" สำหรับ เบิร์คเฮด (Burkhead. 1965 : 83 - 89) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า งบประมาณ คือแผนพิจารณาและช่วงเวลาของงบประมาณซึ่งแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของความรับผิดชอบที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของอำนาจทางการเมือง นอกจากนี้แล้วยังมีผู้ให้คำจำกัดความไว้อีกมากมาย อย่างไรก็ตามคำจำกัดความที่น่าจะเหมาะสมที่สุดได้แก่คำจำกัดความของศาสตราจารย์ Frank P. Sherwood แห่ง University of Southern California ซึ่งกล่าวว่า งบประมาณ คือแผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการกะประมาณบริการ กิจกรรม โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน ในการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ประกอบด้วยการกระทำ 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ (1) การจัดเตรียม (2) การอนุมัติ และ (3) การบริหาร (ไพศาล ชัยมงคล 2517 : 18)

ความสำคัญของงบประมาณแผ่นดิน

หากพิจารณาอย่างผิวเผินแล้ว การงบประมาณ (Budgeting) จัดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจเท่านั้น ไม่ว่าขั้นตอนจะชัดเจนหรือไม่ก็ตาม ในทางปฏิบัติพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว การงบประมาณในระดับอุดมการณ์ก็คือ กระบวนการตัดสินใจทั้งหมด ทั้งในกรณีที่การตัดสินใจนี้สัมพันธ์กับการใช้จ่ายเงินและในกรณีที่สัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ การงบประมาณในระดับแนวความคิด (และในสภาพอุดมการณ์) จะครอบคลุมถึง (ไกรยุทธ ธีรชยาภิรักษ์ 2527 : 13 - 14)

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการต้องการบรรลุเพื่อนำไปสู่ระดับสัมฤทธิ์ผลสูงสุดตามที่วางแผนไว้
2. การกำหนดความสำคัญมากน้อยของวัตถุประสงค์และเป้าหมายต่าง ๆ ดังกล่าว โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบว่าวัตถุประสงค์เหล่านั้นมีส่วนสนับสนุนมากน้อยเพียงใดในการนำองค์การไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
3. การค้นหาและพิจารณาแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่ต้องการดำเนินการเพื่อ

เป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของแผนงานและโครงการเหล่านี้ ตลอดจนเปรียบเทียบระดับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากแผนงานและโครงการดังกล่าว

5. การพิจารณาเลือกเป้าหมายที่อยู่ในวิสัยกำลังทรัพยากรขององค์กรจะสามารถบรรลุได้

6. การเลือกสรรแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพที่สูงสุดในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้พิจารณาเลือกแล้ว

7. การติดตามตรวจสอบผลงานก้าวหน้าของแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่ได้นำไปปฏิบัติในช่วงระยะเวลาของงบประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้แล้ว และ

8. การประเมินคุณค่าและผลประโยชน์ที่เกิดจากแผนงานและโครงการเหล่านี้ เมื่อสิ้นสุดช่วงเวลาของงบประมาณนั้น ๆ

หากองค์กรใดมีระบบงบประมาณตามนี้ข้างต้น ความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองขององค์กรย่อมจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ซึ่งก็คือ องค์กรจะได้รับประโยชน์จากกระบวนการงบประมาณดังต่อไปนี้

1. นำไปสู่การพิจารณากว้างขวางนโยบายพื้นฐานขององค์กร
2. ทำให้เห็นความเหมาะสมและความถูกต้องของระบบการทำงาน (ในการจัดสรรความรับผิดชอบ และหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร)
3. ย้ำถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารขององค์กรทุกระดับต้องมีส่วนร่วมสร้างสรรค์และกำหนดเป้าหมายขององค์กร

4. บังคับให้ผู้บริหารหน่วยงานย่อย ดำเนินงานในลักษณะที่สอดคล้องกันและเพื่อให้องค์กรและหน่วยงานย่อยนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. บังคับให้วิเคราะห์และกำหนดค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่จะได้รับให้เห็นอย่างชัดเจน

6. บังคับให้มีการรวบรวมและเก็บรักษารายละเอียดของการทำงานขององค์กร (ทุกลักษณะตัวเลข ฯลฯ) ที่ทำไว้ในอดีต

7. บังคับให้ผู้บริหารเลือกสรรวิธีการบรรลุเป้าหมายและนโยบายที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด(คือน้ำประสิทธิภาพที่สุด)
8. บังคับให้ผู้บริหารพิจารณารายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ก่อนที่จะตัดสินใจ
9. จัดความไม่แน่นอนต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในองค์การเกี่ยวกับความปรารถนาที่แท้จริงขององค์กร
10. แสดงให้เห็นความมีประสิทธิภาพหรือการขาดประสิทธิภาพขององค์การ
11. ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างผู้บริหารทั้งหลายที่มีส่วนบริหารองค์การนั้น ๆ
12. บังคับให้ผู้บริหารสำรวจสถานการณ์แวดล้อมเพื่อการวางแผน
13. บังคับให้ผู้บริหารประเมินผลงานของตนเองเป็นระยะ ๆ และ
14. ชี้ให้เห็นอัตราความก้าวหน้าหรือความล้มเหลวขององค์การ

สำหรับความสำคัญของงบประมาณที่ต่อการบริหารงานของรัฐบาลในปัจจุบันนี้มีอยู่มาก เพราะรัฐบาลสามารถนำงบประมาณมาจัดเป็นเครื่องมือสนองวัตถุประสงค์ต่าง ๆ คือ (ไพศาล พืชมงคล 2517 : 26)

1. รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ
2. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
3. ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติให้ดีขึ้น
4. เป็นเครื่องมือการบริหารที่มีประสิทธิภาพ
5. ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์

โดยเหตุที่บทบาทของงบประมาณมีความสำคัญอย่างมากดังกล่าวนี้อง งบประมาณจึงได้รับการเรียกชื่อว่าเป็น "เครื่องมือเนกประสงค์" (Multi-purpose Tool)

หลักการงบประมาณแผ่นดิน

งบประมาณแผ่นดิน เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลทุกรัฐบาล การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งในส่วนดีและส่วนเสีย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการจัดทางงบประมาณ เป้าหมายและนโยบายในการจัดทางงบประมาณของฝ่ายบริหารเป็นสำคัญ หากการจัดทางงบประมาณขาดหลักสำคัญในการจัดสรรงบประมาณแล้ว การ

ใช้จ่ายเงินแผ่นดินที่ได้จากการจัดเก็บภาษีจากราษฎร ก็ย่อมเป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการของประชาชน ทั้งยังทำให้การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายนิติบัญญัติในतीเท่าที่ควร จึงน่าที่จะได้พิจารณาว่า หลักสำคัญของการงบประมาณซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณจะได้ช่วยคือเป็นแนวทางในการพิจารณานั้นมีอะไรบ้าง ตามทัศนะของ ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ (ป๋วย อึ๊งภากรณ์ 2522 : 13 - 17) อดีตผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ได้ให้หลักสำคัญไว้ 6 ประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. หลักการการไกล (Foresight) การจะทำอะไรจะใช้จ่ายเงินในปีใดเท่าใด ต้องมีการวางแผนไว้ มีขึ้นจะทำก็ทำ ต้องการ จะใช้จ่ายอย่างไร ก็เพียงหาเงินจากที่ใดในบางที่บ้าง โดยไม่คำนึงว่าปีหน้าจะขาดเงินงบประมาณหรือไม่
2. หลักประชาธิปไตย (Democracy) ต้องให้ราษฎรผู้เป็นเจ้าของส่วนรู้เห็น และให้ความเห็นชอบด้วยทั้งรายได้และรายจ่าย ในประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตยพอสมควร รัฐบาลซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรที่ตรงใจกับประชาชนมาโดยชอบธรรมก็เป็นสถานที่ให้คำปรึกษาและอนุมัติแก่รัฐบาลในการเก็บภาษีอากรและการจ่ายเงิน
3. หลักดุลยภาพ (Balance) งบประมาณควรจะสมดุลกัน ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า จะต้องสมดุลทุกปี บางปีอาจจะขาดดุลย์ บางปีอาจจะเกินดุลย์ ซึ่งจะขาดดุลย์หรือเกินดุลย์ ก็ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อว่างประมาณหลาย ๆ ปี รวมกันแล้วควรจะสมดุล ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันมิให้ประเทศเกิดหนี้สินล้นพ้นตัว
4. หลักการวัดประโยชน์ (Utility) การจัดทำงบประมาณต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นหลัก ควรจะมีการจ่ายลงทุนไว้น่าพอเป็นส่วนดีเหมาะสมกับรายจ่าย
5. หลักยุติธรรม (Equity) คือให้มีความยุติธรรม(ในที่นี้ธรรมและความชอบธรรม) ทั้งในด้านรายได้และรายจ่าย เช่น กรณีเงินรายได้จากการเก็บภาษี ต้องให้ยุติธรรมที่สุด คนมีรายได้มากก็ควรเสียภาษีมากกว่าคนจน เป็นต้น
6. หลักสมรรถภาพ (Efficiency) หลักนี้เกี่ยวกับวิธีการควบคุมงบประมาณ ทั้งรายได้และรายจ่ายให้ถูกต้อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรการทุกแห่งทั้งด้านภาษีเงินและจ่ายเงิน กระบวนการคลังและสำนักงานประมาณหน้าที่ดูแลและส่งเสริมให้เกิดสมรรถภาพขึ้น

กิตติมา ปรีดีคิลก (กิตติมา ปรีดีคิลก 2523 : 19 - 20) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของงบประมาณได้สรุปไว้ดังนี้

1. เป็นแหล่งที่แสดงรายรับรายจ่ายของรัฐบาลทุกรายการมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะจะช่วยให้รัฐบาลสามารถตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินได้ถูกต้อง ตามความสำคัญมากน้อยก่อนหลัง และจะช่วยให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายของการทำงานซ้ำซ้อนกัน
2. งบประมาณจะต้องช่วยทำให้เกิดความเจริญแก่ประเทศชาติ
3. ช่วยให้เกิดการประคับประคองทั้งด้านรายรับและรายจ่าย
4. งบประมาณที่ดีควรมีระยะเวลาที่เหมาะสม โดยปกติระยะเวลาของงบประมาณโดยทั่วไปกำหนดระยะเวลา 1 ปี เรียกว่า "ปีงบประมาณ" และควรกำหนดสม่ำเสมอ

ตลอดไป

5. งบประมาณที่ดีควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย
6. มีความถูกต้องและเชื่อถือได้
7. จะต้องเปิดเผยได้
8. งบประมาณที่ดีควรจะมีที่ยึดหยุ่นได้ตามความจำเป็น
9. งบประมาณที่ดีจะต้องมีความโปร่งใสในแง่ของความสำเร็จ ไม่มีการทุจริต
10. งบประมาณที่ดีจะต้องไม่มีเรื่องอันนำมาเกิดวิวาท

ส่วน ไพศาล ชัยมงคล (ไพศาล ชัยมงคล 2517 : 29 - 32) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของงบประมาณแผ่นดินไว้ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. จะอาจเป็นฐานการวางแผนเงินแผ่นดินหรือที่เรียกว่าค่าขาดครบก้อน ถ้าสามารถรวมเงินแผ่นดินไว้ในแหล่งเดียวกัน ถือเป็นแผนงบทของประเทศไทยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะทำให้รัฐบาลสามารถพิจารณาลำดับความสำคัญก่อนหลังของงาน (Priority) ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความต้องการอันแท้จริงของประชาชน
2. จะอาจถือหลักพัฒนา การจัดเตรียมงบประมาณของประเทศนั้น รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของประเทศ พยายามให้ประเทศแผ่นดินเป็นเครื่องมือที่จะนำความก้าวหน้ามาสู่ประเทศอย่างเต็มที่
3. จะต้องกลั่นหลักประคับประคอง กล่าวคือจะต้องพยายามให้การใช้จ่ายเงินตามงานหรือ

โครงการต่าง ๆ ในงบประมาณให้ได้ผลเต็มที่ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เหมาะสม โดยทั่วไประยะเวลาของงบประมาณมักจะกำหนดหนึ่งปี ซึ่งเรียกว่า "ปีการคลัง" หรือ "ปีงบประมาณ" (Fiscal Year) กำหนดเวลาจะเท่าใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละประเทศ ๆ ไป

นโยบายงบประมาณแผ่นดิน

นโยบายงบประมาณ (Budget Policy) เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการคลัง งบประมาณแผ่นดินจะขึ้นนโยบายไปโดยอยู่ที่เท่ากับนโยบายการคลังของประเทศเป็นสำคัญ โดยปกติแล้วอาจจะเป็นนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 ประเภท ดังนี้ (กิตติญา ปรีดีคิลิก 2523 : 22 - 23)

1. นโยบายงบประมาณสมดุล (Balanced Budget Policy) ได้แก่งบประมาณซึ่งรายได้นับและรายจ่ายเท่ากัน

2. นโยบายงบประมาณขาดดุล (Deficit Budget Policy) ได้แก่งบประมาณซึ่งรายจ่ายมีจำนวนสูงกว่ารายได้นับ

3. นโยบายงบประมาณเกินดุล (Surplus Budget Policy) ได้แก่งบประมาณซึ่งรายได้นับมีจำนวนสูงกว่ารายจ่าย

สำหรับประเทศไทยเราในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ เราใช้นโยบายงบประมาณขาดดุลมาตลอด

ระบบงบประมาณแผ่นดิน

"ระบบ" (System) ของงบประมาณแผ่นดินจะเป็นเช่นใดนั้น ขึ้นอยู่กับ "บทบาท" (Role) หรือ "หน้าที่" (Function) ของงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งบทบาทหรือหน้าที่ของงบประมาณนั้น อาจจำแนกตามลำดับแห่งวิวัฒนาการออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ ประเภทที่ 1 บทบาทในการควบคุม ประเภทที่ 2 บทบาทในการจัดการ และประเภทที่ 3 บทบาทในการวางแผน สำหรับแนวคิดที่สำคัญของระบบงบประมาณทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว มีดังนี้ (ไพศาล ชัยมงคล 2517 : 38 - 42 อ้างอิงจาก Schick. 1966 : 245)

1. ระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นการควบคุม (Control Orientation)

มีชื่อเรียกว่า งบประมาณแบบแสดงรายการ (Line-item Budget) หรือบางทีก็เรียกว่า งบประมาณแบบเก่า (Conventional Budget) หรืองบประมาณแบบประเพณี (Traditional Budget) งบประมาณแบบนี้จะมุ่งเน้นการควบคุมเป็นหลัก กล่าวคือ เวลาจัดทำงบประมาณจะจำแนกงบประมาณออกตามหน่วยงวน งบประมาณของแต่ละหน่วยงานก็จะได้รับการจำแนกออกตามลักษณะของการใช้จ่าย คือ จะแยกออกเป็นหมวดรายจ่าย แต่ละหมวดรายจ่ายก็จะจำแนกออกเป็นประเภท ๆ ไป ในการบริหารงบประมาณก็จะมี การควบคุมให้การใช้จ่ายเงิน งบประมาณเป็นไปตามหมวดรายจ่ายและประเภทรายจ่ายต่าง ๆ ที่ได้จำแนกไว้อย่างเข้มงวด โดยเน้นหนักการควบคุมในทางกฎหมาย(ความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของการก่องหนี่ผูกพันและการจ่ายเงิน) และการควบคุมในทางบัญชี ไม่เน้นด้านผลงานของหน่วยงาน งบประมาณแบบนี้ไปสู่จะมีประโยชน์ในการจัดการและการวางแผน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งกว่าการควบคุมเสียอีก

ข้อดีของระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ

1. ง่ายกว่างบประมาณแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องระบกกัญัติ สามารถใช้ระบบบัญชีงบประมาณรูปเดียวกันได้ทั่วทั้งกรมตทุกหน่วยงานรัฐบาล
2. ไม่ยากแก่การทำความเข้าใจในเรื่องงบประมาณต่อนักบริหาร สมาชิกสภานิติบัญญัติ ตลอดจนประชาชนที่สนใจ
3. สามารถเปรียบเทียบสถิติการใช้จ่ายแต่ละปี และระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้ง่าย

สำหรับข้อเสียหรือจุดอ่อนของงบประมาณแบบนี้ ดร.เสนาะ อุนากุล (เสนาะ อุนากุล 2527 : 50) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(อดีตผู้อำนวยการธนาคารแห่งประเทศไทย) ได้ให้สัมภาษณ์พอสรุปได้ดังนี้

1. ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการเป็นแบบที่มุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณตามหมวด รายจ่ายต่าง ๆ เป็นสำคัญ แทนที่จะมุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนงานตามแผนพัฒนาฯของประเทศ ทำให้การจัดสรรงบประมาณและการ

วางแผนขาดความเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. ปัจจุบันจำนวนเงินงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลมีจำนวนมากกว่าแต่กลับมาก ระบบเศรษฐกิจและสังคมก็มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นด้วย การจัดสรรงบประมาณแบบแสดงรายการนั้น แม้จะให้ความละเอียดรอบคอบอย่างไร ก็ยากที่จะประสานการทำงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ให้เป็นไปตามทิศทางที่แผนชาติกำหนดได้ เพราะเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติจะไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่กระจายอยู่ในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน

3. แนวความคิดขั้นพื้นฐานของระบบงบประมาณแบบแสดงรายการมุ่งเน้นด้านการควบคุมการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างประหยัดมากกว่าผลสำเร็จของงานทำให้มีการควบคุมการใช้จ่ายเงินของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ในชั้นรายละเอียดอย่างเข้มงวด ทำให้กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของตนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังอาจก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานด้วย

ข้อบกพร่องอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น หน่วยงานต่าง ๆ อาจต้องขออนุมัติโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณบ่อยครั้ง อันเป็นผลมาจากการจำแนกประเภทรายจ่ายละเอียดเกินไป ซึ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มงานให้ทั้งผู้ขออนุมัติและผู้อนุมัติ ผู้อนุมัติให้อินงบประมาณเองยังยากที่จะทราบความจำเป็นที่แท้จริงของการอนุมัติโอนรายจ่ายด้วย

2. ระบบงบประมาณที่เน้นด้านการจัดการ (Management Orientation)
แต่เดิมก่อนที่จะนำมาใช้ปฏิบัติจริง ๆ นี้ได้เรียกว่า งบประมาณแบบลักษณะงาน (Functional Budget) หรืองบประมาณแบบกิจกรรม (Activity Budget) เพราะการจำแนกงบประมาณรายจ่ายตามระบบนี้จะมีการแยกออกตามลักษณะงาน (Functional Classification หรือกิจกรรม (Activity Classification) ต่อมา The First Hoover Commission (ค.ศ. 1949) ได้เรียกชื่องบประมาณแบบนี้ว่า งบประมาณแบบปฏิบัติการ หรือแบบแสดงผลงาน (Performance Budget) และต่อมา The Second Hoover Commission (ค.ศ. 1955) ได้เรียกชื่อว่างบประมาณแบบแสดงแผนงาน (Program Budget) แนวคิดของระบบงบประมาณแบบนี้จะมุ่งให้ความสำคัญต่อลักษณะทั่วไปและความสำคัญของงานที่จะกระทำ

มากกว่าสิ่งที่จะจัดซื้อ เช่น วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น เพราะว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดหมายเท่านั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดในการงบประมาณก็คือ งานหรือบริการที่จะกระทำให้สำเร็จไป และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของงานหรือบริการนั้น งบประมาณแบบนี้จะวางเป้าหมายไว้อย่างแน่นอน ซึ่งทำให้สามารถวัดผลงานและระยะของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ งบประมาณแบบนี้การจัดการนี้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานมากกว่าที่จะเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับในการใช้จ่าย

ลักษณะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของงบประมาณแบบแสดงผลงานมีอยู่ 3 ประการ คือ

การจำแนกพันธกิจและกิจกรรม การวัดผลงาน และการรายงานผลงาน (Schick, 1971 : 44) การที่จะนำเอางบประมาณแบบนี้มาใช้ได้โดยสะดวกเหมาะสม จำต้องมีมาตรการในการวัดงานที่ดี และมีระบบบัญชีที่แสดงราคาต่อหน่วย สำหรับคำนวณค่าใช้จ่ายของงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและแน่นอนด้วย

ข้อดีของระบบงบประมาณแบบแสดงผลงาน

1. ในด้านการจัดทำงบประมาณนั้น งบประมาณแบบนี้จะทำให้มองเห็นได้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดทำอะไร เสียค่าใช้จ่ายในงานเหล่านั้นเท่าใด และผลงานที่ได้เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยแค่ไหน

2. ในด้านการบริหาร งบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น การใช้งบประมาณแบบนี้จะทำให้มีแผนงานเป็นแนวทางปฏิบัติ งานใดปฏิบัติไปได้เพียงใดจะสามารถมองเห็นได้ตลอดปี เพราะมีเป้าหมายอยู่แล้ว หากทำไม่ได้บรรลุเป้าหมายก็จะค้นหาสาเหตุหรืออุปสรรคต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

3. ในด้านการควบคุมงบประมาณนั้น งบประมาณแบบนี้จะอำนวยความสะดวกการควบคุมหมวดรายการอย่างเคร่งครัดลงไป เพราะจะเพ่งเล็งถึงแผนงานและผลงานยิ่งกว่าสิ่งของหรือบริการที่จะซื้อ ซึ่งเท่าที่ทำได้ก็เกิดความยืดหยุ่นในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

สำหรับข้อจำกัดของระบบงบประมาณแบบแสดงผลงานนี้ ก็มีอยู่บ้างเหมือนกัน เช่น

1. หากการวัดปริมาณงานใดกระทำไปโดยปราศจากรากฐานแห่งความจริงหรือโดยเพ้อฝันเกินไป ก็จะทำให้เสียหายได้

2. การที่จะสร้างงบประมาณแบบนี้ให้มีประสิทธิภาพจริง ๆ นั้น จะต้องปรับปรุงระบบบัญชีให้สอดคล้องกับระบบงบประมาณ โดยเฉพาะระบบบัญชีที่สามารถคำนวณหาต้นทุน

หรือราคาต่อหน่วย และต้องมีมาตรการในการจ้างงานที่ชัดเจน

3. ระบบงบประมาณที่มีความสัมพันธ์กับงานหรือแผนงานในระยะสั้นเป็นปี ๆ ไป มีคำจำกัดความระยะยาว ทำให้การดำเนินงานภาคการต่อเนื่องและทำให้เกิดช่องโหว่ระหว่างการวางแผนกับการจัดสรรงบประมาณ

3. ระบบงบประมาณที่ำหนำที่ในการวางแผน (Planning Orientation)

เป็นระบบงบประมาณที่พัฒนามาจากระบบงบประมาณแบบแสดงรายการและงบประมาณแบบแสดงผลรวม โดยมุ่งหาแนวทางที่จะบรรลุต่อของงบประมาณทั้ง 2 แบบดังกล่าว คือ ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการนั้นมุ่งควบคุมการใช้จ่ายทางการเงินด้านเดียว ส่วนระบบงบประมาณแบบแสดงผลงาน เน้นด้านจัดการ กล่าวคือ มุ่งควบคุมผลสำเร็จของงานในระยะสั้น (หนึ่งปีงบประมาณ) และประสิทธิภาพ สำหรับระบบงบประมาณที่ำหนำที่ในการวางแผนนั้นจะมุ่งควบคุมผลสำเร็จของงานในระยะสั้น คือผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นในแต่ละปี และยังมีผลในระยะยาว คือการบรรลุจุดมุ่งหมายของแผน กล่าวโดยสรุป ระบบงบประมาณแบบมุ่งทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ 2527 : 24)

ระบบงบประมาณที่ำหนำที่ในการวางแผน นี้ชื่อเรียกว่า "ระบบของการวางแผน - การวางโครงการ-การทำงานงบประมาณ" หรือ "ระบบงบประมาณแบบพีพีพีหรือพีบีเอส" ซึ่งมาจากชื่อเรียกในภาษาอังกฤษว่า Planning-Programming-Budgeting System นอกจากชื่อเรียกดังกล่าวแล้ว ยังมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ระบบงบประมาณแบบแสดงแผนงาน (Programme Budget) สำหรับประเทศไทย สำนักงานงบประมาณได้เอาระบบงบประมาณแบบนี้เข้ามาใช้ครั้งแรกในปีงบประมาณ 2525 ในลักษณะที่ค่อนข้างเป็นลองๆไป โดยใช้ชื่อว่า ระบบงบประมาณแบบแสดงแผนงาน (Programme Budgeting) (ปที จุฑานนท์ 2527 : 2) แนวคิดพื้นฐานของระบบงบประมาณแบบแสดงแผนงาน ดร.อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ (อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ 2527 : 23) ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ได้ให้ทัศนะไว้พอสรุปได้ดังนี้

ในประเทศที่มีการวางแผนระยะปานกลางนั้น แผนดังกล่าวจะกำหนดจุดมุ่งหมายโดยส่วนรวมของแผนนั้นไว้ การที่จะทำให้การดำเนินงานของรัฐบาลเป็นขบวนการบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวจะต้องมีการเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณกับการวางแผน การที่จะให้เกิดการเชื่อมโยงดังกล่าวได้นั้น จะต้องทำกิจกรรมการวางแผน (Planning Process) และ

กระบวนการจัดสรรงบประมาณ (Budgeting Process) ประจักษ์ประสาและกลไกอันหนึ่งอันเดียวกัน (Integrated Process)

เพื่อให้เป็นไปตามแนวคิดดังกล่าว การกำหนดจุดมุ่งหมายของแผนทั้งนี้จะต้องทำให้สัมพันธ์กับการงานอันเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Government Functions) และแผนงาน (Programme) นอกจากนี้การเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดสรรงบประมาณจะต้องเชื่อมโยงกันในระดับแผน การเชื่อมโยงการวางแผนและการจัดสรรงบประมาณเข้าด้วยกันจะต้องอาศัยการแปลความต้องการของแผนเพื่อถ่ายทอดไปเป็นแผนปฏิบัติงานในแต่ละปีในช่วงเวลาของแผน ซึ่งเป็นเทคนิคของระบบนี้ เทคนิคดังกล่าวเรียกในภาษาอังกฤษว่า "Programming"

เพื่อที่จะให้เกิดความเชื่อมโยงดังกล่าวนี้ จะต้องมีการจัดระบบการวางแผน การแปลแผน และการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังต่อไปนี้

การวางแผน ในการวางแผนนี้จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของแต่ละแผนงาน
2. กำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. ประเมินค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในการดำเนินงานตามแผนงานที่เป็นทางเลือก
4. เลือกเอาทางเลือกทางใดทางหนึ่ง
5. กำหนดเป้าหมายของผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการให้ทรัพยากร

อนึ่ง การกำหนดจุดมุ่งหมายดังกล่าวจะต้องกำหนดอย่างแน่ชัด หากจุดมุ่งหมายของแผนงานไม่แน่ชัดก็เป็นการยากที่จะประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผลสำเร็จของแผนงานได้

การแปลแผน (Programming) ในการแปลแผนจะต้องดำเนินการดังนี้

1. กำหนดทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการบรรลุจุดมุ่งหมายของแผนงานทรัพยากรที่สำคัญได้แก่ กำลังคน วัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

2. เมื่อได้กำหนดทรัพยากรที่ต้องไปแล้วจะต้องคำนวณค่าใช้จ่ายของการให้ทรัพยากรโดยคำนึงถึงระดับของเป้าหมายของผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นในแต่ละปี

3. พยากรณ์ผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น และค่าใช้จ่ายซึ่งจะเกิดขึ้นในแต่ละปีในช่วงเวลาหนึ่งข้างหน้า

การจัดสรรงบประมาณ (Budgeting) ในการจัดสรรงบประมาณจะต้องดำเนินการดังนี้

1. จัดสรรงบประมาณสำหรับแผนงานที่ได้ คัดไว้แล้วในขั้นตอนวางแผนโดยคำนึงถึงเป้าหมายของผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น และค่าใช้จ่ายที่คำนวณไว้ในขั้นต้นที่เปลี่ยนแปลง
2. จัดทำงบประมาณตามโครงสร้างแผนงาน
3. พัฒนามาตรฐานที่จะใช้วัดผลสำเร็จของงาน

องค์ประกอบของระบบงบประมาณแบบแผนงาน

คุณสมบัติของระบบงบประมาณแบบแผนงาน จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ (บคิ จุฑามานนท์ 2527 : 4)

1. องค์ประกอบด้านโครงสร้าง ต้องมีการพัฒนาโครงสร้างแผนงาน เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประกอบการตัดสินใจ

การจัดทำโครงสร้างแผนงานมีวิธีการทำโดยรวมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนจุดมุ่งหมายอันเดียวกันเข้าไว้ในกลุ่มเดียวกันในลักษณะที่จะชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ กับจุดมุ่งหมายในระดับต่าง ๆ (อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ 2527 : 25)

2. องค์ประกอบด้านการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ตามระบบงบประมาณแบบแผนงานเป็นการวิเคราะห์ในเชิงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผลของแนวทางการดำเนินงานในลักษณะต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

3. องค์ประกอบด้านข่าวสาร ในระบบงบประมาณแบบแผนงาน ข้อมูล ข่าวสาร นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ และข้อมูลข่าวสารที่ใช้อ้างอิงทางหนึ่งจะได้รับจากกระบวนกาติดตามและประเมินผลนั่นเอง

สำหรับข้อดีของระบบงบประมาณแบบแผนงานหรือระบบงบประมาณพิพิสัยเอส นั้น มีหลายประการด้วยกัน เช่น (พลตรี นาค นามสูงเนิน 2519 : 36 - 37)

1. การวางแผน การเปลี่ยนแปลงหรือการจัดทำโครงการ และการจัดสรรงบประมาณได้กระทำโดยวางความต้องการไกลไปข้างหน้าระยะเวลาหลายปี ซึ่งนานพอสมควร จะทำให้มองเห็นแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันจะเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น

2. การพิจารณางบประมาณประจำปีจะง่ายขึ้น เพราะมีการวิเคราะห์และการศึกษา
อย่างเพียงพอ

3. มีการวิเคราะห์ทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อเลือก เพื่อให้ได้หนทางที่จะดำเนินการ
ไปสู่เป้าหมายโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และได้ประสิทธิผลสูงสุด

4. มีการเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย และผลที่ได้ของแต่ละโครงการ ทำให้สามารถเลือก
โครงการที่ดีที่สุดได้ และยังสามารถตัดโครงการที่ไม่ประโยชน์น้อยที่สุดออกไปได้อย่างมีเหตุผล

5. มีการประมาณการเงาที่จะต้องใช้สำหรับระยะเวลาหลาย ๆ ปี

6. เป็นเครื่องมือที่ช่วยการตัดสินใจในการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ให้สัมพันธ์กับทรัพยากร
ที่มีอยู่จำกัด

7. ช่วยให้สามารถแปลงข้อมูลจากงบประมาณที่จำแนกประเภทรายจ่ายซึ่งไม่จะเป็นประโยชน์
แก่การตัดสินใจของผู้บริหารเท่าใดนัก มาเป็นข้อมูลตามการะกิจหรือวัตถุประสงค์ (โครงการ) ซึ่ง
อำนวยความสะดวกอันจำเป็นในการตัดสินใจ

8. ช่วยให้พิจารณาค่าใช้จ่ายของโครงการรวมทั้งระบบ (ทั้งค่าใช้จ่ายปัจจุบันและ
อนาคต) โดยพิจารณาทั้งค่าใช้จ่ายวิจัยและพัฒนา ค่าใช้จ่ายลงทุน และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งจะ
อำนวยความสะดวก

9. อำนวยความสะดวกและความสำคัญของการวัดผลงานยิ่งขึ้น

10. ทำให้เห็นความสำคัญของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยการตัดสินใจให้ถูกต้อง
สมบูรณ์ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถประเมินค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่ได้รับในด้านต่าง ๆ

11. ช่วยให้สามารถทำการประเมินผลและความคุ้มค่าการดำเนินงานตามโครงการได้

นอกจากงบประมาณที่กล่าวมาแล้ว ก็ยังมีระบบงบประมาณอีกระบบหนึ่งได้แก่ระบบ
ประมาณฐานศูนย์ (Zero-base Budgeting) ซึ่งถือว่าเป็นระบบงบประมาณล่าสุดที่ได้มีการประยุกต์
ใช้ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินในขณะนี้ (โครงการ รัตนาศรัย 2527 : 1) งบประมาณ
ฐานศูนย์เป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารสำหรับใช้ตัดสินใจกำหนดแผนปฏิบัติงาน และงบประมาณให้สอดคล้อง
กับแผนระยะยาว สะอาด ชุมทรัพย์ (สะอาด ชุมทรัพย์ 2522 : 10) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า

ระบบงบประมาณฐานศูนย์ หมายถึง ระบบการวางแผนการปฏิบัติงาน(ระยะสั้น) ควบคู่กับ การจัดทำงานงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนระยะยาว เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดย หน่วยงานผู้เสนอของบประมาณจะต้องแสดงให้เห็นเด่นชัดว่า ทำไปจึงเลือกที่จะทำกิจกรรม หรือโครงการ นั้นตามขั้นตอนและวงเงินงบประมาณที่เสนอ พร้อมทั้งเปรียบเทียบกิจกรรมหรือโครงการในความรับผิดชอบ ให้เห็นถึงลำดับสำคัญก่อนหลังโดยถือเสมือนหนึ่งว่ากิจกรรมหรือโครงการที่จะดำเนินการตามงบประมาณ ที่เสนอเป็นกิจกรรมหรือโครงการในทั้งหมด

ส่วน ไกรยุทธ ธีรตยาสิทธิ์ (ไกรยุทธ ธีรตยาสิทธิ์ 2527 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงแนวความคิดของระบบงบประมาณฐานศูนย์ว่า เป็นกระบวนการจัดสรรทรัพยากรหรือเงินของ องค์การให้กับกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การโดยการตั้งลำดับต่อไปนี้

1. องค์การต้องการผล (Results) อะไร
2. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่จะทำแต่ละอย่าง มีอะไรวางไว้ในงบประมาณที่กำลังพิจารณาอยู่
3. มีวิธีการอะไรที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมดังกล่าวโดยการใส่เงินน้อยที่สุด
4. มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรเลิกทำไปเสีย เพื่อจะได้เหลือเงินไว้ทำกิจกรรมอื่นแทน

ถ้ายึดตามลักษณะนี้ ระบบงบประมาณฐานศูนย์จึงเป็นเครื่องมือนำจัดสรรทรัพยากรการเงินของ องค์การโดยการประเมินใหม่จุดมุ่งหมายขององค์การทุก ๆ ครั้งไป พร้อมกับวิเคราะห์เป็นคำรับใหม่ กิจกรรมและวิธีการที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายเหล่านั้น รวมทั้งจำนวนเงินที่จำเป็นจะต้องใช้ด้วย

วิธีการงบประมาณแผ่นดินของประเทศไทย

คำว่า "วิธีการงบประมาณ" (Budget Procedure) มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า "กระบวนการงบประมาณ" (Budget Process) และคำว่า "วงจรงบประมาณ" (Budget Cycle) กล่าวคือ ทั้ง 3 คำนี้ ต่างก็มีความหมายถึงกิจกรรมทุกขั้น เริ่มตั้งแต่การประกาศการรับ รายจ่าย จนกระทั่งถึงขั้นที่ศาลเสารายงานการรับจ่ายประจำปีต่อรัฐสภา ขึ้นต่าง ๆ ของกระบวนการ หรือวิธีการงบประมาณแผ่นดินมีอยู่หลายขั้นด้วยกันถ้าจะจำแนกออกเป็นขั้นที่สำคัญ ๆ แล้วก็จะมียู่ 3 ขั้น คือ (ไพศาล ศัมมมงคล 2517 : 54)

1. ขั้นการจัดเตรียมงบประมาณ
2. ขั้นอนุมัติงบประมาณ
3. ขั้นการบริหารงบประมาณ

สำหรับวิธีการงบประมาณของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยได้พัฒนาตามพระราชบัญญัติการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเป็นหลักการปฏิบัติ นอกจากนี้แล้วจะต้องดำเนินการตามระบบงบประมาณที่นำมาปฏิบัติด้วย ซึ่งระบบงบประมาณที่นำมาใช้ปัจจุบันนี้ ได้มีระบบงบประมาณแบบแผนงาน (Programme Budgeting) สำนักงานประมาณได้นำเอาระบบงบประมาณแบบใหม่นี้มาใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา (มติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527 : 2) สำหรับขั้นตอนของการจัดการงบประมาณที่สำคัญ ๆ นั้น ดังจะได้อธิบายเป็นลำดับต่อไป

ขั้นตอนการจัดเตรียมงบประมาณหรือการจัดทำงบประมาณ

ธงชัย ลำดับวงศ์ (ธงชัย ลำดับวงศ์ 2526 : 3-10 -3 - 16) ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการงบประมาณ สำนักงานประมาณ ได้กล่าวถึงการจัดทำงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา สรุปได้ดังนี้

- ฝ่ายวิชาการสำนักงานประมาณจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับยอดงบประมาณรายจ่ายประจำปีทั้งสิ้น และยอดงบประมาณรายจ่ายของแต่ละด้านให้สำนักงานประมาณพิจารณา
- สำนักงานประมาณพิจารณากำหนดวงเงินงบประมาณประจำปีทั้งสิ้นและยอดที่จะจัดสรรให้แต่ละกระทรวง ทบวง กรม ไว้เป็นหลักการเบื้องต้น
- กองวิเคราะห์ต่าง ๆ พิจารณากำหนดวงเงินงบประมาณของแผนงาน งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานประมาณ
- คณะกรรมการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี พิจารณาวงเงินงบประมาณของงานโครงการต่าง ๆ ที่กองวิเคราะห์เสนอ แล้วกำหนดวงเงินให้แต่ละงาน โครงการตามความเหมาะสมและความจำเป็น ภายในวงเงินงบประมาณทั้งสิ้นที่ได้กำหนดเป็นหลักการไว้
- คณะกรรมการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี จัดทำเอกสารกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีทั้งสิ้น จำแนกเป็นด้าน กระทรวง ทบวง กรม และแผนงาน งานโครงการ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ
- คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และกำหนดหลักการและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย

7. สำนักงานประมาณแจ้งกระทรวงพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี
 8. รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงเรียกประชุมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดเพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี
 9. ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจจัดทำรายละเอียดคำขอของประมาณทางวงเงินที่ได้รับจัดสรรส่งสำนักงานประมาณภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยผ่านรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
 10. สำนักงานประมาณโดยกองวิเคราะห์งบประมาณตรวจสอบและพิจารณารายละเอียดคำขอของประมาณว่าเป็นไปตามหลักการและเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้หรือไม่จากนั้นจะพิจารณารายละเอียดรายจ่ายและรายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยละเอียดต่อไป
 11. กองวิเคราะห์งบประมาณเสนอรายละเอียดคำขอของประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ตรวจสอบและพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้วต่อคณะกรรมการพิจารณาประมาณรายจ่ายประจำปีพิจารณา
 12. คณะกรรมการพิจารณาประมาณรายจ่ายประจำปี พิจารณารายละเอียดคำขอของประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วจะจัดทำรายละเอียดและส่งพิมพ์เป็นเอกสารงบประมาณ และนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอต่อรัฐสภาพิจารณาก่อนอนุมัติต่อไป
- เมื่อพิจารณาขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดทำงบประมาณแล้ว จะเห็นได้ว่าวิธีการจัดทำงบประมาณเป็นไปในลักษณะเบื้องบนกำหนดวงเงินให้ แล้วส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจจัดทำรายละเอียดคำขอของประมาณภายในวงเงินที่ได้รับ (Top-down Process) เป็นการมอบความรับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณให้แก่รัฐมนตรีและส่วนราชการจะต้องพิจารณากจัดสรรและจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของกระทรวง ทบวง กรม ภายในกรอบของวงเงินที่ได้รับ กระบวนการจัดทำงบประมาณแบบเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top-down process) นี้ จากการที่ได้นำมาใช้ปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา ได้พบว่า วิธีการจัดทำงบประมาณแบบนี้มีจุดอ่อนอยู่หลายประการ เช่น (มณี จุฑาทนต 2527 : 6)
1. ไม่คำนึงถึงความต้องการและความสามารถในการใช้จ่ายเงินของส่วนราชการ
 2. ขาดความเข้มแข็งในการกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายของแต่ละด้าน และแต่ละส่วนราชการ ทำให้ส่วนราชการบางแห่งได้รับงบประมาณมากเกินไป และบางแห่งได้น้อยเกินไป

3. เมื่อส่วนราชการใดทราบวงเงินที่กำหนดให้แล้ว อาจนำไปจัดสรรให้หน่วยงานโครงการที่มีความสำคัญลำดับต่ำหรือไม่มีความจำเป็นโดยไม่สอดคล้องงบประมาณให้หน่วยงานโครงการที่มีความสำคัญ หรือข้อผูกพันทางกฎหมายทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการหลังโดยส่วนราชการจะอาจว่าไม่ได้รับงบประมาณหรืองบประมาณไม่เพียงพอ และต้องขอเพิ่มกลางเพิ่มเติม

4. การพิจารณาที่กำหนดวงเงินแต่ละด้านและแต่ละส่วนราชการต้องใช้เวลาพอสมควร หากจึงเหลือเวลาสำหรับการจัดทำรายละเอียดในเชิงขอ ทำให้รายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณที่สำนักงานประมาณและต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและนำเสนอต่อรัฐสภาไม่ทันไปต่อทางประหยัด และไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ร่วมมาตรฐานแห่งชาติ

เมื่อแก้ไขก่อนดังกล่าว ในการจัดทำงานประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2528 สำนักงานประมาณจึงได้พิจารณาปรับปรุงวิธีการจัดทำงบประมาณให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยนำวิธีการจัดทำงบประมาณแบบเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top-down process) ซึ่งเป็นการนำแนวนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาที่กำหนดเป็นวงเงินงบประมาณรายจ่ายของแต่ละด้านในลักษณะของการวางแผนมหภาค มาไปประกอบกับวิธีการจัดสรรงบประมาณแบบวิเคราะห์รายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณของส่วนราชการ (Bottom-up process) ด้วยวิธีการผสมผสานกระบวนการจัดทำงบประมาณทั้งสองแบบเข้าด้วยกัน ก็จะช่วยให้การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีความครบถ้วนสมบูรณ์สอดคล้องกับโครงสร้างของนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรวมทั้งนโยบายและแผนของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้สำนักงานประมาณสามารถดูแลการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้เป็นไปโดยประหยัด และอยู่ในกรอบที่เหมาะสมอีกด้วย

ขั้นตอนการจัดงบประมาณ

ในการอนุมัติงบประมาณให้ยกร่างการพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้รัฐบาล เสนอโดยฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งได้แก่ รัฐสภา การพิจารณาของสภาของรัฐสภาแบ่งออกเป็น 3 วาระ คือ วาระที่หนึ่ง พิจารณาว่าจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือไม่ และเมื่อรับหลักการแล้วจะมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขึ้น วาระที่สอง พิจารณาเห็นชอบโดยพิจารณาเรียงมาตรา มาตรา วาระที่สาม เป็นวาระลงมติแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ในการพิจารณาของสภาของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเพิ่มเติม

รายการหรือจำนวนในรายการมีได้ แต่อาจจะแปรสภาพได้ในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 อย่าง คือ (1) เงินส่งใช้ต้นเงินกู้ (2) ดอกเบี้ยเงินกู้ (3) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย (มาตรา 133 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521) ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้ไม่ทันถึงงบประมาณ รัฐบาลสามารถที่จะแปรสภาพรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้วไปพลางก่อนได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณกำหนดโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรี (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502)

การบริหารงบประมาณ

กระบวนการงบประมาณซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน คือ การจัดทำ การอนุมัติ และการบริหารงบประมาณ นั้น อาจกล่าวได้ว่า การบริหารงบประมาณเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณต้องปฏิบัติงานตามแผนงาน งานหรือโครงการ และงบประมาณที่ได้รับอนุมัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในขั้นการบริหารงบประมาณเองก็ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยหลายขั้นตอน โดยเริ่มต้นตั้งแต่กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ จัดทำแผนปฏิบัติงาน การขออนุมัติเงินประจำงวด การก่อหนี้ผูกพัน การเบิกจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี การทำงบเดือนและรายงานการเงินประจำเดือน การตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การรายงานผลการปฏิบัติงาน จนกระทั่งถึงคณะรัฐมนตรีเสนอรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีให้รัฐสภาพิจารณา จะเห็นได้ว่าในขั้นการบริหารหรือควบคุมงบประมาณนี้ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติต่างก็มีส่วนในการควบคุม

การควบคุมโดยฝ่ายบริหาร หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมได้แก่

1. ส่วนงบประมาณ การควบคุมที่สำคัญได้แก่ การอนุมัติเงินประจำงวด การอนุมัติการโอนเงินประจำงวดและการเปลี่ยนแปลงรายการเงินประจำงวดในส่วนที่นอกเหนือจากอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ยกเว้นในกรณีที่เป็นการโอนที่ทำให้เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับหรือเป็นงานหรือโครงการใหม่ซึ่งเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีหรือหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ รายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นระยะเวลาในแต่ละงวด เป็นต้น

2. กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เพื่อส่วนงบประมาณอนุมัติเงินประจำงวดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ แล้ว ก็จะแจ้งไปที่กรมบัญชีกลางทราบ กรมบัญชีกลางก็จะ

ควบคุมการเบิกเงินโดยการตรวจและอนุมัติฎีการายการเบิกต่าง ๆ ที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจขอเบิก สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในส่วนภูมิภาค สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังอำเภอ ซึ่งเป็นส่วนราชการสังกัดกรมบัญชีกลางจะทำหน้าที่ควบคุมการเบิกเงิน การตรวจฎีกาของกรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังอำเภอ จะตรวจสอบสำคัญต่อไปนี้ (ข้อ 47 แห่งระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525)

- (ก) มีลายมือชื่อผู้เบิกเงินถูกต้องตามตัวอย่าง ในการรับผู้ตรวจฎีกาจะลงเขียนเคียงลายมือชื่อผู้เบิกในฎีกาเบิกเงินว่าถูกต้องตามตัวอย่างในบัตรลายมือชื่อผู้เบิกหรือไม่
- (ข) มีหนังสือพันหรือมีความจำเป็นจะต้องจ่ายเงินและถึงกำหนดหรือใกล้จะถึงกำหนดที่จะต้องจ่ายเงิน แล้วแต่กรณี
- (ค) มีเงินประจำงวดเพียงพอ หรือมีคำสั่งอนุญาตของกระทรวงการคลังและบัญชีรายการถูกต้อง

3. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) การควบคุมงบประมาณโดยกรมบัญชีกลางดังกล่าวมาแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นไปเป็นลักษณะตรวจสอบจ่าย (Pre - audit) ส่วนการควบคุมของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะเป็นไปเป็นลักษณะตรวจสอบหลังจ่าย (Post Audit) กล่าวคือ จะตรวจสอบหลังจากที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเบิกเงินจากคลังไปจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิได้รับเรียบร้อยแล้ว วัตถุประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อจะตรวจสอบว่าการเบิกจ่ายเงินเป็นไปโดยถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ของทางราชการที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เป็นไปโดยสุจริตหรือไม่

การควบคุมโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ตามหลักกฎหมายวิธีการงบประมาณได้บัญญัติว่า "เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้นในราชกิจจานุเบกษาโดยไม่ชักช้า รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามความในวรรคก่อนเมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้วให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภา" (มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502) จากบทบัญญัติดังกล่าว เป็นการบังคับหรือควบคุมรัฐบาลให้รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีให้รัฐสภาในฐานะตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศได้ทราบ ซึ่งเป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย

หลักเกณฑ์การวิเคราะห์งบประมาณเพื่อจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

ด้วยเงินงบประมาณของประเทศมีจำกัด แต่ความต้องการงบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ มีมากเกินกว่าวงเงินที่รัฐบาลจะจัดสรรให้ได้ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ สำนักงานงบประมาณจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ ไว้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ดังนี้ (เกตุร ลิ้มทอง 2522 : 22 - 24)

1. พิจารณากว่ากิจกรรมนั้น ๆ อยู่ภายใต้อำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการที่ของงบประมาณไปดำเนินการหรือไม่
2. พิจารณากว่ากิจกรรมนั้น ๆ สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลหรือไม่
3. พิจารณากว่ากิจกรรมนั้น ๆ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือไม่
4. พิจารณากว่ากิจกรรมที่เสนอของบประมาณสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศที่มีอยู่หรือไม่
5. พิจารณากว่าส่วนราชการนั้น ๆ มีสมรรถภาพเหมาะสมกับกิจกรรมที่เสนอของบประมาณหรือไม่เพียงใด

6. พิจารณารายละเอียดทุกรายการโดยอาศัยหลักประพจน์เป็นเกณฑ์

นอกจากนี้แล้ว เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณยังอาศัยผลการปฏิบัติงานของโครงการต่าง ๆ เป็นเกณฑ์ด้วย กิจกรรมที่ดำเนินไปอย่างได้ผลดีย่อมมีโอกาสได้รับการสนับสนุนด้านกำลังเงินมากขึ้นไปด้วย ส่วน ธงชัย ลำดับวงศ์ (ธงชัย ลำดับวงศ์ 2526 : 3-26 -3-45) ได้กล่าวถึงแนวการวิเคราะห์งบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. หลักทั่วไปในการวิเคราะห์งบประมาณ

1.1. ควรพิจารณาปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงนโยบายและเป้าหมายอันเป็นส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญ

1.2. การคาดการณ์ไกล หมายความว่า เมื่อจะพิจารณาสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนงบประมาณเรื่องใด ควรศึกษาตนความและโครงการหรือรอบคอบว่า งบประมาณที่จะให้การสนับสนุนนั้นก่อให้เกิดผลอย่างไรแก่ประเทศอันเป็นส่วนรวมในอนาคต

1.3. ความสัมพันธ์ของงบประมาณที่จะใช้จ่าย หมายความว่า การจะพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเรื่องใด ๆ จะต้องพิจารณาให้มองเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการใช้เงิน ๆ

1.4. ความเป็นประชาธิปไตย หมายความว่า เมื่อจะพิจารณาสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนงบประมาณเรื่องใด ก็ควรพิจารณาโดยรวมตอบว่า เรื่องที่ของประมาณนั้นควรจะบังเกิดประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

1.5. ความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญ หมายความว่า งบประมาณที่จะพิจารณาสนับสนุน นั้น ควรจะเป็นไปตามลำดับความสำคัญและความจำเป็นก่อนหลัง

1.6. ความเหมาะสมตามขีดความสามารถของทรัพยากรที่จะอำนวยให้ได้และของส่วนราชการที่จะดำเนินการ หมายความว่า งบประมาณที่จะพิจารณาสนับสนุน นั้น ควรคำนึงถึงความจำกัดทางทรัพยากรอันเป็นส่วนรวมของประเทศที่จะต้องจัดสรรให้แก่อีกหลายส่วนราชการ และคำนึงถึงขีดความสามารถของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่จะดำเนินการได้

2. การวิเคราะห์โครงการ ควรพิจารณาเป็นขั้นตอนดังนี้

2.1. การวิเคราะห์ในขั้นแรก ซึ่งเป็นการพิจารณาโดยทั่วไปเกี่ยวกับโครงการคือ

2.1.1. วัตถุประสงค์ของโครงการ ควรพิจารณาให้รอบถึงความชัดเจนของวัตถุประสงค์ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ในแต่ละระดับ

2.1.2. เป้าหมายของโครงการ เป้าหมายจะเป็นตัวชี้ให้เห็นความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ฉะนั้นควรพิจารณาให้รอบคอบว่าเป้าหมายที่โครงการกำหนดขึ้นนั้นเป็นไปได้โดยเหมาะสมและเป็นไปได้เพียงใด

2.1.3. วิธีการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการตามโครงการ ควรพิจารณาว่าโครงการที่ขอตั้งงบประมาณนั้น ได้พิจารณาหาทางเลือก หรือวิธีดำเนินการโดยเหมาะสมแล้ว และควรพิจารณาถึงขนาด กรรมวิธี การแบ่งขั้นตอนในการดำเนินงาน แนวทางการจัดการ และการบริหารงานบุคคล ปัจจัยในการดำเนินงาน ของวิธีการหรือกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลงานของโครงการตลอดจนที่จำกัดด้านทรัพยากรด้วย

2.1.4. ผลงานโครงการ ควรคำนึงถึงทั้งปริมาณและคุณภาพของผลงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนวัตถุประสงค์ของโครงการด้วย หากมีเรื่องที่เคยทำมาแล้วควรเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่อหน่วยด้วย

2.1.5. ระยะเวลาในการดำเนินการตามโครงการ ควรพิจารณาว่าโครงการนั้นได้มีการกำหนดระยะเวลาของโครงการไว้โดยแน่ชัดหรือไม่ เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมที่จะดำเนินการที่กำหนดไว้หรือไม่

2.1.6 ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการตามโครงการซึ่งได้แบ่งประมาณค่าใช้จ่าย และทรัพยากรต่าง ๆ ควรจะได้อภิปรายถึงแหล่งที่มาของเงินทุนค่าใช้จ่าย ประเภท จำนวน และคุณภาพของบุคลากร และเครื่องใช้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมที่จะดำเนินการและผลงานที่ได้รับ รวมทั้งการคำนึงถึงความหายากของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและการเสียโอกาสในการนำทรัพยากรมาใช้ตามโครงการแทนที่จะนำไปใช้ในเรื่องอื่น ซึ่งอาจได้ประโยชน์มากกว่าด้วย

2.2. การวิเคราะห์ในขั้นต่อไป ซึ่งเป็นการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ของโครงการละเอียดยิ่งขึ้น ดังนี้

2.2.1. ความสมบูรณ์และความสอดคล้องของโครงการ ควรพิจารณาว่าโครงการที่ขอตั้งงบประมาณนั้น

2.2.1.1. มีความสอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของชาติหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดไว้หรือไม่ เฉพาะภาค

2.2.1.2. มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนระดับกระทรวงที่กำหนดไว้หรือไม่ เฉพาะภาค

2.2.1.3. มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนระดับกรมที่กำหนดไว้หรือไม่ เฉพาะภาค

2.2.1.4. มีความเชื่อมโยงกับโครงการอื่น ๆ หรือไม่ เฉพาะภาค หากมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับโครงการอื่น ๆ จะมีการประสานงานในแง่ปฏิบัติการหรือจะมีส่วนเกื้อกูลอย่างไร

2.2.1.5. มีความสมบูรณ์อยู่ในตัวเองหรือต้องมีส่วนประกอบอื่นเพื่อช่วยในการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ หากโครงการไม่สมบูรณ์ในตัวเองควรมีขั้นตอนที่จำเป็นจะต้องดำเนินงานเพิ่มเติมอย่างไร

2.2.2. หลักความเป็นไปได้ของโครงการ ควรพิจารณาเกี่ยวกับ

2.2.2.1. ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค ควรพิจารณาว่า โครงการที่จะดำเนินการต้องอาศัยเทคนิคสูงมากน้อยแค่ไหน มีความเป็นไปได้ด้านเทคนิคแค่ไหน

2.2.2.2. ความเป็นไปได้ด้านการเงิน ควรพิจารณาว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการ จะมาจากแหล่งใดบ้าง มีความเป็นไปได้แค่ไหน การประมาณค่าใช้จ่ายเหมาะสมเพียงใด

2.2.2.3. ความพร้อมและขีดความสามารถของหน่วยงานที่จะดำเนินการตามโครงการ มีความพร้อมและขีดความสามารถแค่ไหน สามารถที่จะบริหารงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร

2.2.2.4. หลักความเหมาะสมและประโยชน์ของโครงการควรพิจารณาว่าโครงการที่จะดำเนินการมีความเหมาะสมและมีความจำเป็นเพียงใด ควรยึดหลักที่ว่า ควรทำในสิ่งที่มีความจำเป็นต้องทำ ไม่ใช่จะทำในสิ่งที่อยากทำ มีความเหมาะสมกับกาลเวลาและสถานการณ์หรือไม่ ผลประโยชน์ที่จะได้คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหรือทรัพยากรที่นำมาใช้หรือไม่

สำหรับการวิเคราะห์ประมาณโครงการหรืองานเดิม นอกจากจะใช้หลักการดังที่กล่าวมาแล้ว ควรจะตรวจสอบนโยบายของรัฐบาลในเรื่องนั้น ๆ ด้วยว่ายังสนับสนุนอยู่หรือไม่ และควรนำผลงานที่ดำเนินการมาแล้ว รายงานจริง ค่าใช้จ่ายจริงของงานโดยเฉลี่ยต่อหน่วยตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาประกอบการพิจารณากำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายที่จะตั้งงบประมาณในปีต่อไปให้เหมาะสมกับปริมาณงาน ขีดความสามารถและระยะเวลาในการดำเนินการตามโครงการด้วย ในกรณีที่โครงการหรืองานใดที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนแล้ว ควรจะพิจารณาหาทางคลอหรือกับย้งโครงการหรืองานนั้น ๆ

3. การวิเคราะห์ประมาณตามหมวดและประเภทรายการ

โดยที่แบบงบประมาณของไทยยังมีลักษณะของจากประมาณแบบแสดงรายการอยู่ด้วย จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณารายละเอียดของแต่ละหมวด และประเภทรายการของแต่ละงานหรือโครงการด้วย ทั้งนี้เพื่อการกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นไปโดยเหมาะสมและเพื่อใช้ประโยชน์ในการชี้แจงงบประมาณ ในการวิเคราะห์งบประมาณตามหมวดและประเภทรายการควรจะยึดหลักความจำเป็น ความประหยัด ความสำคัญก่อนหลัง เป็นหลักในการพิจารณา

เมื่อพิจารณาหลักการต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ นั้น สำนักงานงบประมาณได้ยึดหลักการหลายประการ ทั้งนี้ก็เพื่อจะจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติสูงสุด หลักการเหล่านี้จำเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการต่าง ๆ อย่างยิ่ง เพราะจะได้เป็นแนวทางในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณให้สมเหตุสมผล การพิจารณาของสำนักงานงบประมาณก็จะ

เป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว โอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณก็จะน้อยลงซึ่งขึ้น

วิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีฐานะเป็นกรม ๆ หนึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินและงบประมาณ นอกจากจะปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นมาใช้เองแล้ว ยังจะต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ของทางราชการอีกด้วย สำหรับเงินหรืองบประมาณที่มหาวิทยาลัยใช้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในปัจจุบันนี้ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517)

1. เงินงบประมาณแผ่นดิน
2. เงินรายได้มหาวิทยาลัย

เงินงบประมาณแผ่นดิน ได้แก่เงินงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยในแต่ละปีงบประมาณ การให้โดยที่เงินงบประมาณแผ่นดินแก่มหาวิทยาลัยจะต้องจัดทำคำขอของงบประมาณไปยังสำนักงานงบประมาณตามแบบฟอร์มและวิธีการที่สำนักงานงบประมาณกำหนด หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณได้แก่ กองแผนงานและงานวางแผนและพัฒนาในแต่ละวิทยาเขต เกี่ยวกับการจัดเตรียมคำขอของงบประมานนี้ เส้น มาตรฐาน (เส้น มาตรฐาน 2522 : 39 - 40) รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ได้กล่าวถึงเรื่องที่จะต้องพิจารณาไว้ดังนี้

1. คำขอตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งนี้ เป็นการดำเนินการที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนหรือไม่ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอนของงานนั้นไว้แล้วหรือยัง เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดแล้วหรือไม่ มีวิธีเลือกอย่างอื่นที่จะเสนอให้เปรียบเทียบหรือไม่
2. มีกำลังคน เครื่องมือ เครื่องใช้ อยู่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการที่เสนอขอได้เพียงพอหรือไม่ ถ้ามีได้พิจารณาเข้ามาใช้แล้วหรือยัง
3. ค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทใดคำนวณหรือประมาณไว้อย่างเหมาะสมใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วหรือยัง อันนี้อาจจะพิสูจน์อย่างคร่าว ๆ ได้ เช่น ถ้าทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งแพงกว่าจ้างเหมาแล้วก็น่าจะถือได้ว่าการประมาณการคลาดเคลื่อน ถ้าคลาดเคลื่อนได้มีการค้นหาสาเหตุและแก้ไขความคลาดเคลื่อนนั้นแล้วหรือยัง

4. ได้มีการชี้แจงหาเสียงอย่างกว้างขวางและผลประโยชน์ที่จะได้รับมาใช้อย่างหรือไม่

5. มีขีดความสามารถที่จะดำเนินงานและจะเริ่มดำเนินงานได้ตามที่เสนอของงบประมาณหรือไม่ กล่าวคือ มีกำลังคน เครื่องมือ เครื่องใช้ สมดุลย์กับงานที่จะทำหรือไม่และจะเริ่มงานได้ทันทีตามที่กำหนดไว้หรือไม่

6. สำหรับงานหรือโครงการที่ปรับปรุงใหม่ ได้พิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายของงานหรือโครงการไว้อย่างแน่นอนแล้วหรือยัง มีจุดมุ่งหมายอย่างไรบ้าง และมีความสำคัญเพียงพอมหรือไม่

7. สำหรับงานหรือโครงการที่ปรับปรุงใหม่ได้คำนวณค่าใช้จ่ายทุกประเภทไว้แล้วหรือยัง

8. ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ ฯลฯ ตลอดจนการทดแทนรายการดังกล่าวสำหรับการดำเนินงานในอนาคตไว้หรือไม่

9. ได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านราคาวัสดุ ครุภัณฑ์ ถ้าก่อสร้างในระยะเวลาที่จะดำเนินงานตามโครงการไว้บ้างหรือไม่ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในราคาดังกล่าวจะกระทบกระเทือนถึงงบประมาณและเป้าหมายที่ตั้งไว้เพียงใด จะดำเนินการใดตามเป้าหมายเพียงใด

10. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการลงทุนของงานหรือโครงการใหม่สอดคล้องกับแผนระยะยาวหรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้องกันได้มีการพิจารณาแล้วหรือไม่ว่าแผนภาพรอง หรือโครงการบทพรอง ซึ่งจะต้องพิจารณาทดแทนแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกัน

11. ค่าของงบประมาณได้เสนอในแผนที่จะนำส่งต่อการวัดผลหรือประเมินผลหรือไม่

เมื่องบประมาณที่ขอตั้งไปได้รับอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว มหาวิทยาลัยก็จะทำข้อตกลงที่ได้รับอนุมัติมาจัดสรรให้แก่งานต่าง ๆ ในสังกัด ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณดังนี้ (กองแผนงาน 2527 : 1)

1. วงเงินงบประมาณตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 (2525-2529) ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่วนกายนายกรัฐมนตรีแล้ว

2. วงเงินที่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจัดทำงบประมาณมหาวิทยาลัยแล้ว

3. รายละเอียดการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

4. งาน โครงการที่ได้รับอนุมัติและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5

5. งาน โครงการที่ได้ขออนุมัติเห็นชอบจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัย
แล้ว

6. วงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงานประมาณ ซึ่งได้ขออนุมัติพิจารณาจากรัฐสภา
แล้ว

ในการจัดสรรงบประมาณ ส่วนมากจะเป็นไปตามคำขอตั้ง จะมีการเปลี่ยนแปลงในกรณีที่
วงเงินที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานประมาณหรือสภาอนุมัติแล้ว เพิ่มขึ้นหรือลดลง

การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน

เงินงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยได้รับจะต้องขออนุมัติเงินประจำงวดไปยังสำนักงาน
ประมาณก่อน เมื่อได้รับอนุมัติจากสำนักงานประมาณแล้วจึงจะถอนผูกพันหรือเบิกจ่ายได้ (มาตรา 23
แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2511) การถอนผูกพันหรือการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ นั้น ต้อง
ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง พ้องทางราชการที่เกี่ยวข้อง หน่วย
งานที่รับผิดชอบในการขออนุมัติเงินประจำงวดได้แก่ กองคลังมหาวิทยาลัย ส่วนการเบิกเงินงบ
ประมาณจากคลังนั้น วิทยาเขตประสานมิตรจะเบิกโดยตรงจากกรมบัญชีกลาง วิทยาเขตปทุมวัน
พลศึกษา และบางเขน จะเบิกจากกองคลังมหาวิทยาลัยอีกทอดหนึ่ง สำหรับวิทยาเขตพิษณุโลก
มหาสารคาม บางแสน และสงขลา จะเบิกเงินจากคลังจังหวัดนั้น ๆ

เงินรายได้มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยเงินรายได้ประเภทต่าง ๆ ดังนี้ (ข้อ 7 แห่ง
ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526)

1. เงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่

1.1. เงินซึ่งมีผู้มอบให้แก่ส่วนราชการ เพื่อใช้จ่ายตามเงื่อนไขหรือเจตนารมณ์
ของผู้ให้

1.2. เงินรายได้จากทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้แก่ส่วนราชการเพื่อขายหรือหาผลประโยชน์
สำหรับใช้จ่ายตามเงื่อนไขหรือเจตนารมณ์ของผู้ให้

1.3. ดอกผลที่ได้ตามข้อ 1.1. และ ข้อ 1.2.

2. เงินทุนหมุนเวียน ได้แก่

2.1. เงินที่จัดไว้เพื่อเป็นทุนในการดำเนินการตามระเบียบที่สภามหาวิทยาลัย

กำหนด

2.2. เงินรายได้จากการดำเนินการตามข้อ 2.1. และดอกเบี้ยที่ได้จากเงินทุน

หมุนเวียน

3. เงินรับฝากได้แก่ เงินที่ส่วนราชการรับไว้ โดยไม่เงนไปหรือเงนเวลาในการจ่ายคืน หรือจ่ายตามวัตถุประสงค์

4. เงินค่าบำรุงกิจกรรมนิสิตและค่าบำรุงกีฬา ได้แก่ เงินซึ่งเรียกเก็บตามระเบียบของมหาวิทยาลัย เป็นค่าบำรุงกิจกรรมนิสิตและค่าบำรุงกีฬา

5. เงินรายได้ในโครงการบริการทางวิชาการ ได้แก่ เงินที่ส่วนราชการได้รับไว้เนื่องจาก การจัดฝึกอบรม การจัดสัมมนา การวิจัย และการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการตั้งกล่าว

6. เงินค่าธรรมเนียม ได้แก่ เงินซึ่งเรียกเก็บตามระเบียบของมหาวิทยาลัยเป็นค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงเงินค่าบำรุงกิจกรรมนิสิตและค่าบำรุงกีฬา

7. เงินผลประโยชน์ ได้แก่

(ก) เงินรายได้ที่ไม่เข้าลักษณะตาม 1, 2, 3, 4, 5 และ 6

(ข) ดอกเบี้ยที่ได้จากเงินรายได้ใน 3, 4, 5, 6 และ 7

การใช้จ่ายเงินรายได้ตามข้อ 1, 2, 3, 4, 5 จะต้องปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วย เงินประเภทนั้น (ข้อ 24 แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526) ส่วนการใช้จ่ายเงินรายได้ประเภทค่าธรรมเนียม และประเภทเงินผลประโยชน์จะต้องใช้จ่ายเพื่อการ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อการบริหารทั่วไป ได้แก่การจ่ายเพื่อการบริหารทั่วไปในส่วนที่งบประมาณ แผนดินไม่อาจจัดสรรให้ได้หรือไม่เพียงพอ

2. เพื่อการบริหารงานวิชาการและบริการทางวิชาการ ได้แก่การจ่ายเพื่อการเรียน การสอน การวิจัย การบริการสังคมทางวิชาการ การบริการทางศิลปวัฒนธรรมและการพัฒนา บุคลากร และการอื่นที่มีส่วนสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัย

3. เพื่อการอื่นตามที่อธิการบดีอนุมัติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารเงิน รายได้

เงินผลประโยชน์ นอกจากจ่ายเพื่อการตั้งกล่าวแล้ว อาจจ่ายเพื่อสวัสดิการแก่ข้าราชการ ลูกจ้าง และนิสิตของมหาวิทยาลัยโตคาย

การจะใช้จ่ายเงินรายได้ประเภทค่าธรรมเนียมและประเภทเงินผลประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น จะต้องทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีภายในวงเงินที่ประมาณการรายรับในแต่ละปีแต่ไม่เกิน ร้อยละ 80 ของประมาณการรายรับ ในกรณีจำเป็นสามารถนำเงินสะสมบางส่วนมาสมทบเพื่อจัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ด้วย การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องจัดทำเป็นแผนงาน ประจำปีแสดงแผนงาน งานและโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายและรายละเอียดการใช้จ่าย จำแนกประเภทตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณจะแยกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายปกติ ได้แบ่งงบประมาณที่จัดสรรให้เป็นรายจ่ายของแต่ละหน่วยงาน
2. งบกลาง ได้แบ่งงบประมาณที่จัดสรรไว้เป็นของส่วนกลาง

งบประมาณที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วจะส่งกองคลังสำนักงานอธิการบดีตรวจสอบเพื่อนำเสนอ คณะกรรมการบริหารเงินรายได้อันประกอบด้วย อธิการบดีเป็นประธาน รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสภามหาวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักเป็นกรรมการ หัวหน้ากองคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

การใช้จ่ายเงินรายได้จะต้องดำเนินการตามจำนวนงบประมาณที่ได้รับอนุมัติและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารเงินรายได้กำหนดไว้ (ข้อ 10, 11, 25 แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526)

การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้มหาวิทยาลัย

การรับหรือการจ่ายเงินไม่ว่าจะเป็น เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้จะต้องบันทึก บัญชีทุกครั้ง ระบบบัญชีที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องจัดทำบัญชีในสังกัดมหาวิทยาลัยคือปฏิบัติที่มี ลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะของหน่วยงาน กล่าวคือ กองคลัง วิทยาเขตประสานมิตร ใน ส่วนที่เกี่ยวกับเงินงบประมาณแผ่นดิน จัดทำบัญชีตามคู่มือการบัญชีของส่วนราชการ พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับเงินรายได้ จัดทำบัญชีตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อยใน สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 ส่วนงานการเงินและบัญชีวิทยาเขตพิษณุโลก มหาสารคาม บางแสน และสงขลา ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินงบประมาณแผ่นดินจัดทำบัญชีตามคู่มือ

การบัญชีของส่วนราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงิน รายได้จัดทำบัญชีตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 สำหรับวิทยาเขตพลศึกษา ปทุมวัน บางเขน คชะ สภาบัน สำนัก และโรงเรียนสาธิต จัดทำบัญชีตาม ระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 (หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0502/45012 เรื่องระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลง วันที่ 14 กันยายน 2526)

การจัดทำรายงานการเงิน

ตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 ได้กำหนด ให้องค์คลังหรืองานการเงินและบัญชีของวิทยาเขต คชะ สภาบัน สำนัก โรงเรียนสาธิต จัดทำรายงานการเงินเสนอหัวหน้าส่วนราชการ (อธิการบดี) และส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน 30 วัน นับจากวันสิ้นเดือน รายงานที่จะต้องจัดทำมีดังนี้

1. รายงานเงินคงเหลือประจำวัน
2. งบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นเดือน
3. รายงานยอดบัญชีแยกประเภททั่วไป
4. รายงานลูกหนี้นอกงบประมาณ
5. รายงานเงินรายได้
6. รายงานเงินทุน
7. รายงานเงินทุนหมุนเวียน

สำหรับวิทยาเขตประสานมิตร พินดูลोक มหาสารคาม บางแสน และสงขลา นอกจากจะ ต้องทำรายงานตามระบบบัญชีดังกล่าวแล้ว ยังต้องทำรายงานตามคู่มือการบัญชีของส่วนราชการ พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือคู่มือการบัญชีของส่วนราชการในส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณีอีกด้วย เพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการ และส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน รายงานที่จะต้องจัดทำเพิ่มอีกมีดังนี้

1. รายงานรายจ่ายตามแผนงาน งานและโครงการ
2. รายงานฐานะเงินประจำงวด (วิทยาเขตในภูมิภาค)

3. รายงานฐานะเงินงบประมาณ (กองคลังวิทยาเขตประสานมิตร)
4. รายงานรายจ่ายเงินงบกลาง
5. รายงานเงินรายได้แผ่นดิน
6. รายงานเงินนอกงบประมาณอื่น ๆ เช่น เงินมัดจำประกันสัญญา เงินค่าประกันของเสียหาย เป็นต้น

การจัดทำงบเดือน

การจัดทำงบเดือนของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ งบเดือนเงินงบประมาณแผ่นดิน กับงบเดือนเงินรายได้ สำหรับงบเดือน เงินงบประมาณ วิทยาเขตประสานมิตร พิษณุโลก มหาสารคาม บางแสน และสงขลา เป็นหน่วยงานที่เบิกเงินงบประมาณแผ่นดินโดยตรงจากคลัง เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ จะต้องทำงบเดือนแสดงรายการเงินที่ได้รับจากคลัง และรายการจ่ายเงินนั้นพร้อมทั้งรวบรวมใบสำคัญคู่จ่าย และเอกสารอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในวันสิ้นเดือนของเดือนถัดไป (ข้อ 68 แห่งระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525) ส่วนงบเดือนเงินรายได้นั้น ทุกวิทยาเขต คณะ สถาบัน สำนัก และโรงเรียนสาธิต เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ จะต้องจัดทำงบเดือนเงินรายได้แสดงรายละเอียดเพิ่มลด และรายการจ่ายเงินรายได้แต่ละหมวดรายจ่ายพร้อมงบรายละเอียดใบสำคัญประกอบงบเดือนและใบสำคัญประกอบงบเดือน ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน 30 วันนับจากวันสิ้นเดือน (ข้อ 28 แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526) นอกจากนั้นแล้วยังต้องส่งงบเดือนและงบรายจ่ายในสำคัญประกอบงบเดือนให้หน่วยตรวจสอบภายในด้วย แบบงบเดือนเงินรายได้และงบรายละเอียดใบสำคัญประกอบงบเดือนเงินรายได้จัดทำตามที่กำหนดไว้ในระบบบัญชีของงานภายในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526

การตรวจสอบ

การตรวจสอบทางการเงินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1. การตรวจสอบภายในหน่วยงานเอง

2. การตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบภายใน

3. การตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

การตรวจสอบภายในหน่วยงานเอง การตรวจสอบภายในหน่วยงานเองได้กำหนดไว้ ดังนี้ (ขอ 7 แห่งระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526)

1. ตรวจสอบการรับเงินในสมุดคู่มือเบิกเงินเพื่อจ่ายในรายการทุกครั้งที่มีการรับเงินงบประมาณจากส่วนราชการเจ้าสังกัด (กรณีเป็นหน่วยงานที่ไม่เบิกเงินโดยตรงจากคลัง)

2. ทุกสิ้นวันทำการให้หัวหน้างานการเงินและบัญชีตรวจบัญชีสดและตรวจสอบความสมบูรณ์ของเช็คและธนาคารให้ถูกต้องตรงกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และยอดคงเหลือในสมุดเงินสดรวมทั้งการตรวจสอบหลักฐานการนำฝากเงินกับคลังหรือธนาคารด้วย

3. ทุกสิ้นเดือนให้ตรวจสอบความถูกต้องของเงินฝากธนาคารโดยทำงบเทียบยอดเงินฝากธนาคารเปรียบเทียบกับยอดเงินฝากในบัญชีของธนาคารให้ตรงกับยอดเงินฝากในบัญชีของส่วนราชการ

4. ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยทำงบทดลอง(ตามแบบรายงานยอดบัญชีแยกประเภททั่วไป) ให้จัดทำทุกสิ้นเดือนก่อนจะทำรายงานประจำเดือนก็ได้ปิดบัญชีรวมยอดรายการเดบิตและรายการเครดิตทั้งหมดประจำเดือนลงไว้บรรทัดหนึ่ง และรวมยอดรายการเดบิตและเครดิตตั้งแต่ต้นปีงบประมาณลงไว้อีกบรรทัดหนึ่ง แล้วยกยอดคงเหลือไปทำงบทดลอง(ตามแบบรายงานยอดบัญชีแยกประเภททั่วไป) หากงบทดลองลงตัวก็พอสันนิษฐานได้ว่าการลงบัญชีแยกประเภทที่ทำมาตั้งแต่ต้นปีถูกต้อง

5. การตรวจสอบความถูกต้องของทะเบียนคุมทำได้โดยรวมยอดทะเบียนคุมสอบทานกับยอดบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป หากยอดบัญชีทั้งสองเท่ากันก็สันนิษฐานได้ว่าทะเบียนคุมถูกต้อง

6. คอยควบคุมดูแลการเบิกเงินงบประมาณให้เป็นไปตามลำดับที่ทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิก

การตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง ข้าราชการที่หัวหน้าส่วนราชการ(อธิบดีหรือเทียบเท่า) แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีการเงิน การรับจ่ายเงิน การพัสดุและการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่าย หรือตรวจสอบอื่นใดตามที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย

โดยปกติแล้วผู้ตรวจสอบภายในจะตรวจสอบดังต่อไปนี้ (ข้อ 71 แห่งระเบียบการเก็บรักษาและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520)

1. ตรวจสอบการรับจ่ายเงิน ว่าได้นำหลักฐานมาลงบัญชีโดยถูกต้องครบถ้วน และได้เก็บหลักฐานการรับจ่ายเงินไว้เรียบร้อยหรือไม่

2. ตรวจสอบยอดเงินสดคงเหลือตามบัญชีเงินสดกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันว่าถูกต้องหรือไม่

3. ตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงิน หลักฐานการให้ยืมเงินและเงินฝากธนาคาร ว่าถูกต้องตรงตามที่แสดงไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันหรือสมุดบัญชีหรือไม่

4. ตรวจสอบเงินฝากธนาคารกับหลักฐานว่าถูกต้องหรือไม่

5. ตรวจสอบการเก็บรักษาเงินว่า ได้ปฏิบัติตามการเก็บรักษาเงินว่า
ที่อนุญาตให้เก็บรักษาหรือไม่

6. ตรวจสอบการส่งมอบเดือนใบสำคัญจ่าย และรายการ
ระยะเวลาที่กำหนดและถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

7. ตรวจสอบเกี่ยวกับการก่อหนี้ผูกพันเงินงบประมาณ

8. ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษาเงินสำรอง
ระเบียบหรือไม่

9. ตรวจสอบการจัดทำบัญชีการเงินว่าเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบ

10. ตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับการชี้แจงขอหักวงหรือขอส่งเกิดของสำนักงาน
แผ่นดิน เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินหรือการตรวจสอบบัญชีการเงินของส่วนราชการประจำว่าได้ปฏิบัติตาม
ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่

โดยปกติแล้วการตรวจสอบหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ตรวจสอบภายในจะตรวจสอบไปละครั้งในแต่ละหน่วยงาน

การตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมี 2 ลักษณะ คือ การตรวจสอบรายงานการเงินและงบเดือนที่หน่วย
งานต่าง ๆ ส่งไปให้ตรวจสอบในแต่ละเดือน ณ ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และการตรวจ
สอบนอกสำนักงาน โดยออกไปตรวจสอบตามหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละเขตที่รับผิดชอบ โดยปกติ

แล้วจะตรวจสอบหน่วยงานและครั้งในแต่ละปี

การรายงานผลการปฏิบัติงานตามงบประมาณ

การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินของส่วนราชการต่าง ๆ เมื่อสิ้นระยะเวลาของเงินประจำงวดแต่ละงวด และเมื่อสิ้นปีงบประมาณหนึ่ง ๆ ส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องรายงานผลการดำเนินงานตามงบประมาณต่อสำนักงานงบประมาณ ตามแบบและวิธีการที่สำนักงานกำหนด และภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนดด้วย (พ.ร.บ. 70 แห่งระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2525) นอกจากนี้แล้วส่วนราชการต่าง ๆ ยังจะต้องรายงานการดำเนินงานในกรณีที่มีการจัดซื้อหรือจัดจ้าง ในขนาดค่ามูลเกิน ห้าหมื่นและสิ่งก่อสร้างข้างเงินตั้งแต่ 50,000 บาท ขึ้นไป ต่อสำนักงานงบประมาณด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรย์ และ สตรอดแฮม (สุชาติ เมืองแก้ว 2518 : 13 - 14 อ้างอิงมาจาก Gray and Straugham 1970 : 69 - 77) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญของการศึกษาในประเทศไทยในด้านงบประมาณไว้ว่า ปัญหาที่รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อการศึกษาลดลง เนื่องจากมีงบประมาณจำกัดและหน่วยงานต่าง ๆ ก็แข่งขันกันเพื่อให้ได้งบประมาณมากที่สุด นอกจากนี้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเรื่อย ๆ และนอกจากนี้ยังปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณซึ่งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง เนื่องจากเจ้าหน้าที่จัดต่างงบประมาณตามการศึกษาไม่เพียงพอ และหมิ่นอยู่กับความชำนาญงบประมาณการศึกษาของบางสถาบันที่จะจัดให้ได้ดีด้วยการพิจารณาเป็นคราว ๆ ไป และโดยที่หน่วยงานแต่ละแห่งมีอำนาจที่จะจัดการเรื่องการวางแผนงบประมาณการศึกษาโดยอิสระ อภิสิทธิ์และกรมก็มีความสามารถส่วนตัวที่จะงบประมาณให้แก่มูลนิธิของตน จึงทำให้การตัดสินใจว่าจะจัดสรรงบประมาณขนาดไหน อย่างไร เป็นไปอย่างไม่รอบคอบ และไม่เป็นที่พอใจของภาคราชการอันดีพอ เช่น ทำให้ไม่ทราบว่าควรจัดสรรงบประมาณค่าซ่อมบำรุงอาคารสถานที่เป็นสัดส่วนเท่าใดของงบประมาณทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะไม่มีข้อมูลใด ๆ ที่จะบอกว่า ค่าซ่อมบำรุงอาคารสถานที่เป็นเงินเท่าใด ในการวางแผนงบประมาณนี้ ส่วนใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับความรู้สึกหรือทำการวิจัยอย่างใด งบประมาณส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างและเงินเดือน ทำให้งบประมาณสำหรับการดูแลรักษาโรงเรียนและอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ

สุชาติ เมืองแก้ว (สุชาติ เมืองแก้ว 2518 : 90 - 92) ได้ศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณทางการศึกษาของหน่วยราชการต่าง ๆ จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณ การเงิน การคลัง ของหน่วยงานต่าง ๆ เคยได้รับการอบรมวิธีการทำงานประมาณหรือเพิ่มเติมประมาณการอยู่ในระดับน้อย ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสนอขอตั้งงบประมาณ มีความเชื่อว่า การที่จะเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปีนั้นมักจะตั้งไว้เกินจำนวนจริง ๆ ไว้มาก เพื่อกันการถูกตัดจากหน่วยงานตามลำดับสาขางาน ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณหรือวางแผนและบริหารการศึกษา ดังนี้

1. การวิเคราะห์การใช้งบประมาณทางการศึกษา ควรจะกำหนดสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละระดับว่าจะได้รับเท่าไร หรือรัฐมุ่งจะส่งเสริมการศึกษาระดับใดจึงจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปทุกกระยะ การปรับสัดส่วนเงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนหรือสอดคล้องกับภาวะเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปน่าจะมีผลดีต่อเป้าหมายและทิศทางของการดำเนินงานให้ได้ผลดีขึ้น

2. ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณหรือการคลังของหน่วยงานต่าง ๆ น่าจะได้อบรมโอกาสรับการอบรมความรู้เบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานในการจัดทำงบประมาณหรืองานคลังให้ตรงกันทุกสังกัดหรือหน่วยงาน นอกจากนั้นก็ควรจะอบรมความรู้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องของเพื่อจะช่วยเหลือส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น พร้อมกันนั้นก็ควรหาวิธีการแก้ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความเชื่อว่า การเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น ควรจะตั้งไว้เผื่อมาก ๆ เพื่อกันการถูกตัด ทั้งนี้เพื่อจะได้ตัวเลขการเสนอขอตั้งให้ตรงกับความเป็นจริง อาจจะช่วยลดเวลาการวิเคราะห์ในขั้นสุดท้าย อันจะส่งผลให้การออกพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้รวดเร็วขึ้น

สัณญา สุรพันธ์ (สัณญา สุรพันธ์ 2519 : 85 - 88) ได้ทำการศึกษาวิจัยการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับงานบริหารการเงินและบัญชีพบว่า การบริหารงานการเงินและบัญชี เป็นงานที่ปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานธุรการการเงินและบัญชี เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติ มีขั้นตอนและเอกสารเกี่ยวข้องตามระบบราชการที่ต้องปฏิบัติตามถูกต้องโดยเคร่งครัด ฉะนั้นการปฏิบัติงานจึงมีความผิดตามกฎหมายอีกประการหนึ่ง งานธุรการและการเงินการบัญชีไม่เข้มแข็งพอ เนื่องจากขาดบุคคลที่มีความสามารถเฉพาะทาง

มาปฏิบัติงานด้านนี้และใช้ครูอาจารย์สาขาการมาช่วยงานธุรการ ผู้บริหารให้ความสนใจและสนับสนุนงานนี้เป็นพิเศษ

วรินทร์า วัยรสิงห์ (วรินทร์า วัยรสิงห์ 2524 : 175 - 185) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียนสาธิต ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาพบว่า

1. การปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงินการบัญชี ผู้บริหารและปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานบริหาร ธุรการและการเงิน ด้านธุรการ การเงินและบัญชี พัสตูลูกอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน ตามความเห็นของผู้บริหารและปฏิบัติงาน มีประเด็นสำคัญพอสรุปได้ คือ ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนควรเพิ่มความสนใจให้กับงานบริหารการเงิน ด้านการตรวจสอบบัญชีจ่ายเงินภายใน โดยปฏิบัติงานให้สม่ำเสมอมากขึ้น และควรปฏิบัติงานบริหารพัสดุครุภัณฑ์ ด้านการจำหน่ายอุปกรณ์และครุภัณฑ์ออกจากบัญชีและการจัดหาทดแทนกับงานด้านการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์และครุภัณฑ์ให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีก เช่น ผู้บริหารมักจะเป็นคนขาดความอดทน ผู้ปฏิบัติงานยังไม่เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ขาดครุภัณฑ์จำเป็นเป็นต้น

3. เปรียบเทียบงานบริหารธุรการและการเงิน ตามความเห็นของผู้บริหารและปฏิบัติงาน ปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันทุกด้าน กล่าวคือ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการบริหารงานธุรการและการเงินในด้าน ธุรการ การเงินการบัญชีและพัสดุครุภัณฑ์

X สุศักดิ์ แก้วขาว (สุศักดิ์ แก้วขาว 2519 : 39, 113) ได้วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตครูตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519) พบว่า การใช้เงินงบประมาณตามหมวดค่าใช้จ่าย ระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับงบประมาณทั้งหมด 377,070,900 บาท แยกเป็นงบดำเนินการ 250,633,900 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 66.47 ของงบประมาณทั้งหมด และเป็นงบลงทุน 126,347,000 บาท หรือร้อยละ 33.53 ของงบประมาณทั้งหมด ส่วนงบลงทุน ส่วนใหญ่จ่ายเป็นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างคิดเป็นร้อยละ 26.67 ของงบประมาณทั้งหมด ค่าใช้จ่ายในหมวดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละไม่ถึงครึ่ง ค่าจ้างประจำ ร้อยละ 8.25 ค่าจ้างชั่วคราว

ร้อยละ 0.77 ค่าตอบแทน ร้อยละ 2.13 ค่าใช้สอย ร้อยละ 3.65 ค่าวัสดุร้อยละ 3.63 ค่าครุภัณฑ์ ร้อยละ 6.87 เงินอุดหนุนร้อยละ 0.87 และรายจ่ายอื่น ๆ ร้อยละ 0.16 เป็นค่าสิ่งก่อสร้าง งบดำเนินการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเกินร้อยละ 50 ของงบประมาณแต่ละปี กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2515 - 2519 งบดำเนินการแต่ละปีคิดเป็นร้อยละ 55.26, 63.06, 68.87, 67.35 และ 74.00 ส่วนงบลงทุนคิดเป็นร้อยละ 44.74, 36.94, 31.13, 32.65 และ 26.00 ตามลำดับของงบประมาณแต่ละปี นอกจากนี้ ยังพบว่าสภาพการผลิตและการลงทุนเพื่อการผลิตครูของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515 - 2519 แล้ว ต่ำกว่าเป้าหมาย กล่าวคือ จำนวนนักศึกษาต่ำกว่าเป้าหมาย จำนวน 1,072 คิดเป็นร้อยละ 2.58 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษากว่าเป้าหมาย จำนวน 1,543 คน คิดเป็นร้อยละ 9.47 และงบประมาณการลงทุนผลิตครูได้รับต่ำกว่าประมาณการ จำนวน 22,979,100 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.74

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายวางแผนและพัฒนา 2522 : 33-35) ได้ประเมินผลสภาพภาพ ศักยภาพ และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระยะที่สี่ (2520 - 2524) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเงินและงบประมาณ ไว้สรุปได้ดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรกับงบประมาณในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่สี่ พบว่า มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนฯ ร้อยละ 35 - 39 ตลอดช่วงแรกของแผนฯ (2520 - 2522) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 34 ล้านบาท
2. เมื่อเปรียบเทียบเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละวิทยาเขตแล้ว พบว่า วิทยาเขตประจวบคีรีขันธ์ได้รับการจัดสรรงบดำเนินการมากที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 34 - 37 ล้านบาท เช่น วิทยาเขตที่ได้รับการจัดสรรงบดำเนินการไล่เลียงกันได้แก่ วิทยาเขตสงขลา มหาสารคาม และบางเขน คือ ได้รับงบประมาณร้อยละ 4 - 6 ล้านบาท ส่วนงบลงทุนนั้น ทุกวิทยาเขตได้รับการจัดสรรอยู่ในวงเงินใกล้เคียงกัน แต่ภายในปีงบประมาณใด วิทยาเขตใดได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณประเภทงบลงทุนสูงกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ ก็แสดงว่า มีการก่อสร้างอาคารสถานที่เพิ่มเติม
3. เมื่อเปรียบเทียบรายจ่ายจริงของมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแล้ว พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินต่ำกว่ายอดที่ได้รับ

การจัดสรร ในปีงบประมาณ 2520 นั้น ใช้ต่ำกว่าเป้าหมายถึงร้อยละ 66 ในส่วนของงบลงทุน และ ร้อยละ 10 ในส่วนของงบดำเนินการ คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 19.79 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ตัวเลขดังกล่าวนี้ไม่รวมรายการที่มหาวิทยาลัยกับไอแบกเหลือในปี เฉพาะในปี 2520 มหาวิทยาลัย มีความจำเป็นต้องกับเงินไอแบกเหลือปีประมาณ 7.27 ล้านบาท ดังนั้น เบื้องต้นยอดเงินจำนวนที่ไปหัก ออกจากเงินเหลือจ่ายเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2520 ก็จะเหลือเงินที่ใช้ในงบปีงบประมาณ 2520 ประมาณ 12.52 ล้านบาท

สำหรับในปีงบประมาณ 2521 มีเงินเหลือจ่ายตอนสิ้นปีประมาณ 22.95 ล้านบาท แต่หากหักยอดเงินที่กับไอแบกเหลือปีจำนวน 12.79 ล้านบาท ก็จะเหลือเงินเหลือจ่ายจำนวน ประมาณ 10.16 ล้านบาท

ปีงบประมาณ 2520 - 2521 วิทยาเขตบางเขน บางแสน พลศึกษา และสงขลา ใช้เงินงบดำเนินการเกินเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้แต่ละวิทยาเขตเป็นจำนวนเล็กน้อยประมาณ ร้อยละ 2 เงินที่จ่ายเกินนี้เป็นเงินเบิกจ่ายในหมวดค่าตอบแทน ซึ่งต้องเบิกจากวิทยาเขตประสานมิตร

4. รายรับนอกงบประมาณแผ่นดิน พบว่า เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้จาก ค่าหน่วยกิต และค่าลงทะเบียนของนักศึกษาภาคค่ำปีละประมาณ 2.40 ล้านบาท ค่าบำรุงมหาวิทยาลัย ปีละประมาณ 2.23 ล้านบาท และค่าสมัครสอบปีละประมาณ 0.8 - 1.0 ล้านบาท สำหรับรายได้ อื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบรายได้นี้ในแต่ละปี งบประมาณ 2520 - 2521 พบว่า รายได้ของมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มสูงขึ้น

5. ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการเงิน

5.1. การจัดสรรเงินงบประมาณให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ยังขาดข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอสำหรับการพิจารณาพิจารณา หน่วยงานจึงใช้เงินงบประมาณหมด ในขณะที่บางหน่วยงานมีเงินเหลือจ่าย

5.2. การใช้จ่ายเงินงบประมาณในทางรายการดำเนินไปด้วยความล่าช้าอาจเป็น เพราะระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อประกวดราคา และเบิกจ่ายมีขั้นตอนต่าง ๆ หลายประการ รวมทั้งเจ้าของเงินงบประมาณได้รับแจ้งคำให้การหาทางใช้จ่ายเงินตามแผนด้วย จึงเป็นอุปสรรค ทำให้ต้องกันเงินไอแบกเหลืออยู่เป็นประจำ

สมบัติ เทสมอย (สมบัติ เทสมอย 2527 : 56 - 59) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานในกองธุรการวิทยาเขตที่สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานธุรการด้านการเงินและบัญชี พบว่า ปัญหาการบริหารงานธุรการด้านนี้ของกลุ่มปฏิบัติงาน และกลุ่มผู้รับบริการในทุก ๆ วิทยาเขต มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานและวิทยาเขตที่สังกัดของกลุ่มประชากรมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์ผลต่อไปแล้ว พบว่าลักษณะงานที่ต่างกันมีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบในวิทยาเขตปฐมวัน พิษณุโลก และวิทยาเขตมหาสารคาม ส่วนในวิทยาเขตอื่น ๆ ลักษณะงานที่ต่างกันมีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาว่า วิทยาเขตที่แตกต่างกันจะมีระดับปัญหาแตกต่างกันกลุ่มลักษณะงานใดนั้น พบว่า กลุ่มปฏิบัติงานมีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่แตกต่างกันในกลุ่มผู้รับบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิทยาเขต โดยรวมกลุ่มลักษณะงานก็ยังพบว่า มีระดับปัญหาแตกต่างกัน ส่วนผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด พบว่า มีปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาไว้ดังนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
1. หน่วยงานอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยมักไม่สนใจศึกษาระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี	1.1. ฝ่ายการเงินควรออกหนังสือชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงิน การใส่เงิน และอื่น ๆ ให้หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามขั้นตอนของระเบียบเพื่อจะได้ลดข้อผิดพลาดและไม่ต้องส่งเงินแก้ไขบ่อย ๆ 1.2. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการประชุมหรือสัมมนาเพื่อปรึกษาหารือชี้แจงร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย เพื่อจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและควรกระตุ้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในหาความรู้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
2. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานขาดความรู้หรือขาดบุคลากรโดยตรงตามความรู้และเจ้าหน้าที่คนหนึ่งทำงานหลายหน้าที่(ปริมาณงานกับกำลังคนไม่เป็นสัดส่วนกัน)	2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่การเงินขึ้นบ่อยให้มากยิ่งขึ้น ควรกำหนดอัตรากำลังคนให้เพียงพอกับปริมาณงานและควรบรรจุบุคลากรให้ตรงกับสายงาน
3. เจ้าหน้าที่บางคนมีกริยามารยาทที่ไม่สุภาพต่อผู้ไปขอรับบริการ	3. มหาวิทยาลัยควรจัดประชุมอบรมเจ้าหน้าที่ให้ตระหนักในหน้าที่และให้มนุษยสัมพันธ์มากขึ้นโดยเสมอหน้า
4. ผู้มาใช้บริการโดยเฉพาะมาเบิกเงินเมื่อไม่ได้นำเงินต้นที่มักจะกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่การเงินไม่สนใจและไม่เบิกจ่ายเงินให้	4. ควรให้ผู้มาติดต่อขอรับบริการได้ศึกษาในการใช้เอกสารและดำเนินการตามขั้นตอนให้ถูกต้องและกรุณาให้ความเห็นใจเจ้าหน้าที่การเงินด้วย
5. เกี่ยวกับด้านเงินงบประมาณแผ่นดินมักมีปัญหาค่าไม่ประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จึงทำให้เกิดปัญหา	5. ควรให้มีการประชุมชี้แจงหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินและเงิรารได้ของมหาวิทยาลัยให้ทราบแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง
6. การติดตามและทวงถามยังบุคคลที่ได้รับงบประมาณแล้วไม่รับดำเนินการให้เรียบร้อย	6. ควรได้มีการพิจารณาแก้ไขโครงสร้างและระเบียบปฏิบัติให้มีความคล่องตัวมากขึ้น
7. การเบิกจ่ายเงินตลอดจนวิธีปฏิบัติและเอกสารเกี่ยวกับการเงินมีมากและมักเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ผู้มารับบริการตามไม่ทันและไม่ค่อยได้รับคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่การเงินเท่าที่ควร	7.1. ปัญหาเอกสารประกอบการเบิกจ่ายควรจัดทำใบแจ้งไว้ว่า เงินประเภทใดต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง โดยพิมพ์เป็นแผ่นปลิวหรือปิดไว้ที่สำนักงานก็ได้ 7.2. ควรจัดทำเอกสารแนะนำขั้นตอนในการจัดซื้อวัสดุ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งขั้นตอนในการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้ผู้มาติดต่อได้รับความสะดวกมากขึ้น

ปัญหา

8. ระบบเกี่ยวกับการเงินและบัญชีส่วนมากไม่ได้ทำขั้นตอนในการเบิกจ่ายเงิน ทำให้เกิดปัญหามาก อัตราบางอย่างอาจไม่มีทันต่อสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
9. การจัดสรรงบประมาณแต่ละภาคแต่ละงานยังไม่เพียงพอ และยังไม่สมดุล
10. หน่วยงานย่อยหรือหน่วยงานระดับรองลงมาไม่ค่อยทราบสถานการณ์ทางการเงินของหน่วยงานของตนว่าเป็นไปดังระยะเวลาใด เช่น เงินหมวดใดยังเหลือ เงินหมวดใดใช้ติดลบ เป็นต้น
11. สถานที่ทำงาน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

- 7.3. ระบบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายมีมากจึงควรสร้างระบบให้รัดกุมและคล่องตัวเพื่อให้มาขอรับบริการสามารถสะดวกเองมากขึ้น และเพื่อความสะดวกรวดเร็ว
6. ควรปรับปรุงระบบเกี่ยวกับการเงินและบัญชีให้ทันสมัยและทันต่อสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน การเบิกจ่ายเงินควรลดขั้นตอนลงบ้างและเจ้าหน้าที่ควรมีความรับผิดชอบติดตามเรื่อง คำเนินเรื่อง ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ให้เรียบร้อย มีข้อส่งคืนให้เด็หลายครั้ง
9. ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหัวหน้างานต่าง ๆ และชี้แจงให้ทราบถึงความจำเป็นในการตั้งงบประมาณและร่วมจัดสรรงบประมาณให้ยุติธรรมที่สุด
10. ให้มีการรายงานสถานการณ์ทางการเงินเป็นระยะ ๆ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบและเพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของของหน่วยงานร่วมกันและช่วยป้องกันแก้ไข้ปัญหา
11. การแยกทำงานออกจากส่วนอื่น เพื่อความปลอดภัย และดูแลรักษา ป้องกันการทุจริตได้

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพงบประมาณและวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ครั้งนี้ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามีสองลักษณะ กล่าวคือ เป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วตามเอกสารและสถิติของ
ทางราชการ ซึ่งผู้วิจัยต้องไปศึกษาค้นคว้าและรวบรวมจากแหล่งข้อมูลด้วยตนเองทั้งในแหล่งปฐมภูมิ
และแหล่งทุติยภูมิ และข้อมูลที่จะต้องสร้างเสริมสอบถามขึ้นเพื่อให้ได้รวบรวมข้อมูล วิธีการศึกษา
ค้นคว้าดำเนินการดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตามเอกสารและสถิติของทางราชการ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่
จะศึกษาตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 6 แหล่งข้อมูลได้แก่ กองแรงงาน
กองคลัง และหน่วยตรวจสอบภายใน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหาร ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะศึกษาตามความ
มุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 7 และ 8 ใช้แบบสอบถามสำรวจจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองคณบดี คณบดี
รองอธิการบดี อธิการบดี จำนวน 65 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ
สถาบันหรือสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองคณบดี คณบดี รองอธิการบดี อธิการบดี
ที่สุ่มมาจากประชากรโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 52 คน (Krejcie and Morgan,
1970 : 608)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ แยกได้ตามลักษณะข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตามเอกสารและสถิติของทางราชการ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบตารางบันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อสะดวกแก่การจดบันทึกข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูลภายหลัง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันของวิธีการงบประมาณแผ่นดินใน 2 ด้าน ดังนี้

ด้านการจัดทำงบประมาณ จำนวน 27 ข้อ

ด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงทัศนะและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดินเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณแผ่นดิน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้วิธีการสร้างตามแนวของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจาก ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 133 - 137) เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2523 : 65 - 70) และอนันต์ ศรีโสภา (อนันต์ ศรีโสภา 2527 : 161 - 173) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาตำรา วารสาร กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ และการบริหารงบประมาณ

3. นำข้อสอบที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา และผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณและการบริหารงบประมาณ (ตามรายชื่อที่ปรากฏในภาคผนวก) ตรวจสอบแก้ไขและขอคำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการศึกษาให้ครบถ้วน
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการงบประมาณ แล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
7. การวิเคราะห์ความในแบบสอบถาม โดยตรวจให้คะแนนในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 กำหนดน้ำหนักในการตอบตัวเลือกต่าง ๆ

สำหรับแบบสอบถามเชิงนิมาน ตรวจสอบให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

สำหรับแบบสอบถามเชิงนิเสธ ตรวจสอบให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ	ให้คะแนน	3	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

8. หาค่าความเชื่อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสถิติของทางราชการ ดำเนินการโดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังรองอธิการบดีฝ่ายบริหารและรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสถิติต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การเก็บและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าเขตมหาสารคามผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ส่วนวิทยาเขตประจักษ์มิตร ปทุมวัน พลศึกษา บางเขน พิษณุโลก บางแสน และสงขลา ผู้วิจัยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนซึ่งทำงานทั้งงานการเงินและบัญชี งานการเจ้าหน้าที่ ในแต่ละวิทยาเขต เป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมให้ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 56 ฉบับ ได้รับคืน 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.86

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและสถิติของทางราชการบรรจุในตารางที่จัดเตรียมไว้สำหรับวิเคราะห์ทางสถิติ แล้วคำนวณหาการร้อยละ

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ เลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3.1. กำหนดค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์แบบประเมินค่าความคิดเห็นตามแนวของเบสต์ (Best. 1964 : 158 - 159) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์	การแปลผล
3.68 - 5.00	สูง	เห็นด้วยอยู่ในระดับสูง
2.34 - 3.67	ปานกลาง	เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 - 2.33	ต่ำ	เห็นด้วยอยู่ในระดับต่ำ

3.2. คำนวณหาค่าความแปรปรวน

3.3. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด นำมาแจกแจงความถี่ แล้วจัดเรียงข้อความตามลำดับความถี่มากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถิติดังนี้

1. คำนวณหาค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย (Ferguson. 1971 : 152)

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความแปรปรวน (Ferguson. 1971 : 62)

สูตร

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
n	แทน	จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งฉบับ
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามสมมติฐาน
 ขอ 1 และขอ 2 ใช้ t -test แบบ Pooled Variance
 (นิคม ตั้งกะทิภ 2523 : 261)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t	แทน	ค่าการแจกแจงของ t
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่สอง
n_1	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
n_2	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างที่สอง

บทที่ ๕

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution
df	แทน	degree of freedom
*	แทน	ความสำคัญทางสถิติระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขต ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
2. เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต ได้รับจัดสรรในแต่ละปีกับวงเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
3. เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับ ราชจ่ายจริง
4. การศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต ใช้จ่ายจริงในแต่ละงวดในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
5. เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับ ราชจ่ายจริง
6. เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต กับประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

7. การศึกษาค่าสถิติพื้นฐานของทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดินเป็นรายขอ
และรายคาบ จำนวน 50 ข้อ รวม 2 คาบ คือ

7.1. การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน

7.2. การบริหารงบประมาณแผ่นดิน

8. เปรียบเทียบทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพ
ปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดิน ระหว่างผู้บริหารที่
มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่
3 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับ
จัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินงบประมาณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 ปรากฏตามตาราง 1, 2,
3, 4 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525

(บาท)

วิทยาเขต	เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร					
	งบดำเนินการ		งบลงทุน		รวม	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประสานมิตร	56,375,750	37.51	42,343,630	69.39	98,719,380	46.71
ปทุมวัน	16,551,420	11.01	369,300	0.60	16,920,720	8.01
พลศึกษา	9,545,840	6.35	250,900	0.41	9,796,740	4.64
บางเขน	10,498,050	6.99	284,700	0.47	10,783,550	5.10
พิบูลโลก	11,562,520	7.69	907,180	1.49	12,469,700	5.90
มหาสารคาม	10,241,750	6.81	1,004,300	1.64	11,246,050	5.32
บางแสน	23,614,560	15.71	7,126,440	11.68	30,741,000	14.55
สงขลา	11,902,010	7.93	8,737,950	14.32	20,639,960	9.77
รวม	150,292,700	100	61,024,400	100	211,317,100	100

จากตาราง 1 พบว่า วิทยาเขตประสานมิตรได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางแสน และได้น้อยที่สุด ได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.71, 14.55, และ 4.64 ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการวิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางแสน และได้น้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.51, 15.71 และ 6.35 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน วิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตสงขลา และได้น้อยที่สุด ได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 69.39, 14.32 และ 0.41 ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่า วิทยาเขตประสานมิตรได้รับจัดสรรงบประมาณมากกว่ายอดรวมของงบประมาณอีก 6 วิทยาเขตรวมกัน

ตาราง 2 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับ
จัดสรรในปีงบประมาณ 2526

(บาท)

วิทยาเขต	เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร					
	งบดำเนินการ		งบลงทุน		รวม	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประสานมิตร	57,927,240	37.33	31,650,330	61.83	99,587,570	42.72
ปทุมวัน	19,329,555	10.62	105,300	0.21	19,434,855	8.33
พลศึกษา	11,638,465	6.40	-	-	11,638,465	4.99
บางเขน	12,392,810	6.81	295,300	0.58	12,688,110	5.44
พิษณุโลก	14,835,200	8.15	2,939,400	5.74	17,774,600	7.62
มหาสารคาม	12,443,905	6.84	2,411,600	4.70	14,855,505	6.37
บางแสน	22,894,385	15.88	2,128,100	4.16	31,022,485	13.30
สงขลา	14,519,970	7.93	11,664,240	22.78	26,184,210	11.23
รวม	181,981,530	100	51,294,270	100	233,185,800	100

จากตาราง 2 พบว่า วิทยาเขตประสานมิตร ได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.72, 13.30 และ 4.99 ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการ วิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.33, 15.88, และ 6.40 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน วิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตสงขลา คิดเป็นร้อยละ 61.83, 22.78 ตามลำดับ วิทยาเขตที่ไม่ได้รับงบประมาณเลยได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา

ตาราง 3 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับ
จัดสรรในปีงบประมาณ 2527

(บาท)

วิทยาเขต	เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร					
	งบดำเนินการ		งบลงทุน		รวม	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประสานมิตร	70,944,420	36.88	7,425,800	16.35	78,370,220	32.96
ปทุมวัน	20,356,400	10.59	2,129,700	4.69	22,486,100	9.46
พลศึกษา	12,006,600	6.24	119,500	0.25	12,126,100	5.10
บางเขน	12,820,500	6.66	415,300	0.91	13,235,800	5.57
พิษณุโลก	15,467,320	8.04	7,181,400	15.81	22,648,720	9.52
มหาสารคาม	13,081,600	6.80	5,943,650	13.09	19,025,250	8.00
บางแสน	31,935,560	16.60	16,621,300	36.60	48,556,860	20.42
สงขลา	15,753,200	8.19	5,577,200	12.29	21,330,400	8.97
รวม	192,375,600	100	45,413,850	100	237,789,450	100

จากตาราง 3 พบว่า วิทยาเขตประสานมิตรได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32.96, 20.42, และ 5.10 ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการ วิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.88, 16.60 และ 6.24 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน วิทยาเขตบางแสนได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร และที่ได้รับน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.60, 16.35 และ 0.25 ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแยกกันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับ
จัดสรรในปีงบประมาณ 2525 - 2527

(บาท)

วิทยาเขต	เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร					
	งบดำเนินการ		งบลงทุน		รวม	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประสานมิตร	195,247,410	37.20	81,429,760	51.66	276,677,170	40.55
ปทุมวัน	56,247,375	10.72	2,604,300	1.65	58,851,675	8.61
พลศึกษา	33,190,905	6.33	370,400	0.23	33,561,305	4.92
บางเขน	35,712,160	6.81	995,300	0.63	36,707,460	5.38
พิษณุโลก	41,865,040	7.92	11,027,980	7.00	52,893,020	7.75
มหาสารคาม	35,767,255	6.82	9,359,550	5.94	45,126,805	6.61
บางแสน	84,444,505	16.10	25,873,940	16.41	110,320,345	16.17
สงขลา	42,175,180	8.04	25,979,390	16.48	68,154,570	9.99
รวม	524,649,830	100	157,642,520	100	682,292,350	100

จากตาราง 4 พบว่า วิทยาเขตประสานมิตรได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.55, 16.17 และ 4.92 ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการ วิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.20, 16.10 และ 6.33 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน วิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยาเขตสงขลา และได้รับน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.66, 16.48 และ 0.23 ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับ
จัดสรรในแต่ละปีกับวงเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5
ในงบประมาณ 2525, 2526, 2527

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในแต่ละปีกับวงเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับ
อุดมศึกษาระยะที่ 5 ในงบประมาณ 2525, 2526, 2527 ปรากฏตามตาราง 5, 6, 7, 8
ดังนี้

ตาราง 5 เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขต
ได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่ก่อเกิดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5
ปีงบประมาณ 2525

(บาท)

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบ ประมาณที่กำหนด ในแผนฯ	จำนวนเงินงบ ประมาณที่ได้รับ จัดสรร	จำนวนและร้อยละของงบประมาณ ที่ครบ / สังกวาแผนฯ - ต่ำกว่าแผนฯ	
			จำนวน	ร้อยละ
งบดำเนินการ	185,265,000			
งบลงทุน	118,753,000			
ประสานมิตร -งบดำเนินการ		56,375,750		
-งบลงทุน		42,343,630		
ปทุมวัน -งบดำเนินการ		16,551,420		
-งบลงทุน		369,300		
พลศึกษา -งบดำเนินการ		9,545,840		
-งบลงทุน		250,900		
บางเขน -งบดำเนินการ		10,498,850		
-งบลงทุน		294,700		
พิษณุโลก -งบดำเนินการ		11,562,520		
-งบลงทุน		907,180		
มหาสารคาม -งบดำเนินการ		10,241,750		
-งบลงทุน		1,004,300		
บางแสน -งบดำเนินการ		23,614,560		
-งบลงทุน		7,126,440		
สงขลา -งบดำเนินการ		11,902,910		
-งบลงทุน		8,737,950		
ทุกวิทยาเขต -งบดำเนินการ	185,265,000	150,292,700	- 34,972,300	-19.88
-งบลงทุน	118,753,000	61,024,400	- 57,728,600	-48.61
-รวม	304,018,000	211,317,100	- 92,700,900	-30.49

จากตาราง 5 พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒรวมทุกวิทยาเขตได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 30.49 คิดเป็นเงินเท่ากับ 92,760,900.- บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการ ได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 18.86 คิดเป็นเงินเท่ากับ 34,972,300.- บาท ส่วนงบลงทุน ได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 42.61 คิดเป็นเงินเท่ากับ 57,728,600.- บาท

ตาราง 6 เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขต
ที่ได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5
ปีงบประมาณ 2526

(บาท)

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนฯ	จำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	จำนวนและร้อยละของงบประมาณที่ได้รับ / สูงกว่าแผนฯ - ต่ำกว่าแผนฯ	
			จำนวน	ร้อยละ
งบดำเนินงาน	215,185,000.			
งบลงทุน	70,564,000			
ประสานมิตร - งบดำเนินงาน		67,927,240		
- งบลงทุน		31,660,330		
ปทุมวัน - งบดำเนินงาน		19,329,555		
- งบลงทุน		105,300		
พลศึกษา - งบดำเนินงาน		11,638,465		
- งบลงทุน		-		
บางเขน - งบดำเนินงาน		12,392,310		
- งบลงทุน		295,300		
พญาไท - งบดำเนินงาน		14,835,200		
- งบลงทุน		2,939,400		
มหาสารคาม - งบดำเนินงาน		12,443,905		
- งบลงทุน		2,411,600		
บางแสน - งบดำเนินงาน		28,594,385		
- งบลงทุน		2,128,100		
สงขลา - งบดำเนินงาน		14,519,970		
- งบลงทุน		11,664,240		
ทุกวิทยาเขต - งบดำเนินงาน	215,185,000	181,889,980	-33,295,020	-15.47
- งบลงทุน	70,564,000	51,205,820	-19,268,180	-27.31
- รวม	285,749,000	233,185,800	-52,563,200	-18.30

จากตาราง 6 พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒธนบุรีวิทยาเขต ได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 13.39 คิดเป็นเงินเท่ากับ 52,563,200.-บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบค่าเช่าอาคารและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 15.47 คิดเป็นเงินเท่ากับ 33,295,920.- บาท ส่วนงบลงทุน ได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 27.31 คิดเป็นเงินเท่ากับ 19,268,180.- บาท

ตาราง 7 เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต
ได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่มหาวิทยาลัยไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5
ปีงบประมาณ 2527

(บาท)

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณแผ่นดิน ที่กำหนด ในแผนฯ	จำนวนเงินงบประมาณ ที่ได้รับ จัดสรร	จำนวนและร้อยละของงบประมาณ ที่ได้รับ ≠ สูงกว่าแผนฯ - ต่ำกว่าแผนฯ	
			จำนวน	ร้อยละ
งบดำเนินการ	246,070,000			
งบลงทุน	59,476,000			
ประสานมิตร - งบดำเนินการ		70,944,420		
- งบลงทุน		7,425,800		
ปทุมวัน - งบดำเนินการ		20,366,400		
- งบลงทุน		2,129,700		
พลศึกษา - งบดำเนินการ		12,006,600		
- งบลงทุน		119,500		
บางเขน - งบดำเนินการ		12,820,500		
- งบลงทุน		415,300		
พิษณุโลก - งบดำเนินการ		15,467,320		
- งบลงทุน		7,181,400		
มหาสารคาม - งบดำเนินการ		13,081,600		
- งบลงทุน		5,943,650		
บางแสน - งบดำเนินการ		31,935,560		
- งบลงทุน		16,621,300		
สงขลา - งบดำเนินการ		15,753,200		
- งบลงทุน		5,577,200		
ทุกวิทยาเขต - งบดำเนินการ	246,070,000	192,375,600	- 53,694,400	- 21.82
- งบลงทุน	59,476,000	45,413,850	- 14,062,150	- 23.64
- รวม	305,546,000	237,789,450	- 67,756,550	- 22.18

จากตาราง 7 พบว่า มหาวิทยาลัยสุรนารีได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 22.18 คิดเป็นเงิน 67,756,550.- บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 21.82 คิดเป็นเงินเท่ากับ 53,694,400.- บาท ส่วนงบลงทุน ได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 23.64 คิดเป็นเงินเท่ากับ 14,062,150.- บาท

ตาราง 8 เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรกับจำนวนเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 ปีงบประมาณ 2525 - 2527

(บาท)

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณในแผนพัฒนา	จำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	จำนวนและร้อยละของงบประมาณที่ได้รับ ≠ สูงกว่าแผนฯ - ต่ำกว่าแผนฯ	
			จำนวน	ร้อยละ
งบดำเนินการ	646,520,000.-			
งบลงทุน	248,793,000.-			
ประสานมิตร-งบดำเนินการ		195,247,410.-		
- งบลงทุน		81,429,760.-		
ปทุมวัน - งบดำเนินการ		56,247,375.-		
- งบลงทุน		2,504,300.-		
พลศึกษา - งบดำเนินการ		32,099,355.-		
- งบลงทุน		461,950.-		
บางเขน - งบดำเนินการ		35,712,160.-		
- งบลงทุน		995,300.-		
พิษณุโลก - งบดำเนินการ		41,865,040.-		
- งบลงทุน		11,027,900.-		
มหาสารคาม- งบดำเนินการ		35,767,255.-		
- งบลงทุน		9,359,550.-		
บางแสน - งบดำเนินการ		84,444,505.-		
- งบลงทุน		25,375,840.-		
สงขลา - งบดำเนินการ		42,175,100.-		
- งบลงทุน		25,979,390.-		
ทุกวิทยาเขต- งบดำเนินการ	646,520,000.-	524,558,280.-	-121,961,720.-	-18.86
- งบลงทุน	248,793,000.-	157,734,970.-	- 91,058,930.-	-36.60
- รวม	895,313,000.-	682,292,350.-	-213,021,650.-	-23.79

จากตาราง ๘ พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขตได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ร้อยละ ๘๖.7๙ คิดเป็นเงินเท่ากับ 213,๐21,65๖.- บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 1๘.๘6 คิดเป็นเงินเท่ากับ 121,961,72๐.- บาท ส่วนงบลงทุน ได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนพัฒนาฯ ร้อยละ 36.6๖ คิดเป็นเงินเท่ากับ 91,๐5๙,93๐.- บาท

3. เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับ รายจ่ายจริง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับรายจ่ายจริงปรากฏตามตาราง 9, 10, 11, 12 ดังนี้

ตาราง ๑ เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต
ได้รับจัดสรรกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	จำนวนรายจ่ายจริง	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละของรายจ่ายจริง ที่ $\neq$ สูงกว่างบประมาณที่ได้รับ - ต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประธานมิตร-งบดำเนินงาน				
การ	56,375,750.-	62,529,485.23	$\neq$ 6,154,735.23	$\neq$ 10.92
- งบลงทุน	42,343,650.-	40,058,665.-	- 2,284,985.-	- 5.40
ปทุมวัน				
- งบดำเนินงาน	16,551,420.-	18,372,103.75	$\neq$ 1,820,763.75	$\neq$ 11.00
- งบลงทุน	369,300.-	272,617.75	- 96,682.25	-26.10
พลศึกษา				
- งบดำเนินงาน	9,545,340.-	10,861,075.70	$\neq$ 1,316,135.70	$\neq$ 13.79
- งบลงทุน	250,900.-	242,207.24	- 8,612.76	- 3.42
บางเขน				
- งบดำเนินงาน	10,493,850.-	11,303,047.47	$\neq$ 809,994.47	$\neq$ 8.52
- งบลงทุน	284,700.-	183,694.-	- 101,006.-	-35.40
พิษณุโลก				
- งบดำเนินงาน	11,562,520.-	12,936,143.04	$\neq$ 1,373,623.04	$\neq$ 11.80
- งบลงทุน	907,100.-	811,910.-	- 95,270.-	-10.50
มหาสารคาม-งบดำเนินงาน				
การ	10,241,750.-	11,224,040.36	$\neq$ 982,290.36	$\neq$ 9.59
- งบลงทุน	1,004,300.-	995,900.-	- 8,400.-	- 0.84
บางแสน				
- งบดำเนินงาน	23,614,560.-	26,536,424.07	$\neq$ 2,921,864.07	$\neq$ 12.37
- งบลงทุน	7,126,440.-	531,701.35	- 6,594,650.65	-92.54
สงขลา				
- งบดำเนินงาน	11,902,010.-	12,923,167.99	$\neq$ 1,021,157.99	$\neq$ 8.50
- งบลงทุน	8,737,950.-	8,552,998.-	- 184,952.-	- 2.12
ทุกวิทยาเขต-งบดำเนินงาน				
การ	150,222,700.-	166,777,267.69	$\neq$ 16,425,567.69	$\neq$ 10.97
- งบลงทุน	61,024,400.-	51,649,053.34	- 9,375,546.66	-15.36
- รวม	211,317,100.-	218,427,121.03	$\neq$ 7,110,021.03	$\neq$ 3.36

จากตาราง 9 พบว่า รายจ่ายจริงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒรวมทุกวิทยาเขต สูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 3.35 คิดเป็นเงินเท่ากับ 7,110,021.02 บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 10.69 คิดเป็นเงินเท่ากับ 16,465,567.69 บาท ส่วนงบลงทุน รายจ่ายจริง ต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 15.36 คิดเป็นเงินเท่ากับ 9,375,546.66 บาท

เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการทุกวิทยาเขต รายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุนทุกวิทยาเขตรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร วิทยาเขตที่ต่ำความมากที่สุดได้แก่วิทยาเขตบางแสน รองลงมาได้วิทยาเขตบางเขน และน้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 92.54, 35.40 และ 0.64 ตามลำดับ

ตาราง 10 เปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต
ได้รับจัดสรรกับจำนวนรายการจริง ปีงบประมาณ 2526

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	จำนวนรายการจริง	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละของรายการจริงที่ > สูงกว่างบประมาณที่ได้รับ - ค่าว่างประมาณที่ได้รับ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร-งบดำเนินการ	67,927,240.-	68,311,057.70	+ 383,817.70	+ 1.30
-งบลงทุน	31,660,330.-	26,363,050.50	- 5,292,279.50	- 16.72
ปทุมวัน-งบดำเนินการ	19,329,555.-	20,278,763.89	+ 949,208.89	+ 4.91
-งบลงทุน	105,300.-	67,650.-	- 37,450.-	- 35.57
พลศึกษา-งบดำเนินการ	11,546,915.-	12,023,645.18	+ 481,730.18	+ 4.17
-งบลงทุน	91,550.-	58,350.-	- 33,200.-	- 36.26
บางเขน-งบดำเนินการ	12,392,810.-	12,714,555.-	+ 321,745.-	+ 2.60
-งบลงทุน	295,300.-	154,055.12	- 141,244.88	- 47.83
พิบูลย์โลก-งบดำเนินการ	14,835,200.-	15,732,855.64	+ 897,655.64	+ 6.05
-งบลงทุน	2,939,400.-	1,399,170.-	- 1,540,230.-	- 52.40
มหาสารคาม-งบดำเนินการ	12,443,905.-	12,994,329.60	+ 550,424.60	+ 4.42
-งบลงทุน	2,411,600.-	595,300.-	- 1,816,300.-	- 75.32
บางแสน-งบดำเนินการ	28,394,385.-	30,261,093.74	+ 1,366,708.74	+ 4.73
-งบลงทุน	2,122,100.-	1,287,840.-	- 840,260.-	- 39.48
สงขลา-งบดำเนินการ	14,519,970.-	15,170,479.69	+ 650,509.69	+ 4.48
-งบลงทุน	11,664,240.-	7,168,950.-	- 4,495,290.-	- 38.54
ทุกวิทยาเขต-งบดำเนินการ	181,869,980.-	187,991,780.44	+ 6,101,800.44	+ 3.35
-งบลงทุน	51,295,820.-	37,099,565.62	-14,196,254.38	- 27.68
-รวม	233,185,800.-	225,091,346.06	- 8,094,453.94	- 3.47

จากตาราง 10 พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขต รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 3.47 คิดเป็นเงินเท่ากับ 6,094,453.24 บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นเขตดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 3.35 คิดเป็นเงิน 6,101,800.44 บาท ส่วนงบลงทุน พบว่า รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 27.63 คิดเป็นเงินเท่ากับ 14,196,254.38 บาท

เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการทุกวิทยาเขตรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุนทุกวิทยาเขต รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร วิทยาเขตที่ต่ำกว่ามากที่สุดได้แก่วิทยาเขตมหาสารคาม รองลงมาได้แก่วิทยาเขตพิษณุโลก และที่น้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 75.32, 52.40 และ 1.30 ตามลำดับ

ตาราง 11 เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต
ได้รับจัดสรรกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2527

(บาท)

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	จำนวนรายจ่ายจริง	จำนวนคงเหลือของรายจ่ายจริง ที่ > สูงกว่างบประมาณที่ได้รับ - ต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร-งบดำเนินงาน	70,244,400.-	72,746,501.41	+ 2,502,101.41	+ 4.01
- งบลงทุน	7,425,000.-	3,401,061.25	- 4,023,938.75	-54.19
ปทุมวัน - งบดำเนินงาน	20,366,400.-	21,268,506.60	+ 902,106.60	+ 4.43
- งบลงทุน	2,129,700.-	1,098,615.-	- 231,085.-	-10.45
พหลโยธิน - งบดำเนินงาน	12,006,600.-	12,603,692.06	+ 597,092.06	+ 4.97
- งบลงทุน	115,500.-	46,500.-	- 73,000.-	-61.09
บางเขน - งบดำเนินงาน	12,620,500.-	13,432,540.74	+ 812,040.74	+ 4.77
- งบลงทุน	415,300.-	110,959.-	- 304,341.-	-73.23
พิษณุโลก - งบดำเนินงาน	15,467,320.-	16,334,073.76	+ 866,753.76	+ 5.60
- งบลงทุน	7,181,400.-	4,029,920.-	- 3,151,480.-	-43.88
มหาสารคาม-งบดำเนินงาน	13,081,600.-	13,947,330.94	+ 865,730.94	+ 6.62
- งบลงทุน	5,943,650.-	2,160,123.45	- 3,783,466.55	-63.66
บางแสน - งบดำเนินงาน	31,935,560.-	33,448,259.14	+ 1,512,699.14	+ 4.74
- งบลงทุน	16,621,300.-	3,569,949.09	-13,051,350.91	-78.52
สงขลา - งบดำเนินงาน	15,753,200.-	16,034,295.13	+ 281,095.13	+ 1.78
- งบลงทุน	5,577,200.-	1,769,440.-	- 3,807,760.-	-68.27
ทุกวิทยาเขต-งบดำเนินงาน	192,375,600.-	200,355,500.63	+ 8,479,900.63	+ 4.41
- งบลงทุน	45,413,050.-	16,987,427.79	-28,426,422.21	-62.59
- รวม	237,788,450.-	217,342,923.42	-19,946,521.58	- 8.39

จากการวาง 11 พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทุกวิทยาเขตรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 8.39 คิดเป็นเงิน 19,446,521.58 บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรร้อยละ 4.41 คิดเป็นเงิน 8,479,990.63 บาท ส่วนงบลงทุน นั้น รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 62.59 คิดเป็นเงิน 28,426,422.21 บาท

เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการทุกวิทยาเขต รายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ในอัตราร้อยละที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุน ทุกวิทยาเขตรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร วิทยาเขตที่รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรมากที่สุด ได้แก่ วิทยาเขตบางแสน รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางเขน และน้อยที่สุดได้แก่ วิทยาเขตปทุมวัน คิดเป็นร้อยละ 70.52, 73.28, 10.95 ตามลำดับ

ตาราง 12 เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขต
ได้รับจัดสรรกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525 - 2527

(บาท)

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	จำนวนรายจ่ายจริง	จำนวนและร้อยละของรายจ่ายจริงที่ส่งกว้างงบประมาณที่ได้รับ - ค่ากว้างประมาณที่ได้รับ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร -งบดำเนินการ	195,247,410.-	205,126,944.34	+ 9,879,534.34	+ 5.06
-งบลงทุน	81,429,760.-	69,828,576.75	-11,601,183.25	-14.25
ปทุมวัน -งบดำเนินการ	56,247,375.-	59,919,854.24	+ 3,672,479.24	+ 6.53
-งบลงทุน	2,604,300.-	2,239,082.75	- 365,217.25	-14.02
พลศึกษา -งบดำเนินการ	33,099,355.-	35,494,313.82	+ 2,394,958.82	+ 7.24
-งบลงทุน	461,950.-	347,137.24	- 114,812.76	-24.85
บางเขน -งบดำเนินการ	35,712,163.-	37,540,943.21	+ 1,828,780.21	+ 5.12
-งบลงทุน	995,300.-	448,708.12	- 546,591.88	-54.92
พิชญโลก -งบดำเนินการ	41,865,040.-	45,003,072.44	+ 3,138,032.44	+ 7.50
-งบลงทุน	11,027,980.-	6,241,000.-	- 4,786,980.-	-43.41
มหาสารคาม -งบดำเนินการ	35,767,255.-	38,165,700.90	+ 2,398,445.90	+ 6.71
-งบลงทุน	9,359,550.-	3,751,383.45	- 5,608,166.55	-59.92
บางแสน -งบดำเนินการ	34,444,505.-	39,245,776.95	+ 5,001,271.95	+ 6.87
-งบลงทุน	25,875,840.-	5,389,570.44	-20,486,269.56	-79.17
สงขลา -งบดำเนินการ	42,175,180.-	44,127,942.86	+ 1,952,762.86	+ 4.63
-งบลงทุน	25,279,390.-	17,491,383.-	- 8,488,002.-	-32.67
ทุกวิทยาเขต -งบดำเนินการ	524,558,200.-	555,624,543.76	+555,624,543.76	+ 5.92
-งบลงทุน	157,734,070.-	105,736,046.-	-51,997,223.25	-32.97
-รวม	682,292,350.-	661,361,395.51	-20,930,954.49	- 3.07

จากตาราง 12 พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทุกวิทยาเขต รายงานจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 3.07 คิดเป็นเงิน 20,930,954.49 บาท เมื่อแยกเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการ รายงานจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 5.92 คิดเป็นเงิน 31,066,268.76 บาท ส่วนงบลงทุน นั้น รายงานจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 32.97 คิดเป็นเงิน 51,997,223.25 บาท

เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการทุกวิทยาเขต รายงานจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุน นั้นทุกวิทยาเขตรายงานจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร วิทยาเขตที่รายงานจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรมากที่สุดได้แก่ วิทยาเขตบางแสน รองลงมาได้แก่วิทยาเขต มหาสารคาม และพื้นที่สุดได้แก่วิทยาเขต ปทุมวัน คิดเป็นร้อยละ 79.17, 59.92, 14.92 ตามลำดับ

4. การศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตจ่ายจริงในแต่ละงวดในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตจ่ายจริงในแต่ละงวดในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 บำรุงตามตาราง 13, 14, 15, 16 ดังนี้

ตาราง 13 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขตต่างๆได้รับในทศวรรษที่ 2525

วิทยาเขต	รายจ่ายจริงทั้งสิ้น	งวดที่ 1		งวดที่ 2		งวดที่ 3	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประธานมิตร							
งบดำเนินการ	62,529,485.23	19,440,442.93	31.09	21,170,005.-	33.86	21,919,037.30	35.05
งบลงทุน	40,058,665.-	11,051,188.-	27.59	16,304,170.80	40.70	12,703,306.20	31.71
ปทุมวัน							
งบดำเนินการ	18,372,183.75	5,453,513.31	29.68	6,461,941.14	35.17	6,456,729.30	35.15
งบลงทุน	272,617.75	1,286.-	0.47	93,457.75	34.28	177,874.-	62.25
พณิชยการ							
งบดำเนินการ	10,861,975.78	3,315,097.10	30.52	3,711,488.81	34.17	3,835,389.87	35.31
งบลงทุน	242,287.24	1,842.24	0.76	132,150.-	54.54	108,295.-	44.70
บางเขน							
งบดำเนินการ	11,393,847.47	3,325,035.90	29.18	4,070,747.01	35.73	3,998,064.56	35.09
งบลงทุน	183,694.-	18,909.-	10.29	50,472.85	27.48	114,312.15	62.23
พิษณุโลก							
งบดำเนินการ	12,936,143.04	3,645,747.19	28.18	4,505,293.62	34.83	4,785,102.23	36.99
งบลงทุน	811,910.-	59,200.-	7.29	135,170.-	16.65	617,540.-	76.06
มหาสารคาม							
งบดำเนินการ	11,224,040.36	3,266,736.50	29.10	3,834,984.40	34.17	4,122,319.46	36.73
งบลงทุน	995,900.-	54,450.-	5.47	90,340.-	9.07	851,110.-	85.46
บางแสน							
งบดำเนินการ	26,536,424.07	7,774,917.32	29.30	9,475,700.04	35.71	9,285,806.71	34.99
งบลงทุน	531,781.35	21,500.-	4.04	238,936.80	44.93	271,344.55	51.03
สงขลา							
งบดำเนินการ	12,923,167.99	3,654,641.12	28.28	4,361,040.62	33.75	4,909,486.25	37.97
งบลงทุน	8,552,998.-	1,366,000.-	15.97	6,997,403.50	81.81	189,594.50	2.22
รวมทุกวิทยาเขต							
งบดำเนินการ	166,777,267.69	49,876,131.37	29.91	57,591,200.64	34.53	59,309,935.68	35.56
งบลงทุน	51,649,853.34	12,574,375.24	24.35	24,042,101.70	46.55	15,033,376.40	29.10

จากตาราง 13 พบว่า งบดำเนินการรวมทุกวิทยาเขตจ่ายจริงในงวดที่ 1 น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 29.91 ส่วนในงวดที่ 2 และงวดที่ 3 จ่ายจริงอยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 34.53, 35.56 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน จ่ายจริงในงวดที่ 2 มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งวดที่ 3 และที่น้อยที่สุดได้แก่งวดที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 46.55, 29.10, 24.35 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการที่แต่ละวิทยาเขต จ่ายจริงในแต่ละงวดมีอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุน วิทยาเขตที่รายจ่ายจริงในงวดที่ 1 ก่อนขางน้อย และในงวดที่ 3 ก่อนขางมากมี 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขต ปทุมวัน พลศึกษา บางเขน พิษณุโลก มหาสารคาม และบางแสน สำหรับวิทยาเขตประสาธมิตรและสงขลา รายจ่ายจริงในแต่ละงวดมีลักษณะที่แตกต่างไปจากอีก 6 วิทยาเขต กล่าวคือ วิทยาเขตประสาธมิตร รายจ่ายจริงในงวดที่ 1, 2, 3 คิดเป็นร้อยละ 27.59, 40.70, 31.71 ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขตสงขลา รายจ่ายจริงในงวดที่ 1, 2, 3 คิดเป็นร้อยละ 15.97, 81.81, 2.22 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขตจ่ายจริงในแต่ละงวด

ปีงบประมาณ 2526

วิทยาเขต	รายการจริง ทั้งสิ้น	งวดที่ 1		งวดที่ 2		งวดที่ 3	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประธานนิคม							
งบดำเนินการ	68,811,057.70	21,835,154.65	31.75	23,405,370.63	34.01	23,560,532.42	34.24
งบลงทุน	26,368,050.50	11,286,718.50	42.80	13,864,287.-	52.58	1,217,045.-	4.52
ปทุมวัน							
งบดำเนินการ	20,278,763.89	6,532,119.37	32.21	6,846,729.65	33.76	6,899,914.87	34.03
งบลงทุน	67,850.-	-	-	7,950.-	11.72	59,900.-	88.28
พลศึกษา							
งบดำเนินการ	12,028,645.18	3,791,864.44	31.52	3,940,524.56	32.76	4,296,256.18	35.72
งบลงทุน	58,350.-	-	-	43,135.-	73.92	15,215.-	26.08
บางเขน							
งบดำเนินการ	12,714,555.-	4,014,628.22	31.58	4,160,278.56	32.72	4,539,648.22	35.70
งบลงทุน	154,055.12	-	-	51,200.-	33.23	102,855.12	66.77
หิมาลัย							
งบดำเนินการ	15,732,855.64	4,968,055.63	31.58	5,036,268.32	32.01	5,728,531.69	36.41
งบลงทุน	1,399,170.-	56,500.-	4.04	157,680.-	11.27	1,184,990.-	84.69
มหาสารคาม							
งบดำเนินการ	12,994,329.60	4,191,690.48	32.26	4,227,926.60	32.54	4,574,712.52	35.20
งบลงทุน	595,300.-	32,700.-	5.49	236,580.-	39.74	326,000.-	54.77
บางแสน							
งบดำเนินการ	30,261,093.74	9,434,171.51	31.18	10,260,182.82	33.91	10,566,739.41	34.90
งบลงทุน	1,287,840.-	241,902.-	18.78	549,627.30	42.68	496,310.70	38.54
สงขลา							
งบดำเนินการ	12,170,479.69	4,783,950.97	31.53	4,617,865.72	30.44	5,768,663.-	38.03
งบลงทุน	7,168,950.-	3,502,600.-	48.86	3,627,350.-	50.60	39,000.-	0.54
รวมทุกวิทยาเขต							
งบดำเนินการ	187,991,780.44	59,561,635.27	31.68	62,495,146.86	33.24	65,934,998.31	35.08
งบลงทุน	37,099,565.62	12,120,420.50	40.76	18,537,809.30	49.96	3,441,335.82	7.28

จากตาราง 14 พบว่า งบดำเนินการรวมทุกวิทยาเขต รายจ่ายจริงในงวดที่ 1, 2, 3 อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 31.68, 33.24, 35.08 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน รายจ่ายจริงในงวดที่ 2 มากที่สุด รองลงมาได้แก่วงดที่ 1 และน้อยที่สุดได้แก่ งวดที่ 3 คิดเป็น ร้อยละ 49.96, 40.76, 7.28 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการของแต่ละวิทยาเขต จ่ายจริงในแต่ละงวดมีอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุน ก่อนข้างจะแตกต่างกัน กล่าวคือ วิทยาเขตปทุมวัน พลศึกษา บางเขต ในงวดที่ 1 ไม่มีการจ่ายเงิน มีรายจ่ายจริงเฉพาะงวดที่ 2 และงวดที่ 3 วิทยาเขต พิษณุโลก มหาสารคาม รายจ่ายจริงในงวดที่ 1 น้อย รายจ่ายจริงในงวดที่ 2, 3 จะมาก สำหรับ วิทยาเขตประสาธน์มิตร และสงขลา มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ รายจ่ายจริงในงวดที่ 1 และงวดที่ 2 จะมาก และรายจ่ายจริงในงวดที่ 3 จะน้อย

ตาราง 15 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขตจำนวนจริงในแต่ละงวด

ปีงบประมาณ 2527

วิทยาเขต	รายจ่ายจริง ทั้งสิ้น	งวดที่ 1		งวดที่ 2		งวดที่ 3	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประธานมิตร							
งบดำเนินการ	73,786,401.41	23,394,683.21	31.71	25,395,662.95	34.42	24,996,005.25	33.87
งบลงทุน	3,401,861.25	-	-	306,471.98	9.01	3,095,389.27	90.99
ปทุมวัน							
งบดำเนินการ	21,268,906.60	6,942,429.10	32.64	7,112,298.78	33.44	7,214,178.81	33.92
งบลงทุน	1,898,615.-	-	-	19,120.15	1.01	1,879,494.85	98.99
พญาไท							
งบดำเนินการ	12,603,692.86	4,016,940.50	31.87	4,282,571.65	33.98	4,304,180.70	34.12
งบลงทุน	46,500.-	-	-	-	-	46,500.-	100.-
บางเขน							
งบดำเนินการ	13,432,540.74	4,285,645.21	31.90	4,612,226.92	34.34	4,534,668.61	33.76
งบลงทุน	110,959.-	-	-	27,052.-	24.38	83,907.-	75.62
พิษณุโลก							
งบดำเนินการ	16,262,086.17	5,356,515.94	32.93	5,403,072.13	33.22	5,505,498.10	33.85
งบลงทุน	4,029,420.-	-	-	97,150.-	2.41	3,932,270.-	97.59
มหาสารคาม							
งบดำเนินการ	13,947,330.94	4,508,253.54	32.32	4,420,081.69	31.69	5,018,995.71	35.99
งบลงทุน	2,160,183.45	-	-	290,950.-	13.47	1,869,233.45	86.53
บางแสน							
งบดำเนินการ	33,448,259.14	9,891,012.63	29.57	10,608,311.80	31.72	12,948,934.71	38.71
งบลงทุน	3,569,949.09	-	-	403,100.-	11.29	3,166,849.09	88.71
สงขลา							
งบดำเนินการ	16,034,295.18	5,034,456.59	31.40	5,237,153.20	32.66	5,762,685.39	35.94
งบลงทุน	1,769,440.-	13,000.-	0.73	337,500.-	19.07	1,418,940.-	80.20
รวมทุกวิทยาเขต							
งบดำเนินการ	200,786,513.04	63,429,936.64	31.59	67,071,379.12	33.40	70,285,197.28	35.01
งบลงทุน	16,986,927.79	13,000.-	0.08	1,481,344.13	8.72	15,492,583.66	91.20

จากตาราง 15 พบว่า งบดำเนินการรวมทุกวิทยาเขต รายจ่ายจริงในงวดที่ 1, 2, 3 อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 31.59, 33.40, 35.01 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน รายจ่ายจริงในงวดที่ 3 มากที่สุด งวดที่ 2 และงวดที่ 1 ค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 91.20, 8.72 และ 0.08 ตามลำดับ

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการที่แต่ละวิทยาเขตจ่ายจริงในแต่ละงวดมีอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุนทุกวิทยาเขต มีลักษณะที่เหมือนกันคือ รายจ่ายจริงในงวดที่ 3 จะมากที่สุดและนอกจากนั้นยังพบอีกว่า ในงวดที่ 1 มีเพียงวิทยาเขตสงขลา เท่านั้นที่มีรายจ่ายจริง

ตาราง 16 แสดงจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขตจำนวนเงินในแต่ละงวด

ปีงบประมาณ 2525 - 2527

วิทยาเขต	รายจ่ายจริง ทั้งสิ้น	งวดที่ 1		งวดที่ 2		งวดที่ 3	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประสามิคร							
งบดำเนินการ	205,126,944.34	64,680,280.79	31.53	69,971,038.58	34.11	70,475,624.97	34.36
งบลงทุน	69,828,576.75	22,337,906.50	31.99	30,474,929.78	43.64	17,015,740.47	24.37
ปทุมวัน							
งบดำเนินการ	59,919,854.24	18,928,061.69	31.59	20,420,969.57	34.08	20,570,822.98	34.33
งบลงทุน	2,239,082.75	1,286.-	.06	120,527.90	5.38	2,117,268.85	94.56
พลศึกษา							
งบดำเนินการ	35,494,313.82	11,123,902.05	31.34	11,934,858.02	33.62	12,435,826.75	35.04
งบลงทุน	347,137.24	1,842.24	0.53	175,285.-	50.40	170,010.-	48.97
บางเขน							
งบดำเนินการ	37,540,943.21	11,625,309.33	30.97	12,843,252.49	34.21	13,072,381.39	34.82
งบลงทุน	448,708.12	18,909.-	4.21	128,724.85	28.69	301,074.27	67.10
พิษณุโลก							
งบดำเนินการ	44,934,084.85	13,970,318.76	31.09	14,944,634.07	33.26	16,019,132.02	35.65
งบลงทุน	6,240,500.-	115,700.-	1.85	390,000.-	6.25	5,734,800.-	91.90
มหาสารคาม							
งบดำเนินการ	38,165,700.90	11,966,680.52	31.35	12,482,992.69	32.70	13,716,027.69	35.95
งบลงทุน	3,751,383.45	87,150.-	2.32	617,870.-	16.47	3,046,363.45	81.21
บางแสน							
งบดำเนินการ	90,245,776.95	27,100,101.46	30.03	30,344,194.66	33.62	32,801,480.83	36.35
งบลงทุน	5,389,570.44	263,402.-	4.89	1,191,664.10	22.10	3,934,504.34	73.00
สงขลา							
งบดำเนินการ	44,127,942.86	13,473,048.68	30.53	14,216,059.54	32.22	16,438,834.64	37.25
งบลงทุน	17,491,388.-	4,881,600.-	27.91	10,962,253.50	62.67	1,647,534.50	9.42
รวมทุกวิทยาเขต							
งบดำเนินการ	555,555,561.17	172,867,703.28	31.12	187,157,726.62	33.68	195,530,131.27	35.20
งบลงทุน	105,736,346.95	27,707,795.74	26.20	44,061,255.13	41.67	33,967,295.88	32.13

จากตาราง 16 พบว่า งบดำเนินการรวมทุกวิทยาเขต ราชจ่ายจริงในงวดที่ 1, 2, 3 อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 31.12, 33.68, 35.20 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน ราชจ่ายจริงในงวดที่ 2 มากที่สุด รองลงมาได้แก่วงดที่ 3 และน้อยที่สุดได้แก่วงดที่ 1 คิดเป็น ร้อยละ 41.67, 32.13 และ 26.20 ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการของแต่ละวิทยาเขตจ่ายจริงในแต่ละงวด มีอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุน นั้น มีลักษณะที่แตกต่างกันซึ่งพอจะแยกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยวิทยาเขตปทุมวัน บางเขน พินิจโลก มหาสารคาม บางแสน ทั้ง 5 วิทยาเขตนี้ ราชจ่ายจริงในงวดที่ 1 จะน้อยมาก (ต่ำกว่าร้อยละ 5) งวดที่ 2 จะเพิ่มขึ้น บาง งวดที่ 3 จะมากที่สุด (เกินกว่าร้อยละ 67)

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยวิทยาเขตประสานมิตร พลศึกษา สังขลา ทั้ง 3 วิทยาเขตนี้ ราชจ่ายจริงในงวดที่ 2 จะมากที่สุด รองลงมาได้แก่วงดที่ 1 และงวดที่ 3 น้อยที่สุด

กลุ่มที่ 3 มีเพียงวิทยาเขตเดียวได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา ราชจ่ายจริงในงวดที่ 2 มากที่สุด รองลงมาได้แก่วงดที่ 3 และน้อยที่สุดได้แก่วงดที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.49, 48.97 และ 0.53 ตามลำดับ

5. เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับ ราชจ่ายจริง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับ ราชจ่ายจริงปรากฏตามตาราง 17, 18, 19, 20 ดังนี้

ตาราง 17 เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ
วิทยาเขตทั้งนี้จำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525

(บาท)

วิทยาเขต	จำนวนงบประมาณ เงินรายได้ที่ตั้งไว้	จำนวนรายจ่ายจริง	จำนวนและร้อยละที่รายจ่ายจริง + สูงกว่างบประมาณ - ต่ำกว่างบประมาณ	
			จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประสานมิตร	9,807,920.-	11,465,849.43	+ 1,657,929.43	+16.90
ปทุมวัน	2,240,985.-	2,661,904.43	+ 420,919.43	+18.78
พลศึกษา	2,919,501.-	1,090,007.-	- 1,829,493.-	-62.66
บางเขน	2,700,600.-	3,165,233.98	+ 464,633.98	+17.20
พิษณุโลก	3,682,465.-	8,702,572.12	+ 5,020,107.12	+136.32
มหาสารคาม	2,637,424.-	4,301,424.56	+ 2,164,000.56	+82.05
บางแสน	7,369,218.-	7,596,614.20	+ 227,396.20	+ 3.09
สงขลา	3,328,000.-	5,284,808.30	+ 1,956,808.30	+58.80
รวม	34,636,112.-	44,768,414.07	+10,032,302.07	+29.07

จากตาราง 17 พบว่า จำนวนรายจ่ายจริงรวมทุกวิทยาเขตสูงกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ร้อยละ 29.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า มีเพียงวิทยาเขตพลศึกษาเพียงแห่งเดียวที่จำนวนรายจ่ายจริงต่ำกว่าจำนวนเงินงบประมาณที่ตั้งไว้ วิทยาเขตอื่น ๆ อีก 7 วิทยาเขต จำนวนรายจ่ายจริงสูงกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ วิทยาเขตที่มีอัตราสูงสุดได้แก่วิทยาเขตพิษณุโลก กล่าวคือสูงกว่าร้อยละ 136.32 วิทยาเขตที่จำนวนรายจ่ายจริงใกล้เคียงกับจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ได้แก่วิทยาเขตบางแสน ซึ่งสูงกว่าเพียงร้อยละ 3.09 เท่านั้น

ตาราง 18 เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ
วิทยาเขตตั้งไว้กับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2526

วิทยาเขต	จำนวนงบประมาณ เงินรายได้ที่ตั้งไว้	จำนวนรายจ่ายจริง	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละที่รายจ่ายจริง	
			+ สูงกว่างบประมาณ - ต่ำกว่างบประมาณ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร	10,970,335.-	13,577,426.06	+ 2,607,091.06	+23.76
ปทุมวัน	2,493,420.-	2,276,613.42	- 216,806.58	- 8.70
พลศึกษา	3,589,987.-	3,733,129.83	+ 143,142.83	+ 3.99
บางเขน	3,667,760.-	3,495,089.22	- 172,670.78	- 4.71
พิษณุโลก	8,696,292.-	8,667,312.-	- 28,980.-	- 0.33
มหาสารคาม	5,252,544.-	5,457,758.35	+ 205,214.55	+ 3.91
บางแสน	9,996,976.50	10,993,264.36	+ 996,287.86	+ 9.97
สงขลา	6,374,560.-	11,568,345.85	+ 5,193,785.85	+81.48
รวม	51,041,874.50	59,768,939.29	+ 8,727,064.79	+17.10

จากตาราง 18 พบว่า จำนวนรายจ่ายจริงรวมทุกวิทยาเขตสูงกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 17.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตปทุมวัน บางเขน พิษณุโลก จำนวนรายจ่ายจริงต่ำกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ส่วนวิทยาเขตประสานมิตร พลศึกษา มหาสารคาม บางแสน และสงขลา จำนวนรายจ่ายจริงสูงกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ วิทยาเขตที่จำนวนรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้มากที่สุด ได้แก่ วิทยาเขตสงขลา กล่าวคือสูงกว่าร้อยละ 81.48 วิทยาเขตที่จำนวนรายจ่ายจริงใกล้เคียงกับงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้มากที่สุด ได้แก่ วิทยาเขตพิษณุโลก คือต่ำกว่าร้อยละ 0.33

ตาราง 19 เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ
วิทยาเขตตั้งไว้กับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2527

วิทยาเขต	จำนวนงบประมาณ เงินรายได้ที่ตั้งไว้	จำนวนรายจ่าย จริง	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละรายจ่ายจริง ÷ สูงกว่างบประมาณ - ต่ำกว่างบประมาณ	
			จำนวนเงิน	ร้อยละ
ประสานมิตร	15,287,840.-	12,785,543.68	- 2,032,211.32	-13.71
ปทุมวัน	2,176,240.-	1,896,743.19	- 279,496.81	-12.84
พลศึกษา	4,180,400.-	3,302,776.71	- 3,302,776.71	-20.99
บางเขน	4,815,000.-	3,824,039.06	- 990,960.94	-20.58
พิษณุโลก	9,445,997.-	7,389,409.36	- 2,056,587.64	-21.77
มหาสารคาม	10,013,680.-	8,619,965.56	- 1,393,714.44	-13.92
บางแสน	11,518,405.-	10,966,547.39	- 611,857.61	- 5.31
สงขลา	6,891,534.16	4,867,267.04	- 2,024,267.12	-29.37
รวม	64,329,096.16	53,592,296.99	-10,739,799.17	-16.69

จากตาราง 19 พบว่า จำนวนรายจ่ายจริงรวมทุกวิทยาเขตต่ำกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ร้อยละ 16.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า ทุกวิทยาเขตจำนวนรายจ่ายจริงต่ำกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ วิทยาเขตที่รายจ่ายจริงต่ำกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้มากที่สุดได้แก่ วิทยาเขตบางแสน คิดเป็นร้อยละ 29.37, 21.77, 5.31 ตามลำดับ

ตาราง 20 เปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยรัตนรินทร์วิโรฒแต่ละ
วิทยาเขตกับจำนวนรายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2525 - 2527

วิทยาเขต	จำนวนงบประมาณ เงินรายได้ทั้งสิ้น	จำนวนรายจ่ายจริง	จำนวนและร้อยละรายจ่ายจริง	
			÷ สูงกว่างบประมาณ - ต่ำกว่างบประมาณ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร	36,056,395.-	37,828,824.17	÷ 1,762,729.17	÷ 4.89
ปทุมวัน	6,910,645.-	6,835,261.09	- 75,383.91	- 1.09
พองโกลา	10,689,887.-	8,125,913.54	- 2,563,973.46	- 23.99
บางเขน	11,183,361.-	10,484,362.26	- 698,997.74	- 6.25
พิบูลโลก	21,824,754.-	24,759,293.48	÷ 2,934,539.48	÷ 13.45
มหาสารคาม	17,933,648.-	18,879,142.67	÷ 975,500.67	÷ 5.45
บางแสน	28,884,599.50	29,496,425.95	÷ 611,826.45	÷ 2.12
สงขลา	16,594,094.16	21,720,421.19	÷ 5,126,327.03	÷ 30.89
รวม	150,057,082.66	158,129,650.35	÷ 8,072,567.69	÷ 5.11

จากตาราง 20 พบว่า จำนวนรายจ่ายจริงรวมทุกวิทยาเขตสูงกว่าจำนวนงบประมาณที่
ตั้งไว้ร้อยละ 5.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตสงขลา พิบูลโลก มหาสารคาม
ประสานมิตร บางแสน จำนวนรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณ เงินรายได้ทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 30.89,
13.45, 5.45, 4.89, 2.12 ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขตพองโกลา บางเขน ปทุมวัน จำนวน
รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณ เงินรายได้ทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 23.99, 6.25, 1.09 ตามลำดับ

6. เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงของมหาวิทยาลัยรัตนรินทร์วิโรฒ แต่ละวิทยาเขตกับประมาณ
การเงินรายได้ทั้งสิ้นปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏตามตาราง 21, 22, 23, 24 ดังนี้

ตาราง 21 เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงกับประมาณการรายได้ของมหาวิทยาลัยปรีณรินทร์วิทยา
และวิทยาเขตต่าง ๆ ปีงบประมาณ 2525

วิทยาเขต	จำนวนเงินรายได้จริง	ประมาณการรายได้ ปี หนึ่ง	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละรายได้จริง	
			÷ สูงกว่าประมาณการ - ต่ำกว่าประมาณการ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร	13,605,267.10	12,250,900.-	÷ 1,345,367.10	÷ 10.97
ปทุมวัน	2,789,329.90	2,520,720.-	÷ 268,609.90	÷ 10.66
พลศึกษา	1,100,211.-	3,649,375.-	- 2,549,164.-	- 69.85
บางเขน	4,153,671.26	3,069,400.-	÷ 1,084,271.26	÷ 35.33
พิษณุโลก	9,394,363.29	4,570,356.25	÷ 4,734,007.04	÷ 103.58
มหาสารคาม	5,461,199.23	3,296,730.-	÷ 2,164,419.23	÷ 65.65
บางแสน	7,456,040.44	9,211,522.-	- 1,755,481.56	- 19.06
สงขลา	6,534,850.91	4,160,000.-	÷ 2,374,850.91	÷ 57.09
รวม	50,404,941.13	42,738,053.25	÷ 7,666,887.88	÷ 17.94

จากตาราง 21 พบว่า จำนวนเงินรายได้จริงรวมทุกวิทยาเขต สูงกว่าประมาณการ
เงินรายได้หนึ่งร้อยละ 17.94 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตพลศึกษา
และวิทยาเขตบางแสน จำนวนรายได้จริง ต่ำกว่า ประมาณการเงินรายได้หนึ่งร้อยละ 69.85,
19.06 ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขตอื่น ๆ อีก 6 วิทยาเขต จำนวนรายได้จริงสูงกว่าประมาณการ
เงินรายได้หนึ่งร้อยละ 10.97 10.66 65.65 35.33 103.58 57.09

ตาราง 22 เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงกับประมาณการรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
และวิทยาเขตต่าง ๆ ปีงบประมาณ 2526

วิทยาเขต	จำนวนเงินรายได้จริง	ประมาณการรายได้ ที่ตั้งไว้	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละที่รายได้จริง ± สูงกว่าประมาณการ - ต่ำกว่าประมาณการ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร	17,401,349.52	11,278,800.-	± 6,122,549.52	± 54.28
ปทุมวัน	2,773,810.84	2,405,950.-	± 367,860.84	± 15.29
พลศึกษา	4,304,203.54	4,116,171.-	± 188,032.54	± 4.57
บางเขน	6,893,581.83	4,209,700.-	± 2,683,881.83	± 63.75
พิษณุโลก	9,442,712.15	8,713,940.-	± 734,772.15	± 8.43
มหาสารคาม	7,236,525.18	5,694,055.-	± 1,542,470.18	± 27.09
บางแสน	13,457,694.31	10,399,780.-	± 3,057,914.31	± 29.40
สงขลา	7,452,820.82	6,080,200.-	± 1,372,620.82	± 22.58
รวม	68,968,698.19	52,898,596.-	16,070,102.19	± 30.38

จากตาราง 22 พบว่า จำนวนเงินรายได้จริงรวมทุกวิทยาเขตสูงกว่าประมาณการเงิน
รายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 30.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า ทุกวิทยาเขตจำนวนเงินรายได้
จริงสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ วิทยาเขตที่มีอัตราสูงสุดได้แก่วิทยาเขตบางเขน รองลงมา
ได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร และต่ำสุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 63.75, 54.28,
4.57 ตามลำดับ

ตาราง 23 เปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงกับประมาณการรายได้มหาวิทยาลัยรัตนนครวิโรฒ
แต่ละวิทยาเขตทั้งไว้ ปีงบประมาณ 2527

วิทยาเขต	จำนวนเงินรายได้จริง	ประมาณการรายได้ ที่ตั้งไว้	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละที่รายได้จริง	
			+ สูงกว่าประมาณการ - ต่ำกว่าประมาณการ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร	19,851,451.46	16,022,300.-	+ 3,829,151.46	+ 23.90
ปทุมวัน	2,510,771.83	2,382,800.-	+ 127,971.83	+ 5.37
พลศึกษา	4,951,951.02	5,225,500.-	- 273,548.98	- 5.23
บางเขน	5,463,317.39	5,315,000.-	+ 148,317.39	+ 2.79
พิษณุโลก	8,636,837.90	9,652,270.-	- 1,015,432.10	- 10.52
มหาสารคาม	9,296,104.76	9,239,350.-	+ 5,754.76	+ 0.07
ทางแสน	14,521,079.90	10,355,762.-	+ 4,155,317.90	+ 40.09
สงขลา	7,003,313.12	5,750,600.-	+ 1,252,713.12	+ 21.78
รวม	72,234,827.38	64,003,502.-	+ 8,231,245.38	+ 12.86

จากตาราง 23 พบว่า จำนวนเงินรายได้จริงรวมทุกวิทยาเขตสูงกว่าประมาณการเงิน
รายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 12.86 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตพิษณุโลก พลศึกษา
บางเขน จำนวนรายได้จริงต่ำกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 10.52, 5.23, 2.79
ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขตทางแสน ประสานมิตร สงขลา ปทุมวัน พิษณุโลก จำนวนรายได้จริงสูงกว่า
ประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 40.09, 23.90, 21.78, 0.07 ตามลำดับ

ตาราง 24 เปรียบเทียบจำนวนรายได้จริงกับประมาณการรายได้ของมหาวิทยาลัยรัตนนครวิโรจ
แต่ละวิทยาเขตทั้งไว้ ปีงบประมาณ 2525 - 2527

วิทยาเขต	จำนวนเงินรายได้จริง	ประมาณการรายได้ทั้งไว้	(บาท)	
			จำนวนและร้อยละรายได้จริง ÷ สูงกว่าประมาณการ - ต่ำกว่าประมาณการ	
			จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร	50,358,068.08	39,561.000.-	÷ 11,297,068.08	÷ 28.56
ปทุมวัน	8,073,912.57	7,309,470.-	÷ 764,442.57	÷ 10.46
พลศึกษา	10,356,365.56	12,991,046.-	- 2,634,680.44	- 20.28
บางเขน	16,510,570.48	12,594,100.-	÷ 3,916,470.48	÷ 31.10
พินธุโลก	27,389,913.34	22,936,566.25	÷ 4,453,347.09	÷ 19.42
มหาสารคาม	21,993,829.22	18,280,185.-	÷ 3,713,644.22	÷ 20.32
บางแสน	35,434,314.65	29,977,064.-	÷ 5,457,250.65	÷ 18.21
สงขลา	20,990,992.85	15,990,300.-	÷ 5,000,692.85	÷ 31.27
รวม	191,603,456.75	159,640,231.25	÷ 31,963,235.50	÷ 20.03

จากตาราง 24 พบว่า จำนวนรายได้จริงรวมทุกวิทยาเขตสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ทั้งไว้จำนวน 31,963,235.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.03 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิทยาเขตพบว่า มีเพียงวิทยาเขตพลศึกษา เท่านั้น ที่จำนวนรายได้จริงต่ำกว่าประมาณการเงินรายได้ทั้งไว้ ส่วนวิทยาเขตอื่น ๆ อีก 7 วิทยาเขต จำนวนรายได้จริงสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ทั้งไว้ วิทยาเขตที่มีอัตราสูงสุดได้แก่วิทยาเขตสงขลา รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางเขน และต่ำสุดได้แก่ วิทยาเขต ปทุมวัน คิดเป็นร้อยละ 31.27, 31.10, 10.46 ตามลำดับ

7. การศึกษาศักยภาพของหัตถ์ไม้ไปของบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดินเป็นรายขอและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏตามตาราง 25, 26 ดังนี้

ตาราง 25 คะแนนเฉลี่ยหัตถ์ไม้ไปของบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน

การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{X}$	S^2	ความหมายระดับหัตถ์ไม้
1. มหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายในการบริหารงานไว้อย่างชัดเจนให้หน่วยงานต่าง ๆ ยึดเป็นหลักในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ	3.3077	1.2760	ปานกลาง
2. ช่วงระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสม	2.6923	1.2515	ปานกลาง
3. การขาดเหตุผลสนับสนุนที่ดีพอในคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ได้รั้งงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ	3.8269	0.9302	สูง
4. คำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ยึดแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 เป็นหลัก	3.5335	0.9200	ปานกลาง
5. คำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ มิได้คำนึงถึงนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย	3.2500	1.0641	ปานกลาง
6. การจัดทำงบประมาณของมหาวิทยาลัยได้คำนึงถึงความต่อเนื่องของโครงการหรือแผนงานเดิม	3.8077	0.8642	สูง
7. คำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วมิได้คำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานหรือราคารามาตรฐานของสำนักงานงบประมาณ	3.500	1.3529	ปานกลาง

ตาราง 25 (ต่อ)

การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{X}$	S^2	ความหมาย ระดับทักษะ
8. โครงการต่าง ๆ ที่ของประมาณได้มีการพิจารณา ถึงขีดความสามารถของหน่วยงานที่จะดำเนินการ	3.5000	0.9216	ปานกลาง
9. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่ของประมาณระบุวัตถุประสงค์ ประสงค์ที่ไม่ชัดเจน	3.3451	0.8190	ปานกลาง
10. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่ของประมาณระบุ เป้าหมายที่ไม่ชัดเจน	3.3854	0.9423	ปานกลาง
11. การขอตั้งงบประมาณเพื่อไว้สูง ๆ มักจะโดยขอตั้ง ประมาณใกล้เคียงกับยอดที่ต้องการในที่สุด	3.3846	1.1040	ปานกลาง
12. หน่วยงานต่าง ๆ ขาดการวางแผนงบประมาณอย่าง ต่อเนื่อง	2.4615	0.7632	ปานกลาง
13. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยขอตั้งงบ ประมาณได้มีการพิจารณาคัดเลือกว่างานหรือโครง การใดควรจะดำเนินการก่อนหรือหลังตามความจำเป็น	2.9038	1.2550	ปานกลาง
14. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำลังดำเนิน การในส่วนใหญ่ในขณะนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ มหาวิทยาลัยอื่น ๆ แล้ว มีความสำคัญและความจำเป็น อยู่ในระดับเท่าเทียมกัน	3.2115	1.2289	ปานกลาง
15. แบบฟอร์มที่ใช้สำหรับกรอกคำขอตั้งงบประมาณเป็น ปัญหาทางปฏิบัติหรือไม่	1.9423	0.9182	ต่ำ
16. ลักษณะงบประมาณของมหาวิทยาลัยเป็นเพียงการรวบรวม รวมคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าไว้ ด้วยกันเท่านั้น	2.2308	1.2790	ต่ำ

ตาราง 25 (ต่อ)

การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{X}$	S^2	ความหมาย ระดับทักษะ
17. การจัดสรรงบประมาณระหว่างวิทยาเขตยังมีความ เหลื่อมล้ำกันอยู่มาก	1.3846	1.0069	ต่ำ
18. การจัดสรรงบประมาณหมวดค่าสาธารณูปโภคโดย ชี้แจงความจริงเป็นหลักเพียงอย่างเดียวทำให้ หน่วยงานต่าง ๆ ละเลยการประหยัด	2.3461	0.5366	ปานกลาง
19. การจัดสรรงบประมาณที่เป็นอยู่ในขณะนี้เกินไปใน ลักษณะมือใครยาวสาวได้สาวเอา	2.1154	0.9568	ต่ำ
20. การจัดสรรงบประมาณระหว่างวิทยาเขตโดยยึดฐาน งบประมาณเดิมเป็นหลักมากกว่าที่จะพิจารณาโดย ยึดฐานศูนย์หรือพิจารณาใหม่ทั้งหมด	2.0961	0.7945	ต่ำ
21. คณะกรรมการจัดทำงบประมาณประจำปีของ มหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีได้มาจากผู้แทนของ ทุกวิทยาเขต	2.2461	1.2308	ปานกลาง
22. คณะกรรมการจัดทำงบประมาณประจำปีของ มหาวิทยาลัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ การจัดทำงบประมาณ	2.8654	0.8639	ปานกลาง
23. คณะกรรมการจัดทำงบประมาณประจำปีของมหาวิทยาลัย มีความรู้สามารถวิเคราะห์แผนพัฒนามหาวิทยาลัย และนโยบายของมหาวิทยาลัย	2.8077	0.5505	ปานกลาง
24. ความรู้และความสามารถของเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ ไปชี้แจงงบประมาณต่อสำนักงานงบประมาณหรือคณะ กรรมการวิสามัญพิจารณาของสภาฯ มีส่วนสัมพันธ์กับการอนุมัติงบประมาณ	4.0577	0.8005	สูง

ตาราง 25 (ต่อ)

การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{X}$	S^2	ความหมาย ระดับคะแนน
25. เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ที่จะบันทึกลงงบประมาณเป็นไปตามงานหรือโครงการ	2.0305	0.9769	ต่ำ
26. ปัจจุบันมหาวิทยาลัยขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ สามารถดำเนินการงบประมาณ	2.0051	0.8337	ต่ำ
27. การจัดทำโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จัดทำ งบประมาณของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในสังกัด มหาวิทยาลัยให้มีความรู้ความสามารถ นับว่ามีความ จำเป็นเร่งด่วนมากในขณะนี้	1.5577	0.5652	ต่ำ
รวมเฉลี่ย	2.0511	0.4816	ปานกลาง

จากตาราง 25 เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำ
งบประมาณแผ่นดินโดยเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันของการจัดทำงบประมาณ
แผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่าสภาพของการจัดทำงบประมาณแผ่นดินยังมีปัญหาในหลาย ๆ
เรื่อง เช่น ในเรื่องแบบฟอร์มสำหรับกรอกคำขอตั้งงบประมาณ ความเหลื่อมล้ำของการจัดสรร
งบประมาณระหว่างวิทยาเขตผู้บริหารเห็นว่ายังมีปัญหามาก (คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00) นอกจากนี้
ยังมีเรื่องที่มีปัญหามากรอง ๆ ลงมาได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเป็นไปในลักษณะมือใครยาวสาวได้
สาวเอา การจัดสรรงบประมาณยึดฐานเดิมเป็นหลักมากกว่าการพิจารณาใหม่ทั้งหมด ลักษณะ
งบประมาณของมหาวิทยาลัยเป็นเพียงการรวบรวมคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้น
(คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.34) เป็นต้น

ตาราง 26 คะแนนเฉลี่ยที่สั้นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับ
ด้านการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

การบริหารงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{X}$	S^2	ความหมาย ระดับทักษะ
1. หน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วมีได้จัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับไวล่วงหน้า ก่อนขอเงินประจำงวด	2.3845	0.9472	ปานกลาง
2. การขออนุมัติเงินประจำงวดหลายครั้งในงวด หนึ่ง ๆ ทำให้การบริหารงบประมาณของมหาวิทยา ลัยดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่น ขาดตอนและไม่ ต่อเนื่อง	2.2885	0.8759	ต่ำ
3. การขออนุมัติเงินประจำงวดหลายครั้งในงวด หนึ่ง ๆ เป็นการสร้างปริมาณงานธุรการให้มาก ขึ้นโดยไม่จำเป็น	2.4423	1.1535	ปานกลาง
4. ลักษณะการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการขอเงิน ประจำงวดเป็นสาเหตุให้เกิดความล่าช้ามากกว่า ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ	2.4423	0.8789	ปานกลาง
5. การที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการสอบถามหรือ ประกวดราคาก่อนจึงขอเงินประจำงวดเป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้การขอเงินประจำงวดล่าช้า	2.5577	1.0358	ปานกลาง
6. การที่ผู้ขอตั้งงบประมาณไม่รับส่งรายละเอียดและ แบบรูปรายการให้เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ขอเงิน ประจำงวดเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ การขอเงินประจำงวดล่าช้า	1.9803	0.6975	ต่ำ
7. การขาดการตรวจสอบแผนปฏิบัติงานของงานหรือ โครงการอย่างต่อเนื่องทำให้การใช้จ่ายเงิน ไม่เป็นไปตามแผน	2.0192	0.4399	ต่ำ

ตาราง 26 (ต่อ)

การบริหารงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{x}$	s^2	วางพ้าย ระดับทักษะ
8. การมอบหมายหน้าที่เกี่ยวกับการสั่งซื้อ สั่งจ้าง หรือสั่งจ่ายเงินในรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ และอาจารย์ใหญ่ ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีตามคำสั่งฉบับปัจจุบัน (คำสั่ง 499/2526) ก่อให้เกิดผลดีในการบริหารงาน	3.9615	0.8612	สูง
9. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการที่มหาวิทยาลัย วิทยายงานย่อย ๆ หรือบุคคลที่แต่งตั้งประมาณ เป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างเอง แทนที่จะเป็น หน้าที่ของหน่วยงานที่ศูนย์กลางของวิทยาเขต	3.3462	1.4857	ปานกลาง
10. เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอยู่เสมอ	2.5000	0.8039	ปานกลาง
11. ขั้นตอนเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน	2.5000	0.9216	ปานกลาง
12. ความล่าช้าของการเบิกจ่ายเงินที่ปรากฏในปัจจุบันนี้เป็นผลมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเงินของผู้บริหาร	2.4077	1.2172	ปานกลาง
13. ความล่าช้าของการเบิกจ่ายเงินที่ปรากฏในปัจจุบันนี้เป็นผลมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเงินของพนักงานระดับปฏิบัติการ	2.7885	1.2681	ปานกลาง

ตาราง 26 (ต่อ)

การบริหารงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{X}$	S^2	ความหมายระดับที่ระบุ
14. ปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในปัจจุบันส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ	2.307	1.0015	ต่ำ
15. ปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินที่ปรากฏในปัจจุบันส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างเจ้าหน้าที่การเงินกับบุคลากรขอรับบริการ	2.1154	0.7707	ต่ำ
16. การจัดทำบัญชีการเงินในปัจจุบันก่อให้เกิดผลต่อการบริหารงบประมาณ	3.5577	0.8397	ปานกลาง
17. รายงานการเงินประจำเดือนช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน	4.0192	0.6859	สูง
18. การจัดทำงบเดือนในปัจจุบันก่อให้เกิดผลต่อการควบคุมทางการเงิน	3.9615	0.6259	สูง
19. ระบบการตรวจสอบภายในที่ใช้ในปัจจุบันก่อให้เกิดผลดีในการบริหารการเงินโดยรวม	3.7308	0.7496	สูง
20. หน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วขาดการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.4230	0.7979	ปานกลาง
21. เจ้าหน้าที่การเงินปัจจุบันสามารถชี้แจงระเบียบปฏิบัติแก่ผู้มาติดต่อและผู้บริหารได้เป็นอย่างดี	3.1923	0.7858	ปานกลาง
22. ความไม่เพียงพอของบุคลากรทางการเงินในปัจจุบันเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เกิดปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ	2.3461	1.2504	ปานกลาง

ตาราง 26 (ต่อ)

การบริหารงบประมาณแผ่นดิน	$\bar{X}$	S^2	ความหมายระดับทักษะ
23. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการสัมมนาบุคลากรทุกระดับที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	1.5385	0.41026	ต่ำ
รวมเฉลี่ย	2.7483	0.4944	ปานกลาง

จากตาราง 26 เมื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินโดยเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณแผ่นดินยังมีปัญหาในหลาย ๆ เรื่อง เช่น ปัญหาการขออนุมัติเงินประจำงวดหลายครั้งในงวดหนึ่ง ๆ ปัญหาการที่ผู้ขอตั้งงบประมาณไม่รับส่งรายละเอียดและแบบรูปรายการให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ การขาดการตรวจสอบแผนปฏิบัติงานของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง ปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างเจ้าหน้าที่การเงินกับผู้มาติดต่อขอรับบริการ การขาดการติดตามและประเมินผลการใช้จากเงินงบประมาณ ปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารเห็นว่ายังมีอยู่มาก (คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.34)

8. การเปรียบเทียบทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดิน ปรากฏตามตาราง

27, 28 ดังนี้

ตาราง 27 เปรียบเทียบทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
เกี่ยวกับการจัดทำงานประมาณแผ่นดิน

ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหาร	n	$\bar{x}$	s^2	t
ต่ำกว่า 3 ปี	22	72.7727	60.6161	3.2411
ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	30	80.0667	69.3268	

$$t_{.05 (50)} = 2.021$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงานประมาณแผ่นดินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงานประมาณแผ่นดินแตกต่างกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบทักษะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหาร	n	$\bar{x}$	s^2	t
ต่ำกว่า 3 ปี	22	60.4091	72.4437	1.9748
ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	30	65.2333	78.1161	

$$t_{.05 (50)} = 2.021$$

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปมีทัศนะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขต ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
2. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรแต่ละปีกับวงเงินงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
3. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับรายจ่ายจริง
4. เพื่อศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขต จ่ายจริงในแต่ละงวดในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
5. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขตตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 กับ รายจ่ายจริง
6. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินรายได้จริงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละวิทยาเขต กับประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527
7. เพื่อศึกษาทัศนะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหาร งบประมาณแผ่นดิน
8. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหาร งบประมาณแผ่นดิน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป มีทัศนะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป มีทักษะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงานประเภทแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามี 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตามเอกสารและสถิติของทางราชการ
2. ข้อมูลที่จะต้องสร้างเครื่องมือขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลลักษณะที่ 1 เป็นข้อมูลที่มีผู้วิจัยต้องการศึกษาตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 6 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยไปศึกษาค้นคว้าและรวบรวมด้วยตนเองทั้งแหล่งปฐมภูมิและแหล่งทุติยภูมิ ซึ่งได้แก่กองแผนงาน กองคลัง และหน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อมูลลักษณะที่ 2 เป็นข้อมูลที่มีผู้วิจัยต้องการศึกษาตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 7 และ 8 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองคณบดี คณบดี รองอธิการบดี อธิการบดี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สุ่มมาจากประชากรโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 52 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของชุดแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สะท้อนของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณแผ่นดิน 2 ด้าน ดังนี้

ด้านการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน

27 ข้อ

ด้านการบริหารงบประมาณแผ่นดิน 23 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงทัศนะถึงปัญหาและ

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษารังไข่ได้ใช้วิธีการดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและสถิติของทางราชการซึ่งเป็นข้อมูลที่องค์การศึกษาตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ข้อที่ 1-6 โดยใช้วิธีการกำหนดหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดินใช้วิธีการ ดังนี้
 - 2.1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความแปรปรวน (S^2)
 - 2.2. ใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นของเบสต์ (Best. 1977 : 169 - 175) ประเมินทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดินว่าอยู่ในเกณฑ์สูง ปานกลางหรือต่ำ
 - 2.3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดิน ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกันโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่

สรุปและอภิปรายผล

ในการศึกษาสภาพงบประมาณและวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒครั้งนี้สรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2525 - 2527 พบว่า วิทยาเขตประสานมิตรได้รับจัดสรรมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางแสน และได้น้อยที่สุด ได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.55, 16.17 และ 4.92 ตามลำดับ เมื่อแยกเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการวิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางแสน และได้น้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.20, 16.10 และ 6.33 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน พบว่า วิทยาเขตประสานมิตรได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยาเขตสงขลา และที่ได้รับ

น้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตหลักสี่ฯ คิดเป็นร้อยละ 51.56, 16.48 และ 0.23 ตามลำดับ

การที่วิทยาเขตประสานมิตรได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุดทั้งงบดำเนินการและงบลงทุนนั้น ก็อาจเนื่องจาก วิทยาเขตประสานมิตรเป็นวิทยาเขตที่ใหญ่ที่สุด มีนักศึกษามากที่สุด เปิดทำการสอน ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ทำหน้าที่เป็นวิทยาเขตกลางซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงาน บริหารกลางในทุก ๆ ด้าน เป็นที่ตั้งของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสำนักทดสอบทางการศึกษาและ จิตวิทยา ซึ่งวิทยาเขตอื่น ๆ ไม่มี มีโรงเรียนสาธิตทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และประกอบ กับในแผนพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 (2525 - 2529) นี้ วิทยาเขตประสานมิตร จะต้องเตรียมการในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับโครงการบูรณาการวิทยาเขตกลางให้เป็นไปตามมติของ รัฐมนตรีให้เริ่มดำเนินการในแผนฯ 5 และให้แล้วเสร็จในแผนฯ 6 อย่างไรก็ตาม การที่วิทยาเขต ประสานมิตรได้รับจัดสรรงบประมาณค่อนข้างมาก กล่าวคือ ได้รับจัดสรรมากกว่ายอดรวมของงบประมาณ ที่จัดสรรให้วิทยาเขตอื่น ๆ (ยกเว้นวิทยาเขตบางเขน) อีก 6 วิทยาเขต นี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาวิทยาเขตอื่น ๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะวิทยาเขตที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคซึ่งไม่อยู่ในโครงการที่ จะบูรณาการ และมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้เติบโตขึ้น ก็ไม่สามารถที่จะขยายงานได้เท่าที่ควร ทำให้ วิทยาเขตอื่น ๆ มองไปว่าสภาพการจัดสรรงบประมาณให้วิทยาเขตต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ขณะนี้ยังมีความ เหลื่อมล้ำกันมาก และเป็นไปในลักษณะมือใครยาวสาวได้สาวเอา ซึ่งจะเห็นได้จากทัศนคติของผู้บริหาร ที่ตอบสนองตามเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินที่เห็นด้วยกับสภาพการจัดสรรงบประมาณที่เป็นอยู่ ในขณะนี้ว่ายังมีความเหลื่อมล้ำและเป็นไปในลักษณะมือใครยาวสาวได้สาวเอา(คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.34)

2. การเปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละ วิทยาเขตได้รับจัดสรรกับวงเงินที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 ในปี งบประมาณ 2525 - 2527 พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒรวมทุกวิทยาเขตได้รับจัดสรร งบประมาณต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนฯ ร้อยละ 23.79 คิดเป็นเงินเท่ากับ 213,021,650.- บาท เมื่อแยกเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ ร้อยละ 18.85 คิดเป็นเงินเท่ากับ 121,961,720.- บาท ส่วนงบลงทุนนั้นได้รับจัดสรร งบประมาณต่ำกว่าแผนฯ ร้อยละ 36.60 คิดเป็นเงินเท่ากับ 91,058,930.- บาท

การที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ ทั้งงบดำเนินการและงบลงทุน อาจจะเนื่องมาจากทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ และได้ส่งผลทำให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ ไปด้วยอย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ เพียง ร้อยละ 14.59 (เปรียบเทียบยอดงบประมาณในหนังสืองบประมาณโดยสังเขปประจำปี 2525, 2526, 2527 กับยอดงบประมาณที่กำหนดไว้ในหนังสือแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5) ซึ่งแตกต่างจากอัตราที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ คือ ร้อยละ 23.79 มาก ทั้งนี้ขอมิให้เห็นว่า มีงบประมาณจำนวนหนึ่งที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒควรจะได้รับจัดสรร แต่ไม่ได้รับ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒควรจะได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ ในอัตราที่ใกล้เคียงกับอัตราที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับจัดสรรต่ำกว่าแผนฯ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น โครงสร้างของมหาวิทยาลัยที่เป็นอยู่ในขณะนั้นมีความซ้ำซ้อนกันซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สำคัญ ดังที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์ (ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์ 2526 : 4) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า "...เคยสงสัยว่าทำไมงบประมาณแผ่นดินของเราจึงได้ต่ำกว่าแผนอยู่ตลอดเวลา คงจะมีจุดอ่อนอะไรสักอย่างกระมังใน Structure ของเรา..." การขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ได้ยึดแผนพัฒนาฯ เป็นหลัก (เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร 2526 : 25) การขาดข้อมูลและเหตุผลที่ดีพอในการขอตั้งงบประมาณ เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตได้รับจัดสรรในปี 2525 - 2527 กับรายจ่ายจริง พบว่า รายจ่ายจริงรวมทุกวิทยาเขตต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 3.07 คิดเป็นเงินเท่ากับ 20,930,954.49 บาท เมื่อแยกเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า งบดำเนินการรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 5.92 คิดเป็นเงินเท่ากับ 31,066,268.76 บาท ส่วนงบลงทุน รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 32.97 คิดเป็นเงินเท่ากับ 51,997,223.25 บาท เมื่อแยกเป็นรายวิทยาเขต พบว่า งบดำเนินการทุกวิทยาเขตรายจ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ส่วนงบลงทุน รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรในอัตราที่ค่อนข้างแตกต่างกันมาก

การที่รายจ่ายจริงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในปีงบประมาณ 2525 - 2527 ค่าว่างงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 3.07 นั้นเป็นยอดรายจ่ายจริงที่ไม่ได้รวมรายจ่ายเหลื่อมปีด้วย เป็นอัตราที่ใกล้เคียงกับอัตรารายจ่ายจริงของทั้งประเทศ ซึ่งในปีงบประมาณ 2525, 2526, 2527 รายจ่ายจริงของประเทศค่าว่างงบประมาณรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 2.9, 3.3, 7.7 ตามลำดับ (สำนักงบประมาณ 2529 : 85) เมื่อแยกเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน การที่งบดำเนินการรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 5.92 นั้น ก็เนื่องมาจากว่าในแต่ละปีงบประมาณ ยอดงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำที่ได้รับจัดสรร นั้นเป็นยอดที่ยังไม่รวมเงินเดือนอันค้ำเงินปรับวุฒิข้าราชการประจำปี ซึ่งเงินส่วนนี้จะแยกไว้เป็นรายการหนึ่งในงบกลางของประเทศ ส่วนยอดรายจ่ายจริงนั้นเป็นยอดที่รวมทั้งงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ และยอดเงินที่เบิกจ่ายในหมวดนี้ที่ตั้งไว้ในงบกลางด้วย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรกับรายจ่ายจริงมียอดแตกต่างกัน ส่วนงบลงทุนที่รายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรร้อยละ 32.97 นั้น สาเหตุส่วนใหญ่จะเนื่องมาจากการเบิกจ่ายเงินในหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง โดยเฉพาะรายการก่อสร้างแบบทุกวิทยาเขตจะดำเนินการไม่แล้วเสร็จในปีงบประมาณ ทำให้ต้องกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี สาเหตุที่สำคัญได้แก่ การขาดการวางแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าทำให้การขอเงินประจำงวดล่าช้า การประกวดราคาหรือสอบราคาแล้วแต่กรณีล่าช้าตามไปด้วย สำหรับค่าครุภัณฑ์ที่เบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จในปีงบประมาณจะมีเป็นจำนวนน้อย มักจะเป็นรายการที่ผู้ขายต้องส่งข้อครหาขึ้น ๆ จากต่างประเทศซึ่งทำให้เสียเวลามากในการขนส่ง นอกจากสาเหตุดังกล่าวแล้วก็อาจจะมิได้รู้ถึงบางรายการที่ได้รับงบประมาณแล้วแต่ไม่สามารถจะจัดซื้อได้เนื่องจากราคาแพงกว่างบประมาณมาก ทำให้งบประมาณส่วนนี้ไม่สามารถที่จะเบิกจ่ายได้

4. การศึกษาจำนวนเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละวิทยาเขตรายจ่ายจริงในแต่ละงวดในปีงบประมาณ 2525 - 2527 พบว่า งบดำเนินการรวมทุกวิทยาเขต รายจ่ายจริงในงวดที่ 1, 2, 3 อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 31.12, 33.68, 35.20 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน รายจ่ายจริงในงวดที่ 2 มากที่สุด รองลงมาได้แก่วงวดที่ 3 และน้อยที่สุดได้แก่วงวดที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.67, 32.13 และ 26.20 ตามลำดับ

การที่รายจ่ายจริงของงบดำเนินการ งวดที่ 1, 2, 3 อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 31.12, 33.68, 35.20 ตามลำดับ นั้น นับเป็นอัตราที่ใกล้เคียงกับอัตราที่สำนักงานประมาณอนุมัติเงินประจำงวดในส่วนของงบดำเนินการให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ใช้จ่าย ซึ่งโดยปกติจะอนุมัติให้เท่ากับที่มีความจำเป็น (บดี จุลฉานนท์ 2522 : 32) คือ ประมาณงวดละ 33.33 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นว่าการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับรายจ่ายจริงของงบลงทุนซึ่งใช้จ่ายเงินในงวดที่ 1 กอนขางน้อย และงวดที่ 2, 3 กอนขางมาก นั้น อาจจะเนื่องมาจากในงวดที่ 1 หน่วยงานต่าง ๆ ใชเวลาสวนใหญ่ในการดำเนินการขออนุมัติเงินประจำงวดว่าจะได้รับอนุมัติเงินประจำงวดจากสำนักงานประมาณก็เกือบจะสิ้นงวด จึงทำให้การเบิกจ่ายในงวดที่ 1 นอย กรัณนี้แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานต่าง ๆ ขาดการวางแผนการปฏิบัติงานไวล่วงหนา กอนเริ่มปีงบประมาณ ซึ่งตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ ส่วนราชการต่าง ๆ สามารถขอเงินประจำงวดใดก่อนวันเริ่มตนงวดนั้น ๆ ได้ทุกวัน (ข้อ 7 แห่งระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2525)

5. การเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขตตั้งไว้กับจำนวนรายจ่ายจริงในปีงบประมาณ 2525 - 2527 พบว่า จำนวนรายจ่ายจริงทุกวิทยาเขตสูงกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ร้อยละ 5.11 คิดเป็นเงินเท่ากับ 8,072,567.69 บาท เมื่อแยกเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตสงขลา พิษณุโลก มหาสารคาม ประสานมิตร บางแสน จำนวนรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ คิดเป็นร้อยละ 30.89, 13.45, 5.45, 2.12 ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขตพลศึกษา บางเขน ปทุมวัน จำนวนรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้คิดเป็นร้อยละ 23.99, 6.25, 1.09 ตามลำดับ

การที่วิทยาเขตสงขลา พิษณุโลก มหาสารคาม ประสานมิตร บางแสน จำนวนรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ อาจจะเนื่องมาจากในปีงบประมาณ 2525, 2526 ระบบบัญชีที่ใช้บันทึกเงินรายได้ยังคงปฏิบัติเหมือนเดิม กล่าวคือ เวลารับ และจ่ายเงินรายได้แต่ละประเภท จะลงรายการรับและจ่ายในบัญชีเงินรายได้ประเภทนั้น ๆ โดยตรง บัญชีแต่ละบัญชีจะแสดงให้เห็นยอดเงินคงเหลือทันทีหลังจากบันทึกรายการแล้ว จากกรณีนี้จึงทำให้เวลาใช้จ่ายเงินจริงดำเนินงานเฉพาะยอดคงเหลือในบัญชี ไม่ได้คำนึงถึงยอดงบประมาณคงเหลือ และประกอบกับระบบบัญชีเดิมไม่ได้

บังคับให้บันทึกรายการเกี่ยวกับงบประมาณเงินรายได้ไว้ในบัญชีด้วย จึงเป็นสาเหตุสำคัญทำให้หน่วยงานต่าง ๆ มีรายจ่ายจริงสูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2527 เป็นต้นมา ได้มีการนำระบบบัญชีเกี่ยวกับเงินรายได้ที่ปรับปรุงใหม่มาใช้ ซึ่งระบบบัญชีใหม่ที่มีการบังคับให้บันทึกรายการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับยอดงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้อย่างถูกต้อง ทำให้ยอดเงินคงเหลือได้ทุกขณะและการใช้จ่ายเงินจะต้องใช้ตามยอดงบประมาณที่มีอยู่ ผลจากการนำระบบบัญชีใหม่มาใช้ ในปีงบประมาณ 2527 จึงพบว่า ทุกวิทยาเขตรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้

6. การเปรียบเทียบจำนวนรายได้จริงกับประมาณการรายได้ที่มหาวิทยาลัยรับกรณิทธิวิธีที่ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 พบว่า จำนวนรายได้จริงรวมทุกวิทยาเขตสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 20.03 คิดเป็นเงินเท่ากับ 31,968,235.50 บาท เมื่อแยกเป็นรายวิทยาเขต พบว่ามีเพียงวิทยาเขตพลศึกษาเท่านั้นที่จำนวนเงินรายได้จริงต่ำกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ส่วนวิทยาเขตอื่น ๆ อีก 7 วิทยาเขต จำนวนรายได้จริงสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ วิทยาเขตที่มีอัตราสูงสุดได้แก่วิทยาเขตสงขลา รองลงมาได้แก่วิทยาเขตบางเขน และต่ำสุดได้แก่วิทยาเขตปทุมวัน คิดเป็นร้อยละ 31.27, 31.10, 10.46 ตามลำดับ

เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยเงินประเภทต่าง ๆ ที่เป็นรายได้หลักได้แก่ เงินค่าหน่วยกิตภาคปกติ เงินค่าบำรุงมหาวิทยาลัย เงินการศึกษานุเคราะห์ภายนอก เงินค่าสมัครสอบ เงินค่าบำรุงหอพัก ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร โดยปกติการประมาณการรายได้ประเภทต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อจัดทำงบประมาณเงินรายได้ประจำปี จะประมาณการยอดโดยยึดรายได้จริงของปีที่ผ่านมาประกอบกับการคาดคะเนความเป็นไปได้ของรายได้ที่จะได้รับเป็นหลัก และมักจะประมาณยอดต่ำไว้ก่อน ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้ยอดงบประมาณรายจ่ายสูงจนเกินไป เพราะถ้ารายได้จริงต่ำกว่าประมาณการก็จะมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับยอดงบประมาณรายจ่ายในภายหลัง จากกรณีดังกล่าวข้างต้นนับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้รายได้จริงสูงกว่าประมาณการรายได้ที่ตั้งไว้

สำหรับกรณีวิทยาเขตพลศึกษาที่มียอดรายได้จริงต่ำกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ใน อาจเนื่องมาจากการประมาณการขาดข้อมูลที่พอเพียงทำให้ยอดที่ประมาณการสูงเกินกว่ารายได้ที่แท้จริง

7. การศึกษาทัศนะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

การที่ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันของการจัดทำงบประมาณแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสภาพปัจจุบันของการจัดทำงบประมาณยังมีปัญหาในหลายเรื่อง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการกรอกแบบฟอร์มคำขอตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณระหว่างวิชาเขตยังมีความเหลื่อมล้ำ และเป็นไปในลักษณะเมื่อใครทวงสาวไล่สาวเอาและยึดฐานงบประมาณเดิมเป็นหลักมากกว่าการพิจารณาใหม่ทั้งหมด ลักษณะงบประมาณของมหาวิทยาลัยเป็นเพียงการรวบรวมคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้น การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหารเห็นว่ายังมีปัญหามาก (คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.34)

สำหรับกรณีผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปไม่มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดทำงบประมาณแตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ก็เป็นเพียงสมัยเดียว ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ก็เพียงครั้งสมัย ยังขาดประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำงบประมาณอย่างดีพอ จะเห็นได้ชัดเจนจากการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปีของแต่ละปี ผู้บริหารกลุ่มนี้ส่วนใหญ่แล้วจะยังไม่เข้าใจในวิธีการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณที่มีเหตุผล มีข้อมูลสนับสนุนอย่างสมเหตุสมผล ทั้งนี้เนื่องจากขาดความสนใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ประกอบกับเป็นผู้บริหารใหม่ทีละก้าวขึ้นมาจากการเป็นนักวิชาการในแขนงวิชาต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่เคยเรียนเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณมาก่อน จากกรณีดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี มีทัศนะแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำงบประมาณ จากการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดผู้บริหารได้
แสดงทัศนะถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ยังคงมีอยู่และขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาไว้ดังนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
1. ช่วงเวลาในการจัดทำงบประมาณมีน้อย ทำให้การจัดทำงบประมาณเป็นไปอย่างรีบร้อน	1. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบระดับวิทยาเขตควรวางแผนการจัดทำงบประมาณประจำปีไว้ตั้งแต่เนิ่น ๆ และควรกำหนดเวลาจัดทำงบประมาณให้มากกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้
2. เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ด้านการจัดทำงบประมาณของวิทยาเขตมีน้อยไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน	2. ควรจัดสรรอัตราจ้างเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ด้านงบประมาณให้กับวิทยาเขตต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
3. ตำแหน่งผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาในวิทยาเขตต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้งานด้านการวางแผนและพัฒนาเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง	3. ตำแหน่งผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาในการจะเปลี่ยนแปลงบ่อยนักทั้งนี้เพื่อการทำงานจะได้ออกเนื่อง
4. คำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ได้คำนึงถึงแผนพัฒนาฯ และนโยบายของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก	4. ควรจะมีการอบรมชี้แจงให้หน่วยงานต่าง ๆ ยึดแผนพัฒนาฯ และนโยบายของมหาวิทยาลัยเป็นหลักในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ
5. เจ้าหน้าที่งบประมาณของวิทยาเขตไม่มีความรู้ความสามารถที่จะอธิบายเหตุผล การกรอกแบบฟอร์ม และให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ ทำให้ต้องมีการแก้ไขบ่อยครั้ง เสียเวลา ลาช้า	5.1. ควรจะจัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านงบประมาณมาทำงาน 5.2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างเข้มข้นสำหรับเจ้าหน้าที่งบประมาณให้มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำต่าง ๆ ได้

ปัญหา

6. ผู้บริหารและผู้จัดทำงบประมาณส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ
7. หน่วยงานต่าง ๆ ที่ขอตั้งงบประมาณไม่มีโอกาสชี้แจงก่อนที่จะถูกเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณส่วนกลางตัดงบประมาณ
8. ราคาสินค้าไม่แน่นอน ทำให้การวางแผนงานล่วงหน้าเกี่ยวกับงบประมาณมีปัญหา
9. ขาดการวางแผนระยะยาวที่ชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
10. การจัดทำงบประมาณไม่ชัดเจน ทำให้มีปัญหาในการบริหารงบประมาณ

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

- 5.3. ฝ่ายวางแผนและพัฒนาของวิทยาเขตควรจะมีบทบาทและเอาใจใส่เรื่องนี้ให้มาก
- 6.1. ควรจัดหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ดำเนินการจัดทำงบประมาณแผนดินประจำวิทยาเขต อ่างทอง 1 คน
- 6.2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ที่รับผิดชอบด้านงบประมาณ และผู้บริหารทุกระดับให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำงบประมาณ โดยเฉพาะวิธีการกรอกแบบฟอร์มคำขอตั้งงบประมาณ และการเขียนเหตุผลประกอบคำขอตั้งงบประมาณ
7. ก่อนที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณส่วนกลางจะตัดงบประมาณของหน่วยงานใด ๆ ควรจะให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลก่อน
8. การจัดทำงบประมาณควรทำให้ใกล้เคียงกับงบประมาณที่จะใช้จ่ายจริงให้มากกว่านี้
9. ควรจะมีการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยระยะยาวที่ชัดเจน แล้วแปลงแผนนี้มาเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีเพื่อของงบประมาณ
10. การจัดทำงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณควรแยกงานให้ชัดเจนเพื่อสะดวกแก่การบริหารงบประมาณ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
11. หน่วยงานต่าง ๆ มักจะของบประมาณไว้เผื่อฉุกเฉิน	11. ภาระของงบประมาณให้สอดคล้องกับตัวเลขที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาและคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่จะได้รับด้วย
12. ขาดการประสานงานในหน่วยงานย่อยระดับวิทยาเขต และระหว่างวิทยาเขตกับส่วนกลาง	12.1. แต่ละหน่วยงานย่อยในวิทยาเขตควรมีผู้ประสานงานร่วมกันทำงานด้านงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ 12.2. แต่ละวิทยาเขตควรมีผู้ประสานงานระหว่างวิทยาเขตกับส่วนกลาง
13. การจัดสรรงบประมาณยึดตามเดิมเป็นหลักแล้วเพิ่มเปอร์เซ็นต์ขึ้น	13. การจัดสรรงบประมาณควรจะมีการพิจารณาโดยยึดฐานศูนย์หรือพิจารณาใหม่ทั้งหมด
14. ขาดข้อมูลและเหตุผลสนับสนุนที่พอในคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ	14. ควรจะมีระบบคลังข้อมูลในด้านต่าง ๆ ไว้ให้พร้อม เพื่อประกอบคำขอตั้งงบประมาณ
15. ระบบงบประมาณปัจจุบันเป็นแบบแผนงาน แต่ผู้จัดทำงบประมาณ เจ้าหน้าที่และผู้บริหาร ถูกแยกจากการจัดทำงบประมาณแบบเดิม ทำให้มีความสับสนและยุ่งยากมากพอสมควร	15. ควรจะจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบงบประมาณแบบแผนงานแก่เจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านงบประมาณและผู้บริหาร
16. หน่วยงานระดับต้นไม่เห็นความสำคัญของการของบประมาณ และไม่ทราบวางประมาณที่ขอตั้งไปถูกต้องอย่างไร	16. หน่วยงานที่ทำหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณและตัวหน่วยงานงบประมาณควรจะให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบถึงเหตุผลและจำนวนเงินที่ถูกต้อง
17. แบบฟอร์มสำหรับกรอกคำขอตั้งงบประมาณเข้าใจยาก ไม่มีตัวอย่างการกรอกที่ถูกต้องให้ดูประกอบ	17. แบบฟอร์มที่กรอกคำขอตั้งงบประมาณควรทำให้เข้าใจง่าย มีคำชี้แจงที่ชัดเจนและตัวอย่างการกรอกให้ดูด้วย

ปัญหา	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
18. ผู้ทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ พึงยึดข้อตั้งไปยังสำนักงานประมาณและยึดที่ผ่านสภาฯแล้วมิใช่ผู้บริหาร	18. ก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับยอดงบประมาณที่ต้องหรืองบประมาณที่ได้รับหลังจากผ่านสภาฯแล้ว เพื่อจัดสรรให้หน่วยงานต่าง ๆ ควรให้ผู้บริหารได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย
19. มหาวิทยาลัยฯ ควรพิจารณาการขอเงินอุดหนุนในการของบประมาณ	19. ควรจะต้องปรับพัฒนาในการเขียนเหตุผลและยุทธศาสตร์ในการเงินเท่าของบประมาณ ต้องปรับทั้งกระบวนการและบุคคล

8. การศึกษาทัศนะโดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดิน พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

การที่ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจากการบริหารงบประมาณแผ่นดินยังมีปัญหาในหลาย ๆ เรื่อง เช่น ปัญหาที่หน่วยงานต่าง ๆ มิได้จัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับไวล่วงหน้าก่อนขอเงินประจำงวด ปัญหาเกี่ยวกับการขอเงินประจำงวดล่าช้าอันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่รับผิดชอบไม่รับผิดชอบ ปัญหาการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผน ปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกันในแนวปฏิบัติระหว่างเจ้าหน้าที่การเงินกับบุคลากรขอรับบริการ ปัญหาเจ้าหน้าที่การเงินขาดความยืดหยุ่น และปัญหาความไม่เพียงพอของบุคลากรทางการเงินในหลาย ๆ หน่วยงานโดยเฉพาะในวิชาเขตส่วนภูมิภาค เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหารเห็นว่ายังเป็นปัญหามาก (คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.34)

สำหรับกรณีที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ก็เพราะว่าผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งรองคณบดี และรองผู้อำนวยการ แม้จะดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 3 ปี

หรือตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป ในเมื่อไม่ได้ทำหน้าที่บริหารงบประมาณโดยตรงแล้ว ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงบประมาณก็น่าจะแตกต่างกันมากแน่ๆ และประกอบกับพื้นฐานทางการศึกษาของผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ก็อาจจะทั้งหมดไม่เคยเรียนวิชาการด้านงบประมาณมาก่อน ก็ยิ่งทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน เมื่อความเห็นของผู้บริหารส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษารุ่นนี้ไม่แตกต่างกัน ก็จะส่งผลทำให้ความคิดเห็นหรือทัศนะโดยส่วนรวมทั้งสิ้นไม่แตกต่างกันไปเลย

เกี่ยวกับเรื่องการบริหารงบประมาณที่จากการวิเคราะห์เอกสารสอบถามปลายเปิดผู้บริหารได้แสดงทัศนะถึงปัญหาของการบริหารงบประมาณและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาไว้อย่างนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
1. ความล่าช้าและขาดการติดตามผลในการขอเงินประจำงวด	1.1. จะต้องปรับทัศนคติทั้งคนและรูปแบบในการทำงาน 1.2. เร่งรัดการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขอเงินประจำงวดในทุก ๆ จุด 1.3. ควรจะกำหนดปฏิทินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการขอเงินประจำงวดไว้แล้ว เร่งรัดให้หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติตาม
2. ผู้ขอตั้งงบประมาณไม่รับส่งรายละเอียดและแบบรูปรายการเพื่อขอเงินประจำงวด ทำให้ล่าช้าหรือถูกตัดงบประมาณในที่สุด	2. หน่วยงานรับผิดชอบควรเร่งรัดให้ผู้ขอตั้งงบประมาณให้รีบดำเนินการ
3. การดำเนินงานเป็นระยะเวลาดำเนินการที่เคร่งครัดทำให้การบริหารงบประมาณไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา	3. ปรับปรุงวิธีการบริหารงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับการสนับสนุนการพัฒนางานในสถาบันอุดมศึกษา

ปัญหา

4. ขาดบุคลากรทางการเงินทำให้เกิดปัญหาการบริหารงบประมาณ
5. หน่วยงานระดับคณะในส่วนภูมิภาคไม่มีอำนาจในการอนุมัติสั่งการเกี่ยวกับเงินงบประมาณ
6. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณทุกระดับยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ
7. การแยกงานออกเป็นย่อย ๆ มากเกินไป ทำให้ไม่สามารถทราบยอดงบประมาณที่แท้จริงของแต่ละงานได้ ถ้างานนั้นเกี่ยวพันกันอย่างไรก็ลึบจึงไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ ทำให้เกิดภาพลวงตาขึ้นได้ว่างานหนึ่ง ๆ ใช้งบประมาณมาก ทั้ง ๆ ที่แท้จริงงานนี้ให้บริการงานอื่น ๆ ด้วย ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงบประมาณ
8. ระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินยังคลุมเครือไม่กระจ่างชัด
9. การจัดซื้อโดยผ่านหน่วยงานพัสดุกลางทำให้เกิดความล่าช้า ราคาแพงกว่าภาควิชาจัดซื้อ

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

4. มหาวิทยาลัยควรจัดสรรอัตราบุคลากรทางการเงินไปให้หน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะวิทยาเขตภูมิภาคให้ได้สัดส่วนกับปริมาณงาน
5. ควรให้รองคณบดีแต่ละคณะหรือรองผู้อำนวยการสำนัก มีอำนาจอนุมัติการใช้จ่ายเงินงบประมาณได้
6. ควรจัดฝึกอบรมบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณทุกระดับอยู่เสมออย่างน้อยปีละครั้ง
7. ไม่ควรจะแยกงานให้ย่อยจนเกินไป เช่น งานวิทยาศาสตร์ธรรมชาติไม่ควรจะแยกย่อยอีก
8. ควรมีการสัมมนาเกี่ยวกับระเบียบการเงิน เพื่อจะได้เข้าใจแนวปฏิบัติที่ตรงกัน
9. การจัดซื้อบางอย่างควรจะให้คณะหรือภาควิชาเป็นผู้จัดซื้อ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
10. ปัญหาเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานบริหารงบประมาณขาดการประสานงานที่ดี	10. แต่ละหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงบประมาณควรปรับปรุงระบบการทำงานให้สามารถบริการได้ดียิ่งขึ้น
11. ผู้บริหารส่วนใหญ่ในทุกระดับขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ	11. ควรจัดให้มีการอบรมแบบแผนแก่ผู้บริหารทุกระดับ
12. ขาดการติดตามผลและการประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	12. ควรตั้งกรรมการติดตามผลและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
13. การควบคุมทางการเงินในระบบวินัยมากกว่าการจูงใจให้เกิดวินัยโดยตรง	13. การควบคุมทางการเงินใช้วิธีสร้างวินัยโดยตนเองให้ผู้เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาเป็นลำดับนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน

1. มหาวิทยาลัยควรจะได้มีการกำหนดปฏิทินในการจัดทำงบประมาณในแต่ละรอบปีไว้เพื่อให้ทุกฝ่ายยึดถือปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการประสานงาน
2. ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี มหาวิทยาลัยควรจะต้องแต่งตั้งตัวแทนจากวิทยาเขตต่าง ๆ รวบรวมเป็นกรรมการในการพิจารณาด้วย
3. แผนการหรือโครงการที่ปฏิบัติในรอบปีทั้งนี้ ๆ ควรจะยึดถือแผนหลักไว้เป็นสำคัญ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
4. โครงการพิเศษหรือโครงการที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณควรจะต้องถึงถึงแผนหลักที่กำหนดไว้ก่อนด้วย

5. มหาวิทยาลัยควรจะมีนโยบายในการบริหารงานตามแผนงานต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน
หนึ่งก็เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นแนวปฏิบัติและทิศทางในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องแนวนโยบาย
ในการจัดทำงานประมาณประจำปี

6. ควรมีการกำหนดลำดับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ในแต่ละรอบปี เพื่อที่จะทำให้
การจัดสรรงบประมาณก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. มหาวิทยาลัยควรมีโครงการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมถึงปฏิบัติการเกี่ยวกับ
การจัดทำงานประมาณและการบริหารงบประมาณ สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของหน่วยงานต่าง ๆ
อย่างต่อเนื่อง

8. มหาวิทยาลัยควรมีโครงการฝึกอบรมระยะสั้นโดยมุ่งที่จะส่งเสริมความรู้สำหรับ
ผู้บริหารที่ขาดประสบการณ์ในการจัดทำงานประมาณและการบริหารงบประมาณ และมีความสนใจ

9. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีโครงการสัมมนาร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ
ของหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดทำงานประมาณและหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงบประมาณ หนึ่งก็เพื่อทำให้
การประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งสองเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าใจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน
ในส่วนที่จะต้องทำร่วมกันและเกี่ยวข้องกัน

10. ในแต่ละวิทยาเขตควรมีคณะกรรมการอันประกอบด้วยตัวแทนของหน่วยงานต่าง ๆ
ร่วมกันทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนและพัฒนา หนึ่งก็เพื่อทำให้งานตามนี้ของแต่ละวิทยาเขต
ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และในที่สุดซึ่งกันเองมาจากการเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหาร

11. เพื่อความสะดวกแก่การปฏิบัติงานและมีความเข้าใจตรงกันในแนวปฏิบัติ หน่วยงาน
ที่ทำหน้าที่บริหารงบประมาณของแต่ละวิทยาเขตควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหาร
งบประมาณในเรื่องต่าง ๆ แยกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

12. เพื่อความสะดวกในการจัดทำงานประมาณ และสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้เพื่อ
การตัดสินใจของผู้บริหารได้รวดเร็วยิ่งขึ้น วิทยาเขตต่าง ๆ ควรจะมีคลังข้อมูลในด้านต่าง ๆ
ไว้ให้พร้อมและทันสมัยอยู่เสมอ

13. มหาวิทยาลัยควรจัดสรรอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการให้กับหน่วยงานที่
ทำหน้าที่จัดทำงานประมาณและหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงบประมาณของวิทยาเขตต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
ให้สอดคล้องกับปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรได้มีการศึกษาสภาพการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้มหาวิทยาลัย
2. ควรได้มีการศึกษาวิเคราะห์ความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ในแต่ละหน่วยงาน โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลงานที่เกิดขึ้นกับจำนวนงบประมาณที่ได้รับ
3. ควรศึกษาโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการได้รับงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมาย
4. ควรได้มีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับมหาวิทยาลัยอื่น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงกระบวนการจัดการจัดสรรงบประมาณ และประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จิตติมา ปรีดีติลล การบริหารการเงินโรงเรียน (เล่ม 1) หลักการและแนวปฏิบัติ โรงพิมพ์วิทยากร ✓

2523, 275 หน้า

เกตุร ลิมทอง "หลักเกณฑ์การแบ่งสรรงบประมาณให้ส่วนราชการ" ใน สำนักงานประมาณ 20 ปี

หน้า 22-24 บพิธการพิมพ์ 2522

เกษม สุวรรณกุล เอกสารการสัมมนากระบวนการบริหารมหาวิทยาลัย 2518, 175 หน้า

อค์สำเนา

ไกรยุทธ อิศรชาติกันต์ กระบวนการงบประมาณฐานศูนย์ เครื่องมือการจัดการในภาคเอกชนและ

ในภาครัฐบาล สำนักพิมพ์บรรณกิจ 2527, 154 หน้า

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. สรุปคำบรรยายในการอภิปรายเรื่อง "เราควรจัดสรรงบประมาณ

ปี 2514 กันอย่างไร" ณ ห้องประชุมแผนกสถิติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 28

กันยายน 2513 เวลา 13.30 - 18.30 น. 43 หน้า อค์สำเนา

งบประมาณ, สำนัก คู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบแผนงานปีงบประมาณ 2526

วิศตอการพิมพ์ 2525, 107 หน้า

_____ งบประมาณโดยสังเขป ประจำปี 2525 โพรเฟสชั่นแนล พับลิชชิ่ง 2524,

100 หน้า

_____ งบประมาณโดยสังเขป ประจำปี 2526 โพรเฟสชั่นแนล พับลิชชิ่ง 2525,

109 หน้า

_____ งบประมาณโดยสังเขป ประจำปี 2527 โพรเฟสชั่นแนล พับลิชชิ่ง 2527,

110 หน้า

_____ งบประมาณโดยสังเขป ประจำปี 2529 บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด

2528, 101 หน้า

เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร "คำตอบและข้อคิดเห็นจากรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา"

เสียง มวล 1 : 23 - 25 มิถุนายน - กันยายน 2526

ชาญ อังสุโชติ, พลโท "งบประมาณคือ หัวใจของกระบวนการทางการเมือง" ใน

สำนักงานประมาณ 20 ปี หน้า 26-28 บพิธการพิมพ์ 2522

ชาติรี เมืองนาโพธิ์ "ปัญหาของมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต : กรณีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ"

ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง การบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต หน้า 200-203

ทบวงมหาวิทยาลัย 2526

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

2523, 206 หน้า

ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์ "อิทธิพลตึกคอะไรอยู่" เสียง มวล 1 : 3 - 5 มิถุนายน - กันยายน

2526

ทองอินทร์ วงศ์โสธร วิจิตร สิ้นสรี และ ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ "การบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต" ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง การบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต

หน้า 7-67 ทบวงมหาวิทยาลัย 2526

ธงชัย ลำดับวงศ์ "วิธีการงบประมาณแผ่นดินของไทย" ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง "วิเคราะห์ผลกระทบของงบประมาณแผ่นดิน 2527" หน้า 3-1 - 3-23

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ขั้วเวลาการพิมพ์ 2526

"แนวทางการวิเคราะห์งบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ" ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง "วิเคราะห์ผลกระทบของงบประมาณแผ่นดิน 2527"

หน้า 3-24 - 3-45 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ขั้วเวลาการพิมพ์ 2526

นาค นามสูงเนิน, พลตรี การงบประมาณของกระทรวงกลาโหมกับความมั่นคงของชาติ

เอกสารการวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2519, 76 หน้า อัดสำเนา

นิคม ตั้งกะทิภาพ สถิติเบื้องต้นทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 แผนกเอกสารการพิมพ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2523, 295 หน้า

บดี จุฑามานนท์ "เงินประจำงวด : เครื่องมือการบริหารงบประมาณ" ใน สำนักงบประมาณ 20 ปี หน้า 29-36 นพิตการพิมพ์ 2522

"แนวทางการพัฒนาระบบงบประมาณของประเทศ" ใน สำนักงบประมาณ 25 ปี

หน้า 1-3 หางหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์พาณิชย์ 2527

"บทนำ : งบประมาณแผ่นดิน" วารสารเศรษฐกิจและสังคม 5 : 1 - 4 กันยายน -

ตุลาคม 2522

- บุญชนะ อัคราทร หลักวิชาการคลัง โรงพิมพ์นิยมวิทยา 2504, 225 หน้า
- ประหยัด กองตาล ประมวลกฎหมายและระเบียบงานคลัง (เล่ม 1 ฉบับแก้ไขใหม่ 2526)
อักษรสารการพิมพ์ 2526, 336 หน้า
- ปวย อึ้งภากรณ์ "งบประมาณและเจ้าหน้าที่งบประมาณ" ใน สำนักงานงบประมาณ 20 ปี ✓
หน้า 13-17 บริษัทการพิมพ์ 2522
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493
- "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517" ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 91 ตอนที่
112 ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2517
- "พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2511" ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 95 ตอนที่
10 ลงวันที่ 30 มกราคม 2511
- "พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502" ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 76 ตอนที่ 98
ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2502
- ไพศาล ชัยมงคล งบประมาณแผ่นดิน : ทฤษฎีและปฏิบัติ ไทวันวัฒนาพานิช 2517, 381 หน้า ✓
- มหาวิทยาลัย, ทบวง รายงานการสัมมนาเรื่องการบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต 2526,
377 หน้า อัดสำเนา
- แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) โรงพิมพ์
ชวนพิมพ์ 2525, 317 หน้า
- "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 95
ตอนที่ 146 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2521
- สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พวักการพิมพ์ 2524,
287 หน้า
- วรินทร์า วัยรสิงห์ การบริหารธุรการและการเงินโรงเรียนสาธิต ระดับประถมศึกษาใน
สังกัดกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 189 หน้า
อัดสำเนา
- ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย, กองการเจ้าหน้าที่ เงิน 2527, 99 หน้า อัดสำเนา

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ 2527
2527, 1 หน้า อัดสำเนา

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย, ฝ่ายวางแผนและพัฒนา รายงานการประเมินศักยภาพและสัมฤทธิ์
ผลของการดำเนินงานตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ระยะที่ 4 (2520 - 2524)
2522, 65 หน้า อัดสำเนา

สุกัศดิ์ แก้วขาว การวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณเพื่อการขจัดอุปสรรคตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519) ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร 2519, 115 หน้า อัดสำเนา

๙ สมบัติ เสด่นอย ปัญหาการบริหารงานในกองอำนวยการวิทยาเขตที่สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร 2527, 96 หน้า
อัดสำเนา

สะอาด ชุมทรัพย์ "งบประมาณฐานศูนย์" กรมบัญชีกลาง 1 : 9 - 17 กุมภาพันธ์ 2522

สัญญา สุรพันธ์ งานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 93 หน้า อัดสำเนา

สุชาติ เมืองแก้ว การวิเคราะห์การใช้งบประมาณทางการศึกษาของประเทศไทย ระหว่างปี
งบประมาณ 2512 - 2517 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ
ประสานมิตร 2518, 97 หน้า อัดสำเนา

สุธี สิงห์เสนห์ "ค่าปรำตรัยของผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ" ใน สำนักงานงบประมาณ 20 ปี
หน้า 2-11 บทวิจารณ์พิมพ์ 2522

เสนห์ นาคสุสุข "ปัญหาการเตรียมงบประมาณของ"ไทย" ใน สำนักงานงบประมาณ 20 ปี
หน้า 38-47 บทวิจารณ์พิมพ์ 2522

เสนาะ อุนากุล "แผนพัฒนาประเทศกับระบอบงบประมาณ" ใน สำนักงานงบประมาณ 25 ปี
หน้า 47-52 หางหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์พาณิชย์ 2527

อนันต์ ศรีโสภ หลักการวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2521, 430 หน้า

อิสสระ นิตินันท์ประภาส "แนวความคิดและองค์ประกอบของระบอบงบประมาณแบบแผนงาน" ใน
สำนักงานงบประมาณ 25 ปี หน้า 19-29 หางหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์พาณิชย์ 2527

ชุดที่ ๑๒๖ สารานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์ (การบริหารรัฐกิจ) พิมพ์ครั้งที่ ๒๕๒๖,
๓๖๘ หน้า

Best, John W. Research in Education. 8th. ed., Englewood Cliffs, N. J.,
Prentice - Hall, 1964. 320 p.

Burkhead, Jesse. Government Budgeting. New York, John Wiley & Sons, Inc.,
1966. 468 p.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd. ed., New York,
Harper and Row, 1970. 752 p.

Edwards, Allen L. Statistic Analysis. 2nd. ed., New York, Rinehart and
Company, Inc., 1958. 234 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
New York, McGraw - Hill, 1971. 492 p.

Krejcie, Robert V. and Daryle M. Morgan. "Determining Sample Size for
Research Activities" Educational and Psychological Measurement
30 : 608 - 610 p. Autumn 1970.

Schick, Allen. Budget Innovation in the States. Washington, D.C.,
Brookings Institution, 1970. 358 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อคณะกรรมการและผู้บริหารกลุ่มวิสาหกิจ ซึ่งให้ความอนุเคราะห์
ในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

รายชื่อคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งให้ความอนุเคราะห์
ในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้รวบรวมข้อมูล

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/ที่ทำงาน
1.	ผศ. ไพรัตน์ นวลแสง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2.	ผศ. ทวีบูรณ์ หอมเย็น	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3.	รศ.ดร. เสนาะ บุญมี	รองศาสตราจารย์ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
4.	รศ.ดร. บุญชม ศรีสะอาด	รองศาสตราจารย์ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
5.	ดร.สุเทพ ทองประสิทธิ์	อาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเงินงบประมาณแผ่นดิน
ปีงบประมาณ.....

วิทยาเขต	จำนวนเงินงบประมาณ ที่กำหนดไว้ในแผนฯ	เงินงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	เงินงบประมาณที่จ่ายจริง		
			งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3
วิทยาเขตประสานมิตร งบดำเนินการ งบลงทุน					
วิทยาเขตปทุมวัน งบดำเนินการ งบลงทุน					
วิทยาเขตพลศึกษา งบดำเนินการ งบลงทุน					
วิทยาเขตบางเขน งบดำเนินการ งบลงทุน					
วิทยาเขตพิษณุโลก งบดำเนินการ งบลงทุน					
วิทยาเขตมหาสารคาม งบดำเนินการ งบลงทุน					
วิทยาเขตบางแสน งบดำเนินการ งบลงทุน					
วิทยาเขตสงขลา					

แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเงินรายได้

ปีงบประมาณ.....

วิทยาเขต	จำนวนงบประมาณ เงินรายได้ที่ตั้งไว้	จำนวนรายจ่าย จริง	ประมาณการรายได้ ที่ตั้งไว้	รายได้จริง
ประสานมิตร				
ปทุมวัน				
พลศึกษา				
บางเขน				
พินิจโลก				
มหาสารคาม				
บางแสน				
สงขลา				
รวม				

แบบสอบถาม

ทักษะ โดยทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการ
จัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทักษะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
ของการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และการบริหารงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงทักษะเพิ่มเติม
เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดินของ

ตอนที่ 1

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งทางบริหารของท่าน

☐ อธิการบดี	☐ รองอธิการบดี
☐ คณบดี	☐ รองคณบดี
☐ ผู้อำนวยการสถาบัน	☐ รองผู้อำนวยการสถาบัน
☐ ผู้อำนวยการสำนัก	☐ รองผู้อำนวยการสำนัก

2. ประสบการณ์ในการบริหารงาน (จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งและหรือ เคยดำรง

- ☐ ประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี
- ☐ ประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ตอนที่ 2 นี้ จะมีข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน การบริหารงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นตอน ๆ ไป ให้ท่านพิจารณาว่า ข้อความต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ท่านมีความคิดเห็นหรือทัศนะอย่างไร โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงตามความคิดเห็นหรือทัศนะของท่าน

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
<u>การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน</u> - มหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายการบริหารงานไว้อย่างชัดเจนให้หน่วยงานต่าง ๆ ยึดเป็นหลักในการจัดทำคำขอตังงบประมาณ - ช่วงระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสม - การขาดเหตุผลสนับสนุนที่พอในคำขอตังงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ได้รับงบประมาณต่ำกว่าแผนฯ - คำขอตังงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ยึดแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 เป็นหลัก - คำขอตังงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ได้คำนึงถึงนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย					

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. การจัดทำงานประเภทของมหาวิทยาลัยได้ก่อให้เกิดความ ต่อเนื่องของโครงการหรือแผนงานเดิม 7. คำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วมีได้ คำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานหรือราคามาตรฐานของสำนักงานประมาณ 8. โครงการต่าง ๆ ที่ของงบประมาณได้มีการพิจารณาถึงขีดความ สามารถของหน่วยงานที่จะดำเนินการ 9. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่ของประมาณระบุวัตถุประสงค์ที่ ไม่ชัดเจน 10. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่ของประมาณระบุเป้าหมายที่ ไม่ชัดเจน 11. การขอตั้งงบประมาณเผื่อไว้สูง ๆ มักจะได้ออกงบประมาณ ใกล้เคียงกับยอดที่ต้องการในที่สุด 12. หน่วยงานต่าง ๆ ขาดการวางแผนงบประมาณอย่าง ต่อเนื่อง 13. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยขอตั้งงบประมาณ มิได้มีการพิจารณาคัดเลือกรางานหรือโครงการใดควร จะดำเนินการก่อนหรือหลังตามความสำคัญและความ จำเป็น					

(ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
14. งานหรือโครงการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการ เป็นส่วนใหญ่ในขณะนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ แล้ว มีความสำคัญและความจำเป็นอยู่ในระดับเท่าเทียมกัน 15. แบบฟอร์มที่ใช้สำหรับกรอกคำขอตั้งงบประมาณเป็นปัญหาในทางปฏิบัติอยู่เสมอ 16. ลักษณะงบประมาณของมหาวิทยาลัยเป็นเพียงการรวบรวมคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันเท่านั้น 17. การจัดสรรงบประมาณระหว่างวิทยาเขตยังมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่มาก 18. การจัดสรรงบประมาณหมวดค่าสาธารณูปโภคโดยยึดรายจ่ายจริงเป็นหลักเพียงอย่างเดียวทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ละเลยการประหยัด 19. การจัดสรรงบประมาณที่เป็นอยู่ในขณะนี้เกินไปในลักษณะจืดจางราวลาไคสาวเอา 20. การจัดสรรงบประมาณระหว่างวิทยาเขตโดยยึดฐานงบประมาณเดิมเป็นหลักมากกว่าที่จะพิจารณาโดยยึดฐานศูนย์หรือพิจารณาใหม่ทั้งหมด					

1
(ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
21. คณะกรรมการจัดหางบประมาณประจำปีของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันนี้ได้นำจากผู้แทนของทุกวิทยาเขต					
22. คณะกรรมการจัดหางบประมาณประจำปีของมหาวิทยาลัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดหางบประมาณ					
23. คณะกรรมการจัดหางบประมาณประจำปีของมหาวิทยาลัยมีความรู้สามารถวิเคราะห์แผนพัฒนามหาวิทยาลัยและนโยบายของมหาวิทยาลัย					
24. ความรู้และความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่หันหน้าไปข้างหน้างบประมาณหรือสำนักงานหรือคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาของสภามีส่วนสัมพันธ์กับการอนุมัติงบประมาณ					
25. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะบันทึกลงงบประมาณเป็นไปตามงานหรือโครงการ					
26. ปัจจุบันมหาวิทยาลัยขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถช่วยการงบประมาณ					
27. การจัดให้มีโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จัดหางบประมาณของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัยให้มีความสามารถ นับว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนมากในขณะนี้					

(ค๑)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
<u>การบริหารงบประมาณแผ่นดิน</u> 1. หน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วมิได้จัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับไว้วงหน้าก่อนขอเงินประจำงวด 2. การขออนุมัติเงินประจำงวดหลายครั้งในงวดหนึ่ง ๆ ทำให้การบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่น ขาดตอนและไม่ต่อเนื่อง 3. การขออนุมัติเงินประจำงวดหลายครั้งในงวดหนึ่ง ๆ เป็นการสร้างปริมาณงานธุรการให้มากขึ้นโดยไม่จำเป็น 4. ลักษณะการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการขอเงินประจำงวดเป็นสาเหตุให้เกิดความล่าช้ามากกว่าระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ 5. การที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการสอบราคาหรือประกวดราคาก่อนจึงขอเงินประจำงวด เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การขอเงินประจำงวดล่าช้า 6. การที่ผู้ขอตั้งงบประมาณไม่รับส่งรายละเอียดและแบบรูปรายการขอเงินประจำงวดล่าช้า 7. การขาดการตรวจสอบแผนปฏิบัติงานของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่องทำให้การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผน					

(ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง
8. การมอบหมายหน้าที่เกี่ยวกับการสั่งซื้อ สิ่งจ้าง หรือ สั่งจ่ายเงินให้รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ และ อาจารย์ใหญ่ ภูมิวิธานการแทนอธิการบดีคำสั่งฉบับ ปัจจุบัน(คำสั่งที่ 499/2526) ก่อให้เกิดผลดีในการ บริหารงาน 9. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันมีจำนวนหนึ่ง เป็นผล เนื่องมาจากการที่มหาวิทยาลัยให้หน่วยงานย่อย ๆ หรือ บุคคลที่ขอตั้งงบประมาณเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างเอง แทนที่จะ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานพัสดุกลางของวิทยาเขต 10. เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหา เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอยู่เสมอ 11. ขั้นตอนเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหา เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอยู่เสมอ 12. ความล่าช้าของการเบิกจ่ายเงินที่ปรากฏในปัจจุบันนี้เป็น ผลมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ การเงินของผู้บริหาร 13. ความล่าช้าของการเบิกจ่ายเงินที่ปรากฏในปัจจุบันนี้เป็น ผลมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ การเงินของพนักงานระดับปฏิบัติการ					

(ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
14. ปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในปัจจุบันส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ					
15. ปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินที่ปรากฏในปัจจุบันส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเข้าใจไม่ตรงกันในแนวปฏิบัติระหว่างเจ้าหน้าที่การเงินกับผู้มาติดต่อขอรับบริการ					
16. การจัดทำบัญชีการเงินในปัจจุบันก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงบประมาณ					
17. รายงานการเงินประจำเดือนช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน					
18. การจัดทำงบเดือนในปัจจุบันก่อให้เกิดผลดีต่อการควบคุมทางการเงิน					
19. ระบบการตรวจสอบภายในที่ใช้ในปัจจุบันก่อให้เกิดผลดีในการบริหารการเงินโดยรวม					
20. หน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วขาดการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
21. เจ้าหน้าที่การเงินปัจจุบันสามารถชี้แจงระเบียบปฏิบัติแก่ผู้มาติดต่อและผู้บริหารได้เป็นอย่างดี					

(ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
22. ความไม่เพียงพอของบุคลากรทางการเงินในปัจจุบันเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ 23. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการสัมมนาบุคลากรทุกระดับที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					

ตอนที่ 3

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการจัดงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หากท่าน เห็นว่าสภาพปัจจุบันของการจัดงบประมาณแผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดินมีปัญหา โปรดให้ข้อเสนอแนะในการที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงด้วย

การจัดงบประมาณแผ่นดิน

ปัญหาในสภาพปัจจุบัน

ขอเสนอแนะ

การบริหารงบประมาณแผ่นดิน

ปัญหาในสภาพปัจจุบัน

บ้านพักใน มศว มหาสารคาม

25 มีนาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยกระผม นายชัยยุทธ กิริสุทธิ์ ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี สังกัดกอง
บริหารวิทยาเขตมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ขณะนี้อยู่ใน
ระหว่างศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพงบประมาณและวิธีการงบประมาณ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" ซึ่งอยู่ในการควบคุมดูแลของคณะกรรมการควบคุมการ
ทำวิทยานิพนธ์ คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพรัตน์ นวลแสง ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีบูรณ์ หอมเย็น กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ส่วนหนึ่งของการศึกษาต้องการศึกษาทัศนะโดย
ทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการจัดทำประมาณ
แผ่นดินและการบริหารงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วย เพื่อให้ได้
ข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาระบบการจัดทำประมาณและ
การบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระผมใคร่ขอความกรุณา
จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามที่แนบมาพร้อมนี้ด้วย แบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้ว
ผู้แจกจะมาขอรับคืนเอง

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยยุทธ กิริสุทธิ์)

นักวิชาการเงินและบัญชี 4

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 11

สภาพประมาณและวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทก๊อ

ของ

ชัยยุทธ สิริสุพล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พุทธทศวรรษ 2529

การศึกษาค้นคว้ามุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ระหว่างปีงบประมาณ 2525 - 2527 และศึกษาและเปรียบเทียบฐานะของผู้บริหารมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณแผ่นดินเป็นสองด้าน คือ ด้านการจัดทำ
งบประมาณแผ่นดิน และด้านการบริหารงบประมาณแผ่นดิน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 52 คน เป็นผู้บริหารที่มี
ประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 22 คน และเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการ
บริหารงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึก
ข้อมูลและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการ
คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และทดสอบด้วย t -test ผลการศึกษา พบว่า

1. การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้แก่วิทยาเขตต่าง ๆ
ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 วิทยาเขตประจวบคีรีขันธ์ได้รับจัดสรรมากที่สุด รองลงมาได้แก่
วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.55, 16.17
และ 4.92 ตามลำดับ

2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินในปีงบประมาณ
2525 - 2529 ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 ร้อยละ 23.79 คิดเป็นเงินเท่ากับ
213,021,650.- บาท

3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรใน
ปีงบประมาณ 2525 - 2527 ร้อยละ 3.07 คิดเป็นเงินเท่ากับ 20,930,934.49 บาท

4. ในปีงบประมาณ 2525 - 2529 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีรายจ่ายจริงใน
ส่วนที่เป็นงบดำเนินการในงวดที่ 1, 2, 3 อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 31.12,
33.68 และ 35.20 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุน รายจ่ายจริงในงวดที่ 2 มากที่สุด รองลงมา
ได้แก่งวดที่ 3 และน้อยที่สุดได้แก่งวดที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.67, 32.13 และ 26.20 ตาม
ลำดับ

5. รายจ่ายจริงเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่าจำนวนงบประมาณ
เงินรายได้ทั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 ร้อยละ 5.11 คิดเป็นเงินเท่ากับ
8,072,567.69 บาท เมื่อแยกเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตสงขลา ภูเก็ต

มหาสารคาม ประสาธมิตร และบางแสน จำนวนรายจ่ายจริงสูงกว่าประมาณเงินรายได้
ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 30.89, 13.45, 5.45, 4.89 และ 2.12 ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขต
พลศึกษา บางเขน และปทุมวัน จำนวนรายจ่ายจริงต่ำกว่าประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้
ร้อยละ 23.99, 6.25 และ 1.09 ตามลำดับ

6. รายได้จริงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้
ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 ร้อยละ 20.03 คิดเป็นเงินเท่ากับ 31,968,235.50 บาท
เมื่อแยกเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตพลศึกษา มีรายได้จริงต่ำกว่าประมาณการเงินรายได้
ที่ตั้งไว้ วิทยาเขตอื่น ๆ อีก 7 วิทยาเขตมีรายได้จริงสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้

7. ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำประมาณแผ่นดินอยู่ในระดับ
ปานกลาง และมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง
ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร
งานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

8. ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแผ่นดินอยู่ในระดับ
ปานกลาง และมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบ
ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 3 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการ
บริหารงานตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป

THE CONDITION OF BUDGET AND BUDGET PROCEDURE
OF SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

CHAIYUTH SIRISUTHI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1986

The purposes of this study were (1) to investigate the condition of budget during the fiscal years 1982 - 1984 and (2) to examine and compare Srinakharinwirot University administrators' attitudes toward the current condition of budget procedures in 2 aspects : the current government budget preparation and the current government budget execution.

The sample consisted of 52 university administrators, 22 administrators with less than 3 years' experience, and 30 with over 3 years' experience.

The instruments used for collecting the data were a self-constructed data record and self-constructed questionnaire on current budget procedure of Srinakharinwirot University. The collected data was analyzed by the use of percentile, mean, variance, and t-test.

The main findings were as follows :

1. In the provision of the government budget for the 8 Srinakharinwirot University campuses during the fiscal years 1982 - 1984, the campus provided with the highest percent of the total budget was Prasarnmitr, second to the highest was Bangsaen, and the lowest was Palasuksa Campus.

2. Srinakharinwirot University was provided with the government budget during the fiscal years 1982 - 1984 for a smaller amount than the budget stated in the Plan for Development of Higher Education Period 5 at 23.79 percent, or 213,021,650 baht.

3. The exact amount of the expenses of the government-provided budget during the fiscal years 1982 - 1984 was at 3.07 percent, or 20,930,954.49 baht.

4. The exact amount of the expenses of the government-provided budget for each of the 3 allotments for current expenditures during the fiscal years 1982 - 1984 was not slightly different : at 31.12%, 33.68%, and 35.20% respectively. However, the exact amounts of the expenses of the government-provided budget for each of the 3 allotments for capital expenditures were much more different ; the biggest amount was for the second allotment, second to the biggest was for the third, and the smallest was for the first allotment - 41.67%, 32.13%, and 25.20% respectively.

5. The exact amount of the expenses of the university incomes during the fiscal years 1982 - 1984 was bigger than the income budget at 5.11 percent, or 8,072,567.69 baht. The campuses which spent bigger amounts of the campus incomes than the income budget were Songkhla, Pitsanulok, Mahasarakham, Prasarnmitr, and Bangsach : at 30.89%, 13.45%, 5.45%, 4.89%, and 2.12% respectively. However, the exact amounts of the expenses of the campus incomes which were smaller than the campus budget were found in Palasuksa, Bang-khen, and Patumwan Campuses ; at 23.99%, 6.25%, and 1.09% respectively.

6. Real income of Srinakharinwirot University during the fiscal years 1982 - 1984 was bigger than the estimated income at 20.03 percent, or 31,968,235.50 baht. Only in the Palasuksa campus the real income was found smaller than the estimated income. The rest 7 campuses had bigger incomes than the estimated ones.

7. The university administrators agreed with the condition of current government budget preparation at a medium level. There was a statistically significant difference between the attitudes of the

administrators with less than 3 years' experience and of those with over 3 years' experience toward the condition of current government budget preparation at a level of .05.

8. The university administrators agreed with the condition of the current government budget execution at a medium level. There was no statistically significant difference between the attitudes of the administrators with less than 3 years' experience toward the condition of current government budget execution at a level of .05.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายชัยยุทธ ศิริสุริย์ เกิดวันที่ 5 ธันวาคม 2495 ที่บ้านเลขที่ 36 บ้านแกดำ

ต. แกดำ กิ่ง อ. แกดำ จ. มหาสารคาม

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 269/59 (บ้านเพ็ญธาราการ ม.ทว. มหาสารคาม) อ.พนมดงรัก

ต.ตลาด อ.เมืองฯ จ.มหาสารคาม

การศึกษา 2505 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร.ร.แกดำวิทยานุกูล

2511 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร.ร. แกดำอนุสรณ์

2512 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร.ร. เรืองศิลป์วิทยา อ. เมืองฯ จ.มหาสารคาม

2515 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ(ม.ศ. 6)(การบัญชี) ร.ร.เรืองศิลป์
พัฒนศึกษา อ.เมืองฯ จ. มหาสารคาม

2517 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ป.วส.) (การบัญชี) วิทยาลัยพัฒนศึกษาพระนคร
กรุงเทพมหานคร

2523 ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) วิชาเอกธุรกิจศึกษา-การบัญชี
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

2529 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ภษ.ม.) วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การปฏิบัติงาน 2518 ครู ร.ร. ทนส่วสัดพัฒนศึกษา

2519 พนักงานบัญชี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

2520 ผู้ช่วยหัวหน้างานการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม

2523 นักวิชาการเงินและบัญชี

2523 ผู้ช่วยหัวหน้ากองธุรการวิทยาเขตมหาสารคาม

ปัจจุบัน รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองธุรการวิทยาเขตมหาสารคาม

การสอน -อาจารย์ประจำ ร.ร. ทนส่วสัดพัฒนศึกษา พ.ศ. 2518

-อาจารย์พิเศษวิทยาลัยทศสัด มหาสารคาม พ.ศ. 2523 - ปัจจุบัน

-อาจารย์พิเศษประจำวิชาการเงินโรงเรียน งบประมาณและการเงินโรงเรียน

ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม